

Plamus. Ci

Domine exau

di orationem Titulus

Castro. Oratio pauperis cum anxius fuerit et coram domino effuderit precem suam. quibus aliqui presertim psalmum domino saluatori putauerunt esse aptam dum

Rico. pro eo quod apostolus ad hebreos .i. allegat litteram huius psalmi viz. vnicuique in principio dicitur fratrem suum. et usque ibi. Et amici tui non deficient. per hanc litteram probans equalitatem filii ad patrem in potentia et duratione.

Cast. Conueniens tamen videtur afflicti magis gemetis pauperis sicut ipse titulus continet introducere in hac relatione personam. quia multa sunt que christo immaculato nequeat conuenire. primo quod anxius nullus quod fuisse legitur dominus christus. Anxius est enim qui in graui discrimine constituitur nullam partem quam se qui debeat nouit eligere. Deinde quod infra dicitur. oblitus sum comedere panem meum. et illud quod cinerem tanquam panem manducaui. Ad istam enim non legitur christus fuisse in hac egestate. Et nota quod dum ubique in titulis nomina sunt posita: hic pauper sine nomine introducit ad loquendum. scilicet ut cum vnicuique attribuitur. omnes christi pauperes cognoscerent hoc sibi attributum. Ommino preterea procedendum est hunc psalmum esse exemplum ex his qui intitulatur ab oratione quibus penitentium quintus esse videatur

Hugo b. at idem fit quod hic psalmus precipue loquitur de illa parte penitentie

Colle. cuius efficacia describitur quod dicitur oratione; si scire volueris: hanc sibi titulo psalmi lxxxix inuenies luculenter depictam **Predicari** vero tituli talis est sensus **Hugo.** Iste psalmus est oratio pauperis et anime paupertate spirituali gementis cum anxius fuerit in miseris vite presentis. et effuderit coram domino pro

Cast. Cum dicit coram domino esse suam **Cast.** tale orationem vult intelligi quod de sacculi anime ante pedes regios quibus auri metalli copia de coa subditur. vix ei repies sicut quod dicitur ut orationi cuius non aliquid maneat aliene cogitationis iurraat obstaculum et intercedit quod dei mens dirigat dedit ac frangata id est etiam magnam atque saluberrimum est orationem cepte iugiter imminet: et cum adiutorio dei obstat viuat suggestio inimici. quatinus fixa super ad deum mens stabili intercedit condat **Vides** itaque propheta ante aduentum domini humanos indefinenter crescere errores personam pauperis conuenienter assumpsit. quod calamitates mundi penitentia humilitate defleret. ut cito illi misericordis subueniret que tot mala adunato fasce depremebat: dicit ergo

Domine exaudi orationem meam. **Rico.** Proce

ditur: quod orationem secundum dauid masculinum est ascensus mentis in deum. Et clamor meus procedens ex ore ad te veniat. et acceptus sit coram te

Cast. Hunc autem modum sancte orationis seruandum deuotissimi christi ante intelligat ut idipsum cogitat

quod orat. ipsum respiciat mente
cui supplicat: omnes superfluas .
cogitationes excludat. aliud non
admittat extraneū. ne ut ait qdā
purissimis fontib⁹ apros immitte
re videat in puidus. Hinc etiā san-
cti ambrosij fm apl⁹ hōre sexte ro-
seus ynus ille redoluit. Ait ei Ora-
to mente dūm orabo simul spiritu
nexus sola xpō canat. Sesus qz nē
alibi ductus aberret fluuū vā
nis p̄uentus casib⁹. Tūc em̄ ac-
cepta est deo orō canentiū si pura
mens id gerat qd̄ explicat. Sequi-
tur vox depre

Rico L Non
cantis. **Rico** aūtas fa-
ciem tuā a me. **Viz** penitēte p̄ pec-
catorū meorū enormitate repellēdo
orōem meā. loquē de deo ad mo-
dum hōis q̄ auertit faciem ab eo
quez nō vult exaudire abdit. **Lm̄** q̄
cūqz die tribulor. **L. f.** simole pecca-
torū aut seculi aduersitate p̄mor-
lidima ad me. **L. precante p̄ auxilio**
Laurem tuā. **v. demētiā tuā** exau-
diendo p̄tionem meam.

Cassi. Cum em̄ in totos audi-
tillos aspicerē a audire dī. quorū
preces benign⁹ exaudiat. **L. q̄cū**
qz die iuo caueo te: velociter exau-
di me. **L. quantū se i humilitate pe-**
nitens iste p̄na mēte p̄strauerat.
tm̄ in ipsa supplicōne crescebat.
Rā cū p̄mo dixisset. **im̄dima ad me**
aurem tuā. **Iā** s̄fidenti⁹ petit vt ce-
lerius valeat audiri. **Qui** vero velo-
citatē postulat. de impetrōne se-
cureus est subiūgit eam. **Rico**
sue deprecationis dicit. **Rico**

Quia defecerūt sicut fumus dies
mei in vanis ac tenebrosis actib⁹
consum. **Qd̄** maxie ad su-
pti. **Cassi.** p̄biā mūdi respi-
cit: q̄ q̄nto plus extollit tanto am-
plus eua. **Hugo** Vel tūc
nescit. **Hugo** ta lēz al-

legat hic breuitatē vite sue vñ **La-**
tobi. iij. Quid ē vita hōis & vapor
ad modicum parens. **Sequitur.**

Rico Let ossa mea sicut cremi-
um aruerūt. **Cremitū** dī
a cremoas. et ē caro fūra q̄ arsa
que remanet in patella p̄nguedi-
ne extra. **Hugo** Per ossa q̄
ata. **Hugo** sustētāt car-

nem nē defluat: intelligunt vire-
aie quibus ipsa sustētāt. **Was** pe-
nitens deplorat p̄ estū temptatō-
num arefactas. nō hūitis deuotio-
nis p̄nguedinez. **Tūc** actio rōna
h̄z. ossa mea q̄i frira o tabuerūt.

Cassi. Dic em̄ frigitur p̄ dō-
qm̄ futuros ignes mē-
dium qz igitēne formidat. **Raz** q̄ se
pauelat arsurū: ipsius m̄cōdij tē-
rore iā frigit a arefat. **Et** vt iste pe-
nitēs cito remediū ipetra ret v̄mē
ad miseriaz suaz flebilem narra-
tōem. cum subdit dicens.

Rico **P**ercussus sū sicut fe-
nū. **L. qz** sicut fenū arefat
tpe ardoris: sic ego feruore tēpta-
tionis deficio. **Et** aruit cor meū.
defectu deuocōis. **L. qz** oblitus sum
comedere panē meū. **v. studij sa-**
cre scrip **Cassi.** Hinc em̄ exp̄mi-
ture. **Cassi.** tur natūā peccā-
tium: qz dū delictū appetit. **depla-**
tio dīm nō h̄ alē **Sequitur.** **Hugo**

gemitus mei: adhaesit & meū carnī
mee. **I**ero. & pre nimio dolore
cordis mei quez pa
tior p delictis meis ita exicauī me
metipsum vt sine carne essem. et pel
les mee adhaerent ossibus meis.
carnem p. **C**ol. Enumeratis misere
pelle dixit. **C**ol. rnis suis idem pen
tens pādit nob tria gna penitentiū
qbus pccā delent a vita mereatur
etna. vñ dicit. **S**il'is fact' sū pellica
no solitudinis. **C**assi. Pellica
nus auis egipta ē q nascit in soli
tudine mli flumīs. ex conijs corpo
ris granditate cōsilis. q naturali
macie sp affecta est. a sic phisio
gi dicunt. tenso intestino pviscra
qēqđ escay accepit. sine aliq deco
dione tūsmittit. a parūssimo cito
rū fūco reficitur. q nō gregatim vt
cetere aues volat. sed se delectatione
solitaria cōsolatur. Eoz vñ gen'
dī esse qđ in desertis locis vsatur.
Per hoc g' auūz genus pulcrime
signatur hēmitē. q hoīm vsortio de
reliato timore dñi remota afflictōe
discerantur. **P**ōt etiā hēc eē vox
xpī dicētis. sil'is fact' sū pellicano.
Au Pellican' dī rostro pullos
occidē a tribuo lugē. tandē
q sangnē rostro sup eos fundē vñ
illi reuiuiscāt: Sic xps occidit mor
tem in pccōrib' vt eos sangne suo
uiuificaret: pūssit saulū vt uiuifi
caret paulū. **S**ēq̄tur. **H**ad' sū sic
noctitoraz i. **C**alli. Aliud gen' pe
domicilio. **C**alli. mitentiū intro
ducitur. **N**octitoraz dī noctis cor
uus que spēalit in aſie ptib' mue
nre posse testantur. que qđam bu

tonem. qđ am noctuā esse dixerūt
q tūc magis vigilare a q̄rere escas
incipit. qñ se in soporē aiāntia cun
cta opōnūt. **I**ta a penitens iste nō
durno tpe. **H**u. videlicet i medio
h' seculi. **H**u. natiōis prae
hitans. escas aie v̄ vite etne. **C**as
sio. sollicita curiositate pquirit.
mō psalmodie operā dādo. modo
elas faciendo. mō carceres occulte
visitando. solū deū vult h̄re testē:
cui caligo nociū nō tollit aspectū
Et nō q sic pellican' designauit hē
remitā atq solitariū. **I**ta noctico
raz illū declarat q se domicilio suo
retinēs. a publica visione remot'
est. **S**ēq̄tur tertiu gen' penitentiū
cū dicit. **V**igilau: a fact' sū sicut
passer solitari' in fēdo. **P**asser ē
auis parua h̄ nimia sagacitate so
licita q nec facile laqueis irretitur
nec p ingluuiem v̄tris escarū am
bitione recipitur. **H**ec pp' infirmī
tate suā ne ā ipsa a p̄datore capia
tur. ā fetus ei' serpētinis deuore nē
inſidijs. in fūmitate domoz m̄difi
cat vt a pericul' reddatur aliena.
Hic melto oparat illi. q diaboli in
ſidias formidans. spāliter ad eccē
seu mōsterij septa vsugit vbi ope
ra sua soliate custodit. **E**t hunc di
xit solitariū v̄ l' m̄cū pp' caritatez
q ex multis vñū facit. **E**cce q̄ elegā
ter tria gna penitentiūz p sil'itudi
nes p̄dictaz auūū in se declarauit.
vt q mūdi cōmna lugebat. p oim
satisfactionū modos discurrē vide
retur. **C**onsequent' allegatur racō
exauditionis ex v̄b' s' m̄uſioſis a
improperioſis que amatores hu

ius seculi penitentibus inferunt. vñ
 sicut dicitur. **T**ota die exprobrabant
 mihi. **H**uic tam a papellardū in
 imici mei. amici mūdi. q̄a in q̄s
 odio habui. Et nō solū apti imici
 exprobrabant sed amici falsi de
 trahūt bonis viris. vñ dicitur. q̄
 laudabāt me. dū essem cum eis ad
 huc in vita seculari vel qui laudāt
 me in apto. aduersū me iurabāt
 detrahendo in absentia mea. **I**tem
 enī mali deridēt bonos. q̄ opa eorū
 dissimilia vident. vñ dicitur. q̄a
 cinerem tanq̄ panē manducabaz
 et viles cibos: n̄ delicatos ac p̄ h̄
 vita mea erat ipsis contraria. vñ sa
 pientie. n̄ dicitur mali de bono. Quo
 nam inutilis est nob̄ a contrarius
 opibus n̄ris. grauis est eē nobis
 ad vi. **G**lo. **V**el ita exprobra
 bāt in imici mei
 sed non curabam. q̄ cinerem tan
 q̄ panem manducabam. vñ in ip̄a
 derisione vel derisione malorum re
 ficiebar gaudens in tribulatione
 et poculum meum. et delectationē
 seu iocunditatem temporalem. si q̄a
 do habebam. cum fletu miscebā.
Hug. **S**ciens quomāz dolore ri
 sus miscebitur: a extrema
 gaudij luctus occupat. **D**ie autē
 fletus sit precipue timorē diuini iu
 dicij. vñ dicitur. **F**acie ire
 indignati. **E**t hec omnia sus
 onis tue. **T**enebam propter
 futurū iudiciū: i quo facies tua ap
 parebit peccatoribus irata. a indig
 nationis plena. ne grauiorē inue
 retem in purgatorio vel inferno

propter peccata mea penam. **N**ec
 mecum si pertimesco futurum iudi
 cium. **H**ug. **Q**uia eleuans. In me fu
 per omnes creaturas
 terrenas per rationem qua me ad
 imaginem tuam creasti. **L**allisti
 me. **I**dem est deorsus me proiectisti q̄n
 corporis pondus quo anima depri
 mitur mihi tribuisti. **V**el. eleuās
 me temporalibus. allisti me i spi
 ritualibus a eternis bonis que p̄ te
 peralia timeo. **G**rego. **Q**uia
 amittere
 nouus successus temporalium: eter
 ne reprobationis est iudiciū: san
 cti enī viri in prosperitatibus plus
 in aduersitatibus pertimescunt sup
 se iudiciū dei occultum. quo nunc
 hos a se repellit nūc illos ad se tra
 hit. **H**os sua gratia accendit eēna
 querere: illos pro voluptatibus su
 is deserit exteriora cogitare. **H**oc enī
 mentem ad superna erigit. illorum
 superbiaz in infimis mergit. **D**e hie
 rōis. **Q**uis ei hominem estimare potu
 iset. **J**udam viuēdi sortē etiā p̄ mi
 niste riu aplatus amittē. hūc ele
 uans allisit: q̄n dū lux frenū con
 cupiuit ab aplatu cadere meruit.
Hugo. **N**ec est dam nosa comu
 tatio pro temporalibus videlicet
 perdere eterna. q̄a hec in eternum
 habent. illa. s. temporalia cūcta stati
 transeūt. vñ sicut dicitur. **D**ies mei sicut
 umbra declinauerūt a ego sicut fe
 nū arui. q̄ que admodum: senuz ho
 die virescit a cras ficcatur. **I**ta h̄
 trāsit de leticia i hoc seculo i esticia
 de sanitate in infirmitate. a sic de li
 nans arefcit in mortem. **V**ñ ysa.

xl. Omnis caro fenuz: a omnis glo-
ria ei? quasi flos femi. Penitēs iste
generalib? malis expositis compe-
tēter de fletibus dñi bñficia recolit
dicens. **V** autē dñe in eternuz
pmanes. **I** stabliliter: a cetera om-
nia transitoria sunt. **L** a memoria
le tuū. **I** misericordia tua q̄ semp
memor es nostrū. **I** in generatōne a
generatōne. **Vñ p̄s.** Ineternuz
misericordia ei?. **V** exurgēs
ad nos liberandum.

Nico. Videt emz deus hoib?
iacere qñ nō p̄tet eis au-
xilū. **L** miserere teris syon. **I** ecclesie
ex peccatoribus penitētib? vt plu-
rimum collecte. **L** qz temp? miseren-
di ei? **I** supple durat ad tēp? iudicij

Hugo **I** tēo misere re eius
L qz venit tempus. **I** a
gratie qd̄ incipit a p̄mo dñi aduē-
tu: de quo dicit **Ap̄o.** ad **Galat.** iij
At vbi venit plenitudo temporis:
misit deus filiū suū factū ex mulie:
factū sub lege: vt eos qui sub lege
erant redime ret. **A**ut secundum dñi
aduentū signat cum dicit. qz tēp?
miserendi ei?: qz venit tēpus. **B**is
autē dicit tēpus. qz duobus preci-
pue temporibus vere penitēs expe-
ritur dei gratiā. s. qñ anima exuta a
corpe recipit primā stolaz: a ipsi?
anime immortalitatem. a qñ in iudi-
cio corpus reunitū anime: recipit
secundam stolam. s. corpis immorta-
litatem a glorificatione: qz splen-
debit sicut sol. **H**ec tamen non ha-
lebunt sine meritis precedentib?.
Vnde sub **Nicola.** **O** No
iungit.

Nicola. maz pla

cuerunt **I** digna cōuersatione **L** ser-
uis tuis. **I** angelis **L** lapidib? **I** pe-
nitētes **L** ei? **I** ecclesie. **A**c si dicat
Penitētes ex quib? tanq̄ ex viuis
lapidibus cōstruit ecclesia placu-
erunt angelis **V**nde **Luē.** xv. **G**au-
diuz est angelis dei sup vno pecca-
tore penitentiā agētē. **L** et terre ei?
I a p̄ orbem terraruz diffuse **L** misere-
buntur. **I** parantes ei? p̄motionē
in bonum vt frudu? exhibeat sādī-
tatis. **E**t timebūt gentes. **I** q̄ de
errore vitioꝝ vel de ydolatria con-
uerse sunt **L** nomen tuuz dñe. **I** sicut
videmus impletū. a omnes reges
terre gloriā tuā. **I** etiā formidabūt.

Cassi. **R**eges terre dicit q̄ cor-
refrenātes sui ipatores a rectores
esse dño p̄stāte valuerūt. **E**t hoc nō
hnt a seipsis: s. a dei dono. **O** Via
edificauit dñs syō. **I** s. p̄tōrib? peni-
tētib? tanq̄ ex viuis lapidib? q̄s
vocauit a iustificauit. **E**t post hoc
tēp? misatōis **L** videbit i gl'a sua.
I a in assumpti corpis veritate a ma-
iestate qñ hēdos sequestrabit ab
agnis. **I** gehēnā ipios mittēs: a iu-
stis donās bñtudinē: sēp̄ternā.

Hug. **S**z anq̄ vriet illa dies iu-
dicij extrema. **R** **E**spe-
xit i orōne huiliū **L** misericordie ex
audiēdo eoz petitiōez. **L** a nō spreuit
p̄cā eoz. **L** ex deuotiōe cordis p̄cedēte

Nicolaus **S**cribantur
hec. **V**idelicet p̄-
dicta dei beneficia **L** in generatione
alsa. **I** xp̄iana: que alterata est et
mutata s. vitijs ad virtutes **L** a po-
pu? **I** xp̄ianus **L** qui creabilē **I** p̄

baptismi regenerationem p qua
 constituitur in esse gratie que cre
 atur in **hugo** Vel qui creabi
 anima tur per peniten
 tiam & de nichilo aliquid efficitur.
 quia peccator et peccatum nihil sunt
 Vnde **Ezech. xxxviii.** Nihil factus
 est. Et addit laudabit dñm. **Cau**
 sam subiungit. **Quia** prosperit.
 & procul aspexit ocul misericordie
 peccatores longe a se positos. **Iux**
 illud puerb. **xx.** Longe est dñs ab
 impijs. **Et psal.** Longe a peccatori
 bus salus. **De** excello sancto suo.
 & de celo. **vn** **Cass** **Lo** in terram
 aspexit. & ad nostri corporis fragi
 litatem q mundi vicis tenebatur
 obnoxia **Causam** h' respectus sub
 iungit. **Et** audiret gemi
 dicens. **Et** tuis compeditoru. id
 est penitentiu qui erant prius co
 pedita ligati vinculis peccatoru.
Et ut solueret filios. & imitatores
 interemptorum. id e peccatorum.
Cass Qui diabolica fraude per
 empti sunt gladio peccati
 vt videlicet ipsos liberaret a pater
 nis erro. **Vel** ut solueret
 ribus **nico.** filios interempto
 rum & opera meritoria. q per peccā
 erant mortificata & reuiuiscunt gra
 tia recuperata. **Ad** quid ipsos sol
 ueret. & sequenter declarat dicens.
Et annuncient in syon nomen do
 mini. **Beneficia** eius pdicādo & lau
 dādo. **La** laudē eius in iherl. & in
 ecclesia que nomine syon a iherl.
 designatur. **fm** q dicit **Ap** **Plus** ab
 iherl. **xi.** Accessistis ad syon montē

& ciuitatem dei viuētis. iherl & le
 stem. in qua annuncient fideles
 nomen domini. eius fide libere cōfi
 tendo & predicando: & laudes dei de
 bitas exoluendo. **Hoc** etiam nō in
 congrue de primo aduētū domini
 potest exponi. qñ aspiciēs domin⁹
 de excello visitauit nos oriens ex al
 to in sua incarnatione. vt opeditos
 a dyabolo solueret a vinculis igno
 rantie & infidelitates. qui noue lau
 dis canticum dño i sancta ecclesia
 personarent. **Hoc** at fit. **In** cōue
 niendo populos. & vt ueniens
 populus **in** vnum. videlicet in vni
 tate fidei qui dispersus erat per diu
 sasmundi partes. **Et** non solum
 vulgares uenerunt ad unitatem fi
 dei: s; etiā principes. vnde sub dicitur
La reges vt. **dicit** ppli & ipsi reges
seruiāt dño. **Et** iste ppl's
receptor **hug** fidelis. **Et**
spondet ei. **scilicet** xp̄o. **Li** via v̄tutis sue.
obediendo eius v̄lūtati. **Cass.**
Non lingua: s; vita. non v̄o ce sed fi
 de. nō clamore sed corde. **Na** ille eti
 sto m̄dere cognoscitur q imperijs
 eius obediens esse monstrat. **Qui**
 qdem pplus fidelis vt cito ad b̄tū
 dñe s̄as p̄missaz possit puenire. cō
 sequentē s̄bdit d. **La** paucitatez dieꝝ
 meoꝝ nūcia m̄. **Nō** enī amore p̄n
 tis vite desiderat scire finē: sed vt in
 ipsis cōfessionib⁹ dñi pseueras ad
 requiē illā celestis regni velocitē p
 ueniret. **Paucitate** dieꝝ. dicit. q̄a
 quandoq; finēdos esse ostabat.
Qd enī finēdum est. longum di
 cere nō debemus. **ne** reuocēs me in
 dimidio dieꝝ meoꝝ. **Hoc** est in iu

uentute in q̄ lubrica & lasciuia vel
luxuriosa pleūq; uolūtas appetit̄
& etatis feruore crimia p̄ amant̄.

Collect. Penitens ergo orat
ne moriat̄ in piculo
talis etatis: s; ad maturitate; uite
puemēns valeat cōsequi dōmīni
eternitatem de qua subditur.

Rico. Li generatōe & genera
tionē anni tui. & dura
tio tua dōmine est eterna.

Cal. In q̄ sc̄i p̄petua tecū io an
ditate gaudebunt: q̄n sic
dic̄ apl's: de? erit oīa in omnibus.

Rico. Istā aut̄ dñi efnitātē cō
sequēter exponit: dicens

Uitio. In principio t̄p̄is. Tu dō
mine terrā fūdisti. q̄si centrū mū
di. La opa manū tuaz sunt celi.
sic **Gen. i. di.** In principio creauit de
us celū & terram. Et per ista duo
intelligūt̄ omnes alie creature.

Cal. S; quare cū uerbo facta
sūt omnia opa manu ce
los dixit eō opatos uel fūdatos.
Sed hic manū uirtutē iustit̄is debe
mus accipere: sic in alio p̄. dicitur.
Ipse mandauit & creata sunt.

Rico. Consequēter describit uite
p̄ntis cessatio q̄ erit in
generali resurrectōe: dicens. **I**psi
p̄ibūt. Circa qd̄ sciendū q̄ mot⁹
celi ordinaē ad opletōnez numeri
electoz. & idē ipso habito idē; mo
tus cessabit: sic dī. **Apo. x.** Iurauit
p̄ uidentē; in secula. q̄ tēpus am
pli⁹ nō erit. Et hoc est qd̄ dī. **Ipsi**
uidel; terra & celi. **p̄ibūt: tu autē;**
p̄manes. Sic em; efnitas sequit̄
omnez stabilitatē & imutabilitatē

ita tēpus sequit̄ motū & mutatōez
Solus aut̄ de? est om̄io imutabil̄.
Celi uero supiores sunt mutabiles
q̄ntū ad sitū. Inferiores autē ut aer
q̄ntū ad alteratōem. modo in om̄i
mutatione est aliq̄ dēp̄ditio. q̄ ces
sat aliq̄d esse qd̄ pri⁹ eāt. Et sic in
fine mūdi celi p̄ibūt. non q̄ntum
ad subaz: s; q̄ntū ad aliquā dispōez
q̄ cessabūt celestia a motu locali
et elemētaria a mutua actiōe & al
teratōe substātijs eoz remanenti
bus. Ideo s̄ dī. La oēs sicut uelū
mentū ueterascēt. La statu in q̄ mō
sūt. Et intēde q̄ hic opimōes p̄ho
rum mirabili breuitate de se ruxit.
Quaz p̄ma est: mundū a nullo el
se creatū. Secūda sine fine māfuz
S; cū dī. **Uitio tu dñe terram fūda
sti: & opa manū tuaz sūt celi: pri
ma p̄uasio nephāba cōuiciū. q̄m
creator an̄i creaturas suas sine ali
quo cognoscit̄ initio exiitisse. Cuz
uero subsequēter dī. **Ipsi p̄ibunt:**
finem eos habere declarauit cōtra
didoz p̄hoz opimōnez secūda;
ut nullus i stellis gentili errore cō
fideret: cum eas mutandas esse se
taret. Sequitur. **L** T̄ sicut op̄to
rium. **L** s; forsitan celos op̄to ruz
debemus aduertere: qui ad modū
uelamīs tras op̄iūt. **mutab̄ eos.****

Nicolaus Sicut enim ad
ueniētē estate
uētis hyemalis mutatur. q̄ non
est amplius necessaria: remanētē
tū eius substātia: sic corpora cele
stia et elemētaria. **mutabūtur.**
a statu in q̄ nūc sunt: q̄ nō erit am
plius necessari⁹ completo numero

electorū. Tu autē itē ipse es. Scz oīno
 imutabil' La am tuū non deficiēt.]
 Nō est p hoc intelligēdū q' i emita
 te q' est mēsuā duracōis diuine sit
 aliq' successio: s' q' eā apprehēdere
 nō possum? nec p cōsequēs expri
 mere nisi p cōpacōnez ad temp?

Call Prudētissime nimis atq'
 vtilis orōne cōpleta pau
 p ille scāssim? de p'ctōz suo cū emis
 sione a de spe resurrectōis futuē ex
 ultās. vit ad t'minū psal. vbi oīa
 s' breuitate cōcludēs se cū elcīs ei?
 habitaturū eē cōgaudet. dicens

Elj suorū tuoz.] i imitatorēs
 ap'loz **Nicola'** q's genuēt p
 verbū euāgelij. sicut dicit ap'lus
 choz. In xpō ihu p verbū euāgelij
 egows genuū. Et isti sunt vere cri
 stianū q' habitabūt. Scz efnaliter

Hil. Jo. xij. vbi ego sum: illic
 a ministr' **Cal** La semē eoz v
 meus erit **Cal** Jopa fidelū q' i
 hoc mundo seruantur. Lm seculūz
 dirigētur.] videlic' hic in grā: a in
 futuro in gloria ad accipiendum
 premium in

Cal. Vbi scādi auz
 vita eterna **Cal.** dño saluato
 re recta atq' stabili voluntate gau
 debunt. Quam felic' anxius iste
 peccata defleuit: quī vsq' ad efne
 beatitudinis gaudia se discrucian
 do a pūmen

coll Prestat nob
 do puenit **coll** profecto ma
 gnam indulgentie peccatorūz no
 strorum optinēde fiduciā penitēs
 iste. quī per corbis gemitū pueit
 ad eterne iocūditatis premiū. Reg
 num em celorum vult rap i fletib?

nostris: quob metūā non delictū
 Vnde scriptum est. Regnū celorū
 vim patitur: a violenti rapiunt il
 lud. Et iterum. Penitentiam agite
 appropinquabit em; regnū celoz
 Hereditatez ergo celesti in quam
 amissim? p culpam: rapiamus per
 penitentiam. Benignus saluator
 noster finum sue pietatis nobis
 aperit: nosq' recipere ab se per peni
 tentiam queit. Accedamus igitur
 ad eum: nec ab illo quicq' de p'cē
 tis vite prosperitatibus appetam?
 sed indulgentiā peccatorum pre
 cemur: cogitem? mala que fecim?
 a nosmetipsos lamētis deuotis
 atteram?. vt p talem penitētie fru
 ctum totimēta que nostris exigēti
 bus culpis meruimus. dei annuē
 te clementia euadere valeamus.

Call. O condicio beata pe nitē
 tium. que de reis efficiis
 iustos: de tristib? p'henitēter letos
 de mortalibus absolute ppetuos
 hic malorum societatem ad tēp?
 habent. ibi angelorum consortia
 eterna felicitate suscipient

collect. Qua propter quintū
 istum penitentialem
 psalmum cordis deuotione cā tan
 tes. cōmissa nostra fletibus extin
 guamus a dignis penitētie fructi
 bus culpas quas fecim? salubri
 ter abstergamus: quatin? tpa ad
 indulgētiā nobis indulta sic ex
 pendamus. vt ad vitam eternam
 puenire mereamur grā a mīa dñi
 nū ihu xpī Cui ē hōr a glā i. s. l. a.

Psalmus Cij

Benedic aia.

Titulus psal. iph 68.

Hu. Sicut p^o euasi
onez maris ru
bri. moyses cātavit a ois ppl's cā
ticū laudis dño. vt hētur exo. xv.

Iero Sic p^o illas bñ paupis
huilimas pces. a tā ma
gne peitētie gēit^o i pce denti psal.

Hugo quis q's fidel mo
catos **h**ugo net ad red dēduz
laudes a grāz actōes ipi b d v xpō
domi

Cass. Scies itaq ppha mē
no **C**ass. tes boim varijs illu
sionib⁹ subiacē. nec sēp in vā con
tēplacōe dehyras: aiaz suāvire scūs
alloq^o tur. vt cū fuerit dimerē cladi
bib⁹ v piau liberata. bñficioz om
niū recordez audiorē: ne sibi ā alte
ri cuiq^o putet eē tēbuēdū qd a solo
dño cōstat eē cōassuz **V**nde dicit.

Benedic aia **A**ug^o In oimū
nē dñi nri. in oī ei⁹ cōsolacōe
in oī core dōe. in grā quā donare
dignat^o est in idulgetia q nob nō
hoc reddidit qd debeat. i oib⁹ opib⁹
benedic aia

Ric. Per h^o q dī
mea dño. **R**ic. cit. aia mea
intelligūf potētie extēriores vt vi
sus audit^o. a sic de alijs L a oia q i
tra me sūt. **V**i; potētie itēriores aie
viz intellcūs. volūtas. memoria a
appetit^o sensitiv^o sup bñ dicit L
noi scō ei⁹ **I**bñ dicitē laudis. q mi
nor bñ dicit maiori. a nō cōsecrā
tis. q fit cōuersio. sic dicit aplus
ad hebreos. vij. **S**ine vlla cōtradō
ne. qd min^o ē a meliōre bñ dicitur
Sequitur **C**assiodor^o **B**ñdic

aia meā dñio **R**epeticio eius de
est vt studium maximū conata
ret geminata **R**ic. La noli
sententia **R**ic. obliuisci

omnes retribucioes eius. **Q**uia
fm q dicit **S**eneca de beneficijs.
Omnium ingratiſſim^o est: qui be
nificij accepti oblitus est

August^o **R**on dicit tribu
tiones: sed retri
bucōes. **P**rimo enim tribuit no
bis deus multa bona. quia nos cre
auit ad suam ymaginem. ē dēmit
pauit a plura similia. **E**t homo re
buit deo blasphemias: mīq^o viuen
dō **A**t deus pro his malis nō retri
buit penas sed potius. bonaci spī
tando penitentiam a p̄stando ei ve
niam **T**ribuit ergo cum me fecit a
retribuit cum me iustificauit

Cassiodor^o **H**oc ē quod
obliuisci nul
li fas est vt qui erat obnoxius idē
obligat^o pene: dignus fieret mor
hōnore. **C**ōsequēter exponūf retri
bucōes futuri seculi quas sādīs
fuis dominus pia misēācōne lar
gitur **V**nde dicit **Q**ui propicia
tur omnibus iniquitatibus tuis
Iquādo remissis delictis in pace bi
gnat suscipe p̄cōres L q sanat oīs
infirmittates tuas **I**cum securitas
a imōrtalitas eterna in resurrecō
ne cōceditur id ē cum corruptibi
le hoc iduerit in corrupcōez. et h^o
mortale corpus induerit imōrtali
tate **Q**ui redemit de iteritu vitaz
tuam **I**quādo nos ab efne mortis
calamitate submouit sez vt nō au
diam^o. **I**te in ignē etnū. q patis

est dyabolus a angelis? Lq coronat
te in misericordia a misericordibus? In misericordia
effectibus? quoniam iam bene premia digna
largiat. sicut dicit apostolus De cetero
superest mihi corona iusticie: quare
redet in dominus in illa die. iustus in
deus. **Q**ui replet in bonis desiderium
tuum. Iam tibi dixerit cum sanctis. **V**eire
benedicti patris mei. **Aug** Quid debebat
peccatoribus? nisi supplicium a iehenna
ignis ardetis. Non ipsa retribuit:
ne expavescas. Non enim cessavit vo
care. aut vocatum neglexit instruere
a instructum cessavit plicere. aut pfe
ctum neglexit coronare. Quid dicitis?
Proter. convertere. a accipe retri
butiones istas ut plicet? sit omnibus
iniquitatibus tuis post remissionem
peccatorum. Corp? infirmum geris. ne
cesse est ut sint quaedam desideria carnis
que te titillent a suggerant tibi de
lectationes illicitas. a in eis aliquando
ipsa anima quibusdam consentit. capit
languor est. sanat omnes languores tu
os. si tu penitueris. Omnipotenti ei
medico nullus languor insanabi
lis occurrit qui replet in bonis desi
derium tuum. si queris quoniam. cum renoua
bitur ut aquila iuventus tua.]

Glosa **A**quila duz semio gra
uat superum labium
rostri sui fert ad modum vinci in ta
tu cresce quod non potest os aperire neque es
ca cape a sic nimia fame a senectu
te gravata quodam naturali instim
tu collidit rostrum ad petram. a exat
tit vncatum labium quo cibus ipe
dieba. **Call** Quo facto in psti
tur **Call** na valitudo in cor

pis sui. a solita escant; pcepto re
noua. **H**ugo **E**ica anima pon
tur **H**ugo **D**erositate corpo
ris gravata impedit ne pane angelo
rum feni possit. donec in morte ppo
sibi occurrere per ipsum deponit cor
poris illam grossicie. **S**icq; in oua
ta. pane angelorum feniatur. deum vi
dens facie ad faciem. **V**nde in ex
equiis defunctorum dicit. De? i quo
elcorum anime deposito carnis onere
plena felicitate letantur. **P**ostq;
dixit retributiones domini quas h
conuersis in illo seculo credit vea
citer posse prestare. **N**unc ostedit
breuiter quia dominus misericor
diam facit sperantibus in se. vni
dictam patientibus iniuria dices

Faciens misericordiam dominus?]
Calli **V**ic?us p modum diffi
nicolis edit? est **R**am in
trogat. quid sit dominus respon
det. faciens misericordiaz. maxime
illis qui miserentur proximis sic dicit
in euangelio. **B**eati misericordes:
quoniam ipsi misericordiam consequentur. **L**a iudici
um omnibus iniuria patientibus
] **H**oc illi permittitur quod pacie munere
decoratur. de quibus ait. **D**a in vmbi
ctatibus a ego retribuam eis. **N**az qui se
manu desiderat vlcis ei quod furoris su
um imici persecutioe faciat ostendit
vidiam dno non refuat. quod se cre
dit posse distringere quod deberent a
iudice po

Nico **D**eide sedit ex
stulare **N**ico **P**la mie dmi dms
Notas fecit vias suas moysi]
id est precepta legis que erant vie
veniendi ad salutem. **L** filijs israel
voluntates suas. **I**de mandata sue

voluntatis expressiva. ut habet exo.
xx. a hoc ad **HUGO** Moralit
litteram. at p moi
sen intelliguntur oēs sādī q̄ extracti
sūt de aq̄s voluptatū sclariū. a per
filios isrl. oēs credēs in xpm. His
notificat de voluntates suas viz vt
supb⁹ huiliat. huiliat⁹ cōfitrat. et
ofessus sanet. Et hoc procedit ex
magna dei mīa. vnde subdit **M**
serator. In opel a misericors. In na
tural dñs. In xps. In lōganimis.

Ric. diu expectas pētores ad
penitentiā a multū mise ri
coris. q̄ mīa superat iudiciū.
dē. Jacobi. ii. Non impetuz iras
cetur de. s. elās suis q̄b⁹ finalit
placat. q̄uis ad tem
p⁹ eos castigat **HUGO**

Lūe q̄ ieternū cōminabit. i. corri
pit elōs suos a flagellat vt inete
nū pareata plerūq̄ mal i pnti p
cit. vt ieternū feriat q̄b⁹ diciturus
est. Itē in ignem eternum

Aug. Dñs blasphemā q̄tūdie
a tū solē suuz oriri fac fu
per bonos a malos. Vocat vndiq̄
ad cōrectionē. vocat vndiq̄ ad pe
nitentiā. vocat bñficijs creatiē. vo
cat impediēdo temp⁹ vniēdi. vocat
p lectōrē. vocat p tractatōrem. vo
cat p intimā cogitacōem. vocat p
flagellū cōrectōis. vocat p mīam
solacōis. Sūt tñ q̄dā q̄ pparant
ouerionē a differētā fit in ill vōz
conuia. cras cras. sufficiat q̄ fūisti
vsq̄ ad hodiernū diē pētor. pp̄ q̄d
obfua ne lōgitudie mie dei male
vteō. tu tibi thesaurises iraz i die
ire: a reuelacōis iusti dei iudicij.

Gre Quia q̄s dūci⁹ expectat
ad penitentiā hos nō con
uerfus durius damnat. Sequitur
sētentia gñalis de mia dei cui dicit
Rō scdm pētā nostra fec nob

Ric. nū. q̄ tāta ē offensa quā
tus ille q̄ offendit. de⁹ at infinitus
ē et p osequēs offēsa p pētm mor
tale omīssa est infinita. tū remittē
Vñ subdit. Ne q̄ scdm iniquitates
nostras retribu

Cal. sātē. hunc
absoluit q̄ se studuerit adhibita
satisfactōne. **Iero** Sicq̄ melio
dāpuare ra q̄ mere
bamur idulsi

Quoniam scdm altitudinēz celi a
fra cōtrovāuit mīaz suā sup timē
tes se. Quia cōparōne illud quo q̄
significatur. **Cal.** a circuit atq̄
nutrit fructus eius modo pluuias
infundendo. mō prestādo serena.

HUGO Ita deus qui est i ce
lūtu populi sui fouz
eū a cōsuat p suā grāz a mīaz. Vñ
adhuc subiungit dicens. Quā
tum distat ortus ab occidente: lō
ge fecit a nobis iniquitates nrās

Ac si **Cassiodor.** Tāuz
dicat. iniquitates
nostrae longe sunt. cum nobis
peccata nostra indulgentur. quā
tum potest clara dies a tenebrosa
nocte distare. Deide ostēdit q̄ grā
dñi ḡtis saluat. Vnde dicit. Quo
mē misereat pat filiorū mībz est
domin⁹ timē **Iero** Sicut pater
tib⁹ se miseretur si

lio cū eum verberat vt emendat ac
bonis operibus erudiat. ita a dñs
corripit nos mēdū vt saluos faciat

Hugo Consequē oñdit mul-
tas causas quare do-
min⁹ de facili ita nostri miseretur.

Prima est nostra fragilitas. vnde
dicit. Qm̄ ipse coguit figmentum

no **Nico** a pmitatē nr̄az ad
stz. peccanduz: a fragi-
litate ad standū. iuxta illud Gen.

viii. Sensus et cogitatio hois pna
sunt ad malū ab adolescētia sua. Et
non solū fragiles sumus q̄tuz ad

animā: s; etiā q̄tum ad corp⁹. Vñ
subdiē. **R**ecordatus est qm̄ pul-
uis sum⁹. Trāslatio romana ha-

bet. Memento dñe q̄ puluis sum⁹
q̄ corpus nostrz in putuere; terre

resoluit vñ compositū est. Secūda
causa est mūdi deceptio: q̄ aridet

homini p̄ prosperitate; vñ dicit. L̄hō
sicut fenum.] virens ad tēpus mo-

dicat. [bites ei⁹.] v̄ vita ei⁹. [q̄si flos
agri sic effloreat.] q̄ sic flos agri

ad calore; solis cito deficeat: sic vi-
ta homis ad calore; febris vel alteri

us infirmitatis statim extirnat.
Sequit̄ tertia causa quare dñs mi-

seret: que est necessitas moriendi.
vñ sub **Hugo** Omnia spi-

ritus existens
[in illo.] v̄i corpe hois [p̄trāsit.]
moriendo. [a non s̄sistet.] q̄ rece-

dēte aia cadit corp⁹. Et d̄i cadauer
quasi caro data vermicibus.

Cassi Audiāt qui supbiūt et
se gaudēt mundana feli-

citāte sub **Jero** Transeūte em̄z
iectos. spiritu ois iocū

ditas a vitiditas eius traditur ob-
liuio **Cassio** Rō est ergo de-
mi. fugitiuo flatu

p̄sumenduz: s; hoc hic poti⁹ agēdū
q̄d nobis p̄desse nouim⁹ in futur.

Et ne quis forsitan crederet ad hūc
munduz aias esse redituras sicut

nōnulli dementiuz putauerūt. ad-
didit. **Hugo** [a non coḡsset

suū.] Locus aie corpus est: ad q̄d
post morte; non reuertit̄. Vñ Job

x. dicit. Vabā a non reuertar.

Nico Trāslatio hebraica ha-
bet que est Iero. sic. Et

non cognoscat eū vltra locus eius
Quia sicut exites in p̄nti vita non

cognoscat ea q̄ sunt in receptacul⁹
defunctoruz. sic nec defundi cogno-

sunt ea q̄ sunt in locis viuētiuz
fm̄ q̄ dicit Aug⁹. libro de cura p̄

mortuis agēda. Et hoc intelligēdū
est de lege cōmuni. quia aliquādo

fit aliter et ex reuelatione speciali.
Scienduz tamen q̄ bñ qui sunt cū

xp̄o vidēt in verbo ea q̄ faciunt ad
augmentū sue b̄titudinis. Et sic vi-

dēt ea q̄ sunt hic a vniuz ad eoruz
reuerentiam a honorem.

Cass Audisti o homo quid sis
audī quid futurus sis p̄

b̄nficia dñi si dñm non despereris.
Dicit em̄z. **M**iseriordia autē; do-

mini ab et̄no: a vsq; in eternuz.]
Hugo Quid est q̄d dicit̄. Ab

eterno em̄ nō fuit mi-
seria: ergo nec misericordia. Item

nec ab eterno fuit creatura: s; nec
misericordia. Solutio p̄ filē. Sicut

em̄z dicit̄ Apo. xii. Agn⁹ qui occi-

fus est ab origine mundi et p[ro]p[ri]u[m] fuis occidi. Sic a misericordia dei est ab eterno in p[ro]uisione eius: et vsq[ue] in eternum & sine fine.

Rico [sup] timētes eū] timore filial[is] reuerentie. et nō sup[er] illos q[ui] cōtēnūt ei[us] mād[er]ata.

Aug q[ui] caro surget ad tō[rum] mentū. **Et** iusticia

illi q[ui] remunerat timen[tes] eū: extendit[ur] li[ter] filios filio[rum]] q[ui] sūt imitatores bono[rum] p[er] p[er]p[et]uū. Translatio romana habet: super filios filiorum.

Aug Multi iusti non h[ab]ent filios: a sterilitatis eue[n]tu aut virginitatis studio: q[ui]nto minus filios filio[rum]. sed filios nostros dicit opa nostra quos p[er] desideriu[m] cōcipim[us]: p[er] effectū parim[us]: a p[er] cōsuetudinē nutrim[us]. Et filios filio[rum] dicit mercede[m] op[er]um nostro[rum].

Hugo quā datur[us] est dōm[in]us [h]is q[ui] suant te[n]tamētū ei[us]] & p[re]ceptū ei[us] corde retinendū: a ope adimplendū. **Vñ** subditur. **Et** memores sunt mād[er]atorū ipsi[us]: ad faciendū ea] q[ui] iuxta **Aplm.** nō auditores legis: s[ed] factores iustificabūtur apud deū. Seq[ue]nt[ur]

Domini celo parauit sedē suā] **Casti.** Hoc ad illud p[er]tinet q[ui]n d[omi]n[us] Jesus ascendit ad celos: sed et q[ui] ad dexterā dei patris inde venturus est iudicare viuos a mortu[os].

Hugo De cui[us] potētia os. **Subdit:** dicens. La regnū ipsius oib[us] d[omi]nabit[ur]. **Im** q[ui] d[omi]n[us] Daniel vii. Populi: trib[us]: et lingue seruient ei.

Rico Deinde ibicit p[ro]p[ri]a ad laudem dei celestes creaturas: dicit[ur]. **Benedicite** d[omi]no omnes angeli ei[us]] b[en]edictōe laudis diuine: q[ui] minor b[en]edicit maiori. [p]otes virtute] videl[icet] naturali q[ui] angeli excedūt virtutē a fortitudine[m] omnīū corp[or]aliū. **Et** q[ui] hec virtus remansit in demōib[us]] **Ideo** d[omi]n[us] Job xli. Non est p[ar]t[is] sup[er] terrā q[ui] ei cōparetur. Veruntamē quia sancti angeli sunt om[n]iō obediētes diuine volūtat[i]] **Ideo** subdit[ur] facientes verbū illi[us]] obediēdo iussis ei[us]] ad audiendā vocē sermonū ei[us]] **Im** smones sunt diuine reuelationes que p[ri]mo fiunt angelis sup[er]iorib[us]] a p[er] illos medijs: a p[er] medios inferioribus: a p[er] inferiores factis hominib[us]] **Im** d[omi]n[us] omniū d[omi]n[us] ang. ier[er]m.

Cal. Angel[us] em[en] v[er]bū d[omi]ni est volūtas ei[us]: q[ui] illa s[ub]limis spūalisq[ue] s[er]ua b[en]edictō[rum] āgelō[rum] cū d[omi]n[us] cōtuet. ibi veritatē volūtat[is] ei[us] cōgnoscit. nō eis de[er] v[er]berato aere loq[ui]tur: s[ed] in spiramine suo volūtat[is] eorū ad suū velle cōtuit. Sic erūt vt credim[us] b[en]edictōes postq[ui] regni et[er]ni fuerint p[er]mā osecuti. **Benedicite** d[omi]no omnes virtutes eius.]

Rico. Hoc exponit duplici[ter] vno mō d[omi]no oib[us] āgelis cōiter: q[ui] aliqui dicitur virtutes p[ro]pter excellentiā sue virtutis. Alio modo specialit[er] de medio ordie āgelō[rum] scilicet ierarchie: q[ui] d[omi]n[us] ord[ini] virtutum: eo q[ui] ministeria liter opantur in miraculis factis diuina virtute contra solitum cursum nature. **Ideo** subditur. **Im** ministri eius qui

facitis volun- **Aug** Et tam si vis
tatem eius. **Aug** peruenire ad
sortiū angeloz fac voluntatē do-
mini a sic benedices dñm. Omnes
em̄ male uiuētes a si lingua taceāt
vel hymnū cātāt: tñ vita dño ma-
lebi. **Qi** Post laudē angeloz
cunt **Qi** inuitat omnē creaturā
ab laudandū deū. dicens **B**enedici-
te dño oia opa eius. **C**reature em̄
intellectuales laudāt deū proprie.
qz capaces ip̄ius sunt p̄ cognitio-
nem a amorem. **A**lie aut̄ creature
laudant eū metaphoricē inq̄ntum
in eis a in earam pp̄rietatibus reli-
cet dei sapientia a bonitas eius. et
in quantū sūt materia laudis diui-
ne creaturis intellectuālib⁹. **L**i om̄i
loco dñm **Call** ubiqz domi-
tionis eius **Call** natur dñs et
ideo ubiqz laudari debet. **V**nde in a-
lio loco psalmista dicit. **A** solis or-
tu a occasu laudabile nomen dñi.
Benedic anima mea dñio. **I**pa
sententia adudit psalmū quē pul-
cerimū fecit in tñ. **D**igna om̄i-
tio per quā fidelis aia in se console-
tur. que contra oēs casus tanq̄ de-
us in expugnabilis assumatur.
Nam si eū sp̄ benedicimus: ab eo
ingite custodimur. benedictio do-
mini timentū eū quanta largitate
cedatur agnoscimus. festinem⁹
ad mandata eius oplenda vt pue-
nire mereamur ad premia. **N**abe-
mus dñm a per naturam piū a
misericordiā dōna largissimū p̄
Quis dubitet ab illo postulaē q̄ si
non petatur: offenditur. **B**er e si
cainus ergo omnes in cōmuni dō

minuz. opera eius hymnidica exul-
tatione celebremus. **Q**uale em̄ sa-
crilegiū est vt cum omnis creatu-
ra iubeatur benedicē dñm si homo
desinat laudare deū qui ad imagi-
nem a similitudinē ip̄ius noscitur
esse procreatus. **A**udiuimus bene-
dictionē dñi q̄b⁹ virtutib⁹ applicē
Castis vtiqz humillimis. caritate
plenis a q̄ dñi reliq̄ mandata p̄spi-
ciūt a p̄ficiūt. **E**xpellat ḡ a nob̄ oē
quod prauuz est. excludatur vni-
sa malicia mūdi. emendetur illece-
bre. dyabolus foras mittatur cum
sequacibus suis. **Q**uapropter au-
dito tanto munere opleri cantose
sanctis opibus benedicamus do-
m̄. **Iero** **Q**ui bona largitur. qui
nū peccatis p̄piciatur. q̄ de
interitu redimit. qui in bonis om̄e
desideriū complet. **Q**ui nunc nobis
misereri dignetur vt p̄ filijs. deli-
ctorum molibus hic remissis. **C**ui
cum eterno patre a sp̄sancto est
honor a gloria in. s. f. **A**men.

Psalmus C.ij.

Benedic ani.

Titul⁹. Psalm⁹ dauid
Titul⁹ p̄z. **D**ugo **Cō**
tinet hic p̄ vocem laudantis atqz
benedicētis deū sic psalm⁹ p̄cedens
vt qz deus nō cessat bene face nob̄:
nec a laude eius cessare debemus.

Call In quo aliqua exponēda
sunt ad lram. et aliq̄ spiri-
tuāli intellectu explananda. **P**ro-
pheta igitur inuitat semetip̄m ad
benedicendū dñm dicens.

M. ij.

Benedic anima mea domino.
Aug pro taz mltis a ma
gnis muneibus gra
tiarum ei? qui in hoc psalmo con
tinentur. Domine deus meus. **Ve**
ro. Omnibus quidem es a deus
a dominus. sed meus proprie de?
a dñs es qui merui vocare seruus
tuus a pecca. **Hug** Magnifi
tis absolutus. **Hug** ratus es
non in te qui nec augeri potes. nec
minui sed in noticia nostra. **Cal**
sio. Cum te sentiamus creatorez
redemptoremq; omniu bonoz lar
gitorez. ad postremu ipm a iudice
nostz. **Abiecit** **Al.** Quoinam
q; vehementer. **Al.** tante es ex
cellētie q; nō potes laudari a creatu
ris quantum tu es laudabilis. sic dñ
Sede. xliij. Maior est omni laude. De
mā addit ratio motiua ad laudez
dei ex ordinata productione mudi.
Vnde dicit. **Q**onfessionem. Cir
ca quod sciendū q; prima pars a
principalis mundi est celū empy
reum a principium sue creationis
angelis repletū vnde dicit Confes
sionem a decorem induisti. Ista q;
p decorem intelligit celū empyreū
didū a pte quod est ignis. nō q;
sit igneum sed splendiduz. a sic ali
quo modo uenit cū igne in splen
dore. **Per** confessionem intelligit cō
gregatio angeloz sanctozū deum
confitentū continua confessione lau
dis diuine. sicut **Apo. iij. dñ.** Et req;
em non habebant die ac nocte. di
cētia **S**andus sandus ac. Et istis
duobus tam decore celi empyrei q;
angeloz sanctozū confessione v lau

sdatione: dicitur deus indutus me
taphorice. Quia sicut indumentum
facit ad ornatuz hominis induti. sic
in istis creaturis principaliter lu
cet gloria dei. Et ideo sūditur Lamī
dus lumine sicut vestimento. Iqa
lumen magis pprie est in spūalibz
substantiis q; corporalibz. **Secda**
pars machine mundi ē celum cri
stallinum a sydereū continens spe
ram stellaz fixarū a ortes septem
planetaz. Et quantum ad hoc dicit
Extendens celum. i. sydereum.
sicut pellem. **V**idetur em extendi
super emispetium nostrū q; si te nto
rium. qui tegis aquis superiora e
ius. **I**n hoc notatur celū cristalli
nū qd est sup sydereuz qd dñ aque
um q; appaet q; a qua congelata ad
modū cristalli. **Tercia** ps machi
ne mundi ē elemētuz ignis a aeris
ctinens spaciū qd est in spēra lu
ne a superficie terre a aque. Et qntuz
ad hoc dñ. **Q**ui ponis nubes ascē
sum tuū. **T**ranslatio hebraica h;
Qui ponis nubē curū tuū q; nubes
p aerem videtur ferri ad modū cur
ru. **Call.** Hoc etiam uenien
um **Call.** ter ad lram a cāpita r
q; dñs post resurrectionē videntibz
apostolis ascendit i celū. sic in acti
bus aploz primo capi. loquitur
Hoc au; dixisset nubes suscepit eū
ab oculis eo. **Qui** ambu
rū **Sequitur.** **Hu.** las super pen
nas ventorum. **I**dum venti dicunt
hīe pennas metaphorice ppter ve
locitatem sui. Et dñs ambulat sup
pennas eoz dñ volūtates suas mltō
velocius operatur q; p̄t excurfus

esse ventorum. **Nico.** Et quia de
us naturā corpalem per angelos
āministrat vt dicit. **Nicolaus** super
genesis. Deo subdit. **Q**ui facis
angelos tuos spiritus. **I** facis vt
spiritus tui sint angeli: hoc est nūcū
Omnes enim ille substantie supercele-
stes deo assistentes spiritus sunt. sicut
tūc angeli dicunt. quādo ad aliqd
exequendū mittuntur. qz angelus
nomē officij est a nō nature. a mi-
nistros tuos ignez vrentē. **H**oc di-
citur qz angeli leguntur frequēter
apparuisse in specie ignis vt moisi
in rubo ardenti. **exo. iij.** Vocatur
tū ille angelus dñs. qz psonā domi-
ni representabat. sicut dicit **Gre.**
Item. iij. regū. ii. in translatōe he-
lye que fuit facta misterio āgeli
eo apparuit curru igne et equi ig-
nei. **Similiter. iij. regū. vi.** Appara-
uit mons plenus equorum et curruum
igneorum in circuitu helysei. qz sic
dicit. **Ieronimus.** Angeli veniebāt
ad defensionem eius. Et dicit ignez
vrentē qz angeli ardent caritate. et
sunt efficaces ad executionez diui-
ne voluntatis. **Quarta ps machie**
mūdi est elementū frē et aq. **Vñ de**
terra dicit. **Qui fūdisti fraz.** Quia
sicut fūdamētum est inferior ps
domus. sic terra est inferior ps ma-
chie mūdi. **Sup stabilitatem suā**
I sup centū mūdi ad qd vndiqz
tendūt naturales ptes terre. et idē
subditur. **Non idmabitur in scēl m se-**
culū. **I** non dedmabit a cētro i ali-
qua pte. quia hoc est sibi naturāle.
Hu. **C**ontra primū viz. qz fun-
dasti terram sup stabili-

tatem suam. videtur esse cōtrariū
Itud Job. xxvi. Qui appendit ter-
raz sup nichilī. **Solutio.** **I**mmobī-
litas terre dicitur eius stabilitas
et fundamētū. **Iero.** **C**ōtra hoc vno
mentū. **qz dicit nō mdi-**
na bitur in seculū scēl. videt discor-
dare hoc dictum saluatoris. **Mat.**
xxiij. **C**elum et terra transibunt.
Collectio. **V**erū est quo ad fi-
guram transibūt sed non quo ad
substantiam. qz qd de hoc ecclesia per
terram significata. sup xpm fūda-
ta et in eternū duratura allegorice
conuenienter exponitur.

Nico. De elemento aque. **vñ**
de subditur. **Bissus.** **I**
oceanus qui dicit abyssus ppe
sui p fūditatē. **h**ic restimētūz ami-
tus eius. **qz oceanus vndiqz circu-**
dat terrā accepta vna pte que remā-
fit ppter vitam hominum et anima-
lium terrestrium. **sup mōtes sta-**
bunt aque. **Hoc intelligēdum est**
de aquis pluuiālibus que generā-
tur in nubibus sicut qz dicit in Job
Qui ligat aquas in nubibus suis
Rubes autem geneantur sup cacu-
mina mōtiū. **h**ic inreparatione
tua fugient. **qz nubes pluuiose**
mouēt de loco ad locū. sicut ordinez
volūtatē diuine. **Aliē exponit ēfe-**
rendo ad hoies. **In nubibz enīz fre-**
quenter gñant ipsiones terribi-
les vt comētia. fulgura. turbines
que dicūt qd ā inrepatōes diuine.
qz frequēter sunt signa ire sue. et sic
hoies terribi fugiūt de cāpis ad lo-
ca magis secura. Deinde reuertit
ad disposicōnez elemēti terre que

in aliquibus locis est montuosa: in alijs plana. Et q̄ntū ad hoc dicit̄

Ascendūt montes ⁊ descendunt campi. Et iste ascensus vel descensus nō est aliud q̄ eleuatio maior montium et minor camporum. Allegorice autem

Iero. Ascendunt montes: cū sancti in spūalem pficiunt itelligētiā. ⁊ descendunt campi: cum populi eorū doctrīne se subdunt: in locum quē fundasti eis. v̄m cōuentū ecclesiasticū. Seq̄t̄. **T**erminūz posuisti.

Hugo videlz aquis. L eis. **Hugo** quē nō trāsgrediantur: neq̄ ouertent op̄ire fr̄a. V̄ne fluant vltra terminum eis a deo consti.

Rico. Deinde abduutum. **Rico.** cū ratio dīne laudis ex debita pūsiōne viuenti

um cum dī. **Q**ui emittit fontes in cōuallib⁹. q̄ in descensu vel pede montiū oriūtur cōmunit̄ fontes magni ex quib⁹ oriūtur fluij. V̄n subdit. Inter mediū montiū. s̄. p̄ valles. L̄transibūt aque. ⁊ h̄o ad sustentationē viuentiū. **I**deo s̄b dicitur. **P**otabūt omnes bestie agr̄. s̄. aialia domestica ac etia; siluestria. V̄n addit. L̄expectabunt onagri in

Hugo hoc dicit: s̄iti sua. **Hugo** quia aīalia alia sepe bibūt de fontib⁹. s̄ onager multū diu portat s̄iti suā: expectans pluuiā de celo vt inde bibat. **O**nager dī ab on q̄ est afin⁹ ⁊ a gera fer⁹: q̄ si afin⁹ fer⁹ ⁊ siluestris

Collect. V̄n **R**id. in h̄o. ethi ca habet magnos et in domito s et

in deserto vagantes. singuli autē ⁊ feminaz gressibus p̄sunt. nascentibus masculis zelant ⁊ inuident atq; testiculos moysi eorum det̄cant. q̄d cauentes matres: eos in secretis locis occultant.

Rico. Deinde cōmēdat ⁊ laudat d̄m a creatiōe auium: dicens. **S**uper ea. L̄ta; super aquas q̄ sup montes. L̄volucres ce li habitabūt. q̄ sunt aliquē volucres aquatiles in fluminib⁹ vel p̄pe habitantes. **A**lie sunt volucres in foraminib⁹ habitantes petraz. a quacū cantu cōmēdat d̄m: dicens

In medio petraz dabūt voces. **T**ranslatio hebraica h̄z. De medio nemorū dabunt voces. Et hoc itelligitur de aui⁹ in arborib⁹ situaz cōmorantibus. Deinde cōmēdat d̄m a creatione pluuiaz: dicens

Regās montes. s̄. d̄s. L̄de sup̄ oribus suis. ⁊ de nubibus pluuiosis sup montes generatos: vt ibi creseat herba aialibus siluestrib⁹ oportuna. L̄de fructu opm tuorū satiabit̄ terra. ⁊ de effēdu pluuię q̄ est opus tuū fructū dabit̄ terra ad ferendū fructū. V̄n s̄b dicit. **P**roducēs fenū iumentis. L̄ab eorū nutrimentū. ⁊ herbā sicuti. ⁊ v̄sū boim. **G**ranū em̄ semiatū i fra p̄mo pducat herbā: postea spicā: ⁊ v̄sū ḡnū v̄n sic p̄cis ad v̄sū hois. **I**deo s̄b dicit.

Ueducas panē de terra. Et q̄ ad sustentationē vite humane nō solū requirit̄ abus: s̄ etiam pot⁹ q̄ p̄ncipaliter est vinum de vite. **I**deo s̄b dicitur. **L**et vinum letificat cor hominis. **R**equiritur etiam condi

mentū ad recreationē hoīs. vñ s̄b
 tiel. **U**exhilareret facie; eius in
 oleo. Et p̄ oleū qđ est principale
 cōdimentū intelligunt alia condi
 mēta. Et panis cor hoīs cōfirmet.
 ab sustētationē vite humane. Et
 q̄a pluuia terrā humectās fecūdat
 arbores. **I**ō subdit. Saturabūf
 ligna cāpia cędri. Dñt emz arbo
 res radices p̄ ore vt notat pl̄s. ij.
 de anima. q̄a p̄ radices attrahit
 alimentū arborū ad eaz nutritio
 nem a fructificationem.

Hugo. Let cędri libam̄ q̄s.
 viz arbores. planta
 uit. v̄ crescere fecit. etiā nutritiur
 Lillie passerēs nidificabunt. Iis ē
 aues minores. Sciunt em̄ ibi spēs
 p̄ gñe q̄a passerēs nō solent nidi
 ficare in arboribz. Vñ tūllacio. te
 braica hz. Ibi aues nidificabunt
Herodij domus. v̄ m̄das est in
 cędri libam̄. q̄ nidificat in eis q̄
 herodius dux est eoz. s̄. passerum
 minorum. **H**ero. auis rapax de
 predā viuēs. maior oīm volatūtiū
 quā aq̄lam v̄m̄cāt a comedit. Du
 go. cuius nomē gallice d̄t ḡifart.
 [Mōtes excelsi.] sunt refugiu. [cer
 uis.] sic [petra.] caūno sa ē. [refugiu
 herinat̄is.] v̄ herit̄is. Hericius ē
 animal sp̄mosū habitans in caū
 nis petraz a vesca ē pomis. **H**ido
 rus. qñ aliqd aduersū sentit st̄aū
 in globū ouersum in sua se arma
 abscondit vel recolligit. **H**uius pru
 dentia quedā talis ē cū absceiderit
 vuā de vite sup̄m̄ se volutat super
 eā. et sic eam portat in aribz suis

sp̄ito. **H**ugo. Postea amē
 sis. **H**ugo. dat dñm̄ avi
 cūstidine corp̄m̄ sup̄ celestū. s̄. q̄
 liter de p̄uidit viuentibz de aena
 cōe tpm̄ dicens. **H**ecit lunā in tē
 p̄ā. vt. s̄. distinguat a variet tpa

Mico. Scdm̄ em̄ varū motū
 lune magis apparet sē
 sibilis mutatio aeris q̄ scdm̄ ali
 os pla. **H**ugo. solent em̄ ha
 ne tas. **H**ugo. bundare hu
 mores qñ plena ē luna: a i ortu ei
 frigiditas esse. **M**ico. [sol cog
 in aere.] nouit oc
 casum suū. v̄ ita facit. ac si cogno
 sceret. q̄ vadit determinate ad oc
 casum q̄i haberet intellectu. Per
 talem modū dicit q̄ motus natu
 re est motus intelligēte. **P**oī
 sti tenebras. In emissio n̄o occa
 sum solis. Et facta ē nox. q̄a sicut
 dies est duratio solis sup̄ terrā:
 ita nox est duratio eius sub terra
 in ipsa. viz nocte. l̄ p̄transibunt
 omnes testie filie. querentes sibi
 predāz magis de nocte q̄ de die.
Iō sequit̄. **C**atuli leonū rugiētēs
 vt rapiāt. s̄ q̄ deus ex sua p̄uide
 tia pascit eos. **I**ō subdit. Et que
 rant a deo escam sibi.

Col. Hunc versuz viz. **P**osui
 ti tenebras. et sequentē bea
 tus **Greg.** in libro. xj. vii. moraliū
 allegouce exponit dī. **T**enebras
 posuit cū peccatis iudicia repēdēs
 v̄ redēs. lumē sue intelligētice sub
 trahit: et nox efficit. qñ prauoz
 mens ignorātie sue tenebris ceca
 tur. In qua omnes testie filie p̄
 transibunt dum malignū spiritus

sub obscuritate fraudis latentes
in reproborum corda prauitates suas
explendo percipiunt. In qua a catuli
leonum rugiunt quod nequissimam partem
tum ministri spiritus insurgunt ipso-
rum temptacionibus. qui tamen a deo
escam et partem fideles decipiendi
expectant. quod nimirum hos decipere neque-
unt nisi iusto iudicio prevalere diu-
initus permittit.

HUGO. et quod per-
tantur. **HUGO**. dea fe-
rocia animalia in die abscondunt
ne ledant homines. Ideo subditur. **OR**
tus est sol a congregati sunt. scilicet. catu-
li leonum. et in cubilibus suis colloca-
buntur. et in abscondito filiarum.

COL. Translatio hebraica habet
Oriente sole recedat: et in
speluncis suis cubabunt. Propter quod
secure scribit homo ad opus su-
um. Iusto sole. Et ad operationem suam
usque ad vesperam.

NICO. quia sicut fere
speram. **NICO**. discurrent de
nocte ad querendum victum: sic con-
trario homo qui est animal mansue-
tum in natura de die erit ad opera
sua: et de nocte quiescit. Et quod ex ta-
libus effectibus apparet latitudo
sine prudentie nobis incommensurabili-
sibilis. Ideo ammiratiue subditur di-

Quia magnificata sunt. et valde
magnificata sunt. Lopa tua domine. quod
excedunt sensum humanum. omnia in
sapia fecisti. et sapia disposuisti.

IERO. Quia enim videmus fornicam
reponit sibi escam a inter cuticez animal
tam minimum habere oculos ventres
et vniuersa membra. sicut a nos ha-
bemus. similes a apes quod faciunt

ad. nonne sunt hec ammiratiue dig-
na et sapia plena. Sequitur

NICO. Impleta est terra possessio-
ne tua. Ita hominibus quod
animalibus. que sunt dei creature.

HUGO. Deinde hortatur benedi-
cere deum pro mare a or-
naturum eius dicens. Hoc mare ma-
gnum. scilicet. oceanus ubi concurrunt
omnes.

NICO. La speciosum mani-
aque. **NICO**. bus. et locis. quod
didicio hebraica sic posita equo-
ca est ad signum manu a localis. Illic re-
ptilia. et pisces diversorum generum
Piscis ethimol. sic dicta. quod na-
tando reputat. quorum non est numerus.

NICOLAUS. quia non pos-
sunt ab homi-
ne numerari: si deo omnia sunt nu-
merata.

Animalia pusilla cum ma-
gnis. In mari enim sunt pisces ali-
qui valde parui. et alii valde ma-
gni. et cetera grandia. quorum magni-
tudo est quatuor ingeny terre ut dicit
plinius. Illic naues pertransibunt. ut
bona in vna terra habundancia de-
portentur pro nauigium ad alia terra:
talibus bonis carentes: et e converso

Calliodorus. Mundus
est mare magnum a spacio sum ma-
nibus. in quo dyabolice sine nume-
ro serpentes perbent in insidie. et qui demo-
num malicie sunt tanquam animalia pu-
silla a magna. quia inter ipsos a ma-
iores esse nequicie perbent a mino-
res.

Collector. Discurrent
qui querentes
quem deuorant. et quos ab con-
sensum prave adionis producere pos-

sunt sed q̄ mare dicit̄ a meand̄.
noli timere piculū. quere lignum
quo p̄ mare transeas ad patriā.
Illic naues p̄transibunt. lignum
est crux xp̄i. nauis est eccia. gub
nator xp̄s est. Si mortificaueris in
te uicia et obedieris preceptis eccē
poteris ad requie; patrie celestis
p̄ xp̄m gubernatorem puenire.

Hugo Et quia dixit q̄ i hoc
magno mari. hoc ē
in oceano sunt puāa magna ani
malia. specificat de magnis cū sub
dit dicit̄. **Draco** iste que; forma
sti ad illudēdū ei. **Draco** ē maximū
animal q̄d in mari habitat. Et licz
fit magnum et forte tñ de facili il
luditur a cum gallina affata quā
ponunt in partica. a ipse draco in
sequitur gallinā a ipsi piscatores
cum instrumentis insiliunt supra
dorsum eius: et sic capiunt eum.

Iero Nō em̄ iste draco p̄pter
hoc formatus est ut illu
datur ei sed li ad. ponitur hic con
secutiue a non causali ter. qz ad ei
formationem cōsecuta est illusio.
Iste draco dicitur esse cete de quo
dicitur **genesi** v. Et creauit dominus
cete grandia. cui p̄pter eius magni
tudinem necessaria est maḡ aba
tio ex alijs piscibus maris quos
deuorat. p̄pter quod alij pisces ce
tum videntes fugiunt ex instidu
naturali versus ripā ubi cetus na
tate non potest p̄pter aque parui
tatem. et ideo cetus eos insequēs
impingit ad terram et a piscatori
bus ibi occiditur. qz nō potest se
mouē; a sic illusus sua spe frustrat̄

Hugo Per hunc draco nem
intelligitur dyabolus
cuius ptās si p̄mittat̄ excedit om
nem potestatem corpalez. Qui be
ne draco dicitur p̄pter venenū q̄d
eue prime mulieri pestiferis p̄ sua
sionibus inspirauit. **Iste** bonus est
creatus sicut in genesi legitur. Fe
cit deus omnia valde bona. s; post
q̄ sua voluntate peccauit cadēs p̄
ter suam sup̄biam extra celum da
tus est in hoc mundo tanq̄ in ma
ri magno ad illudēdū ei. **Poti**
illudēt sicut illudēt piscis in ha
mo. xp̄s em̄ p̄cedit ei escā huma
nitatis sub qua abscondit hamū
diuinitatis. et dum voluit deuora
re humanitatē captus est hamo
id est potentia diuinitatis.

Cassiodorus Illudēt
etia ab
angelis dei siue per iustissimas in
crepationes vt qui creatus ad ob
sequium domini sedis videatur p
ueritatib; implicari. siue magis
illuditur quando ei anime fideles
a sua potestate tolluntur. **Illu**di
tur etia a fidelibus quando eius
prauis suggestiōib; nō cōsentit̄

Hugo Postea ad litteram
psalmista cōmendat
dominum ab eo q̄ omnia anima
lia tam aerea. aquea q̄ terrestria
pascit dicens. **Omnia** scilicet vi
uentia super terram a in aquis **La**
te expectant: vt des illis escam in
tempore. **Vide** licet oportuno. que
omnia dei nutu viuunt. **Ante**
te illis **Je**scas **colligēt.** Etia aliqñ
p̄ tpe futuro sicut formica colligit

grana in estate vnde viuit in hye
me lapiente te manu tua] dādo
ipsis ex tua largitate fertilitate in
lomma] viz aialia] implebunt bo
nitate] v cibarijs a alimētis que
ex tua bonitate dant. **H**uertente
te facie] p peccatis hoim dādo tre
sterilitate] turbabunt] v ifirma
bunt ex defedu nutrimēti. et mori
ent fame. vñ subdit] auferes spm
eor] v vitā] et deficiēt] v morien
tur fame. vñ subdit] a in puluerē
suū reuertentē] in trā ex q fuerunt
forma. **I**ero. Cōsumatōez mū
ta. **I**ero. di sigt qñ dei p ce
pto omnia exterminantur.

Hugo. Post cōsumatōem
mortuoz corpm. vñ subdit] emit
te] v emittes. translatio hebraica
habet] spm tuū] v potentia tuam
let creabunt] v de nouo resurgēt
let renouabis facie terre] qz tunc
pmittit nob nouū celū a noua tra
vñ secūda petri scio. **N**ouos celos
et nouam terrā a pmitta ipsius ex
pectam. **M**istice vero precat] p he
ta spm dñi v grām emitti p quaz
mundi cor creat in oscia fidelū. a
renouat facies aie quantum ad
ymaginē pri] p pām deturpatā.

Cal. Totiens em̄ domin⁹ nos
peccati in nouū hojem nos p gra
tiam instaurare dignatur.

Rico. Et q̄a oia p̄dicta de or
dine creaturāū a p̄mis
sione viuentū ad hoc inducta sūt
vt ex eis rōnalis creaturā iurgat
ad laudē a honore nostrī cōditoris

Iero adudit. laudādo dñi dicens
Et gloria dñi] v laus a honoz
sibi debitus impendat] in seculū]
v metrenū ad differentiaz glorie
hoim que cito trāsit] letabit dñs
in opibus suis] v in creaturis ad
gloriā suā] ordmatis sic dñ puer.
xvi. **M**ūsa ppter semetip̄m opa
tus est dñs. **Q**ui respicit terram
et facit eā tremē] p tre motuz p̄ce
dentē ex dīna ordmācōe] q̄ tangit
mōtes] tactu fulguris qd̄ frequē
ter cadit in mōtib⁹ altis] let fumi
gant] q̄ ignis fulgurans magis
fumigat q̄ inflammat.

Hugo. Moralit̄ respicit dñs
p suā grām p̄dōres.
terrenā a secularē vitā ducētes et
p cōpunctōem facit eos tremē. vñ
se grauit̄ peccasse cōfiteat̄ a t̄gite
p infirmitatē vel aduersitatē mon
tes v elatos. et fumigant

Cassiodorus. qz dñi sūt
indignatōe p̄cūsi a bonis t̄p̄alib⁹
p̄uati. tūc ad salutare lacrimas
currunt a quosdā tristitie a lacri
maz de se globos tanq̄ incensū fu
auitatis emittunt. qui ab supna
conscendēs miam dñi xpi impetra
re probat̄. fumus em̄ hic in bono
positus ē quippe q̄ nos ad absoluti
onīs gratiam facit puenire.

Rico. Post remō psalmista re
sumit dei laudem a p̄nci
pio p̄s inchoatam dicens. **Q**anta
bo domino in vita mea] q̄ dñi ero.

Cassiodorus. Et ne
res laudes istas posse finire. adiec

lpsallaz. In futuravital. deo meo
 q̄ dia sum. Cū iā immōrtis ero fa
 ctus. quo iudicio declaratur. ē q̄d
 sint aduri q̄ in illa patria merue
 rūt felicit̄ intrōmitti. Laudabunt
 iugit̄ dñm qui semp̄ eū v̄tebunt
 duz illa pulchritudo inenarrabil̄
 excitat ad precōiū sine fine se dī
 ligētes. **U**o cū dū sit ei eloq̄um
 meū. v̄ coram eo placitum.

Col. Translatio hebraica ha
 bz. suavis sit ei disputacō
 mea. quā Aug⁹. talem esse pōnit.
Cōfiteri dñm q̄d es. et disputast
 cū illo: sacrificiū humilitatis tue.
 tribulatio cordis. holocaustū vir
 tuose cōuersa cōis tue hoc est sua
 ue dño Tibi at̄ q̄d suaue ē. Legō
 vero delectato: mi domino J.

Hugo. Qui p̄us delectatus
 in cōsolationib⁹ dñis. et nō terre
 nis. **O**fficiat peccatores. Jq̄ in se
 peccat̄. et in iū. Jq̄ peccat̄ in p̄ximū
Isti deficiat̄. a fra. J v̄ cessent a cu
 piditate terre. Litayt nō sint. Jqua
 les fue rūt. h̄ p̄ dei grām efficiatur
 iusti. **I**uxta illud puer. xij. Verte
 impios. et nō erūt. et p̄ his oibus
 benedic anima mea domino J

Cal. dignū imitū p̄s. dignus
 est finis. illū semp̄ benedi
 cere et laudare. q̄ nequa q̄p̄ desinit
 fidelibus suis grātū bñficia p̄sta
 re. **A**udiūm⁹ bone rex q̄nta nobis
 de veritatis archano sacramēta p̄
 fuderis. docuisti quē ad modū celū
 tendat. et sup̄ celos aque i modū
 cristalli posite sūt. lunā p̄fectā in
 tpe. solem occasum suū in magnū

ministerium cognouisse.

Col. Cognouit machinā mun
 tam. que nos hō ita ēvt te pulchz
 et bonū sup̄ oia amem⁹. qm̄ oia
 pulchra a tō creasti q̄ es bñdica⁹
 in secula seculorū. **Amen.**

Psalmus. Cūq̄

Confitemini
 Titulus **Callio.**
 alla.

Hoc verbi decus a p̄nti p̄s fecit im
 tiuz nec an̄ a quodā re p̄is posituz
 q̄uis multi scriptores fuerint pri
 mitus hebreoz. **A**lla enim apud
 ipsos dicitur laudate deum.

Rico. Sed sciendū q̄ non est
 vna dicitio vt credunt
 aliq̄: sed due. **I**n hebreo alla nā
 q̄ laudate sigt̄: ya vero inuisibile
 sigt̄. **C**alli. q̄ dñm de deo noi
 deū. **C**alli. bus dei tradit̄ esse
 ex **Jeromimo** in epla ad **Marcellā**
 exponēte q̄ ait. **P**rimū dei nomē ē
 hel q̄d interpretat̄ fortis. **S**cdm̄ he
 loy q̄d de⁹ dī **T**ertū heloe q̄d etiā
 dī deus. **Q**uartū sabaoth q̄d dicit̄
 exercitiū vel virtutū. quintū elon
 q̄d nos ex celsū dicit⁹. **S**extum eler
 heye q̄d in exo⁹. legit̄. qui ē. misit
 me. **S**eptimū adonay quod nos do
 minum gnāliter appellam⁹. **O**cta
 uum ya quod deo tantum applica
 tur: et in alla extrema sillaba so
 nat. **N**onuz tetragramaton quod
 ineffabile nuncupatur. **D**ecimum
 sabbay id est robustū vel suffici
 entē ad omnia ipetrandā. **H**oc at̄

alra xx. psalmis p titulo p̄scribit
vt i subsequētib⁹ patebit. Sciēs
enim p̄pheta p̄los hebreorum of
fendisse frequētr dñm. qz sp̄e suā
in tēporalib⁹ bñficijs posuerūt. p̄
ma p̄tē fideles āmonet vt eū sp̄ua
litz semp exquirant dicens

Qonfitemini dño. **Nico.**
cōfessione laudis p bñficijs
ab eo obtentis. a inuocate nomē
eius. p bñficijs ab eo obtinēdis
qz gratitudo de p̄teritis bñficijs est
optia dispositio p alijs ipetrādis.

Au. fraudit q̄ppe inuocātes quez
cōfitemem. laudantē videt
a hunc laudantē videt quem p
bat amātem. **N**unciante inter
gentes. i. i ter p̄dōres gentib⁹ vi
uentes. **Nico.** Lopa eius. boni
tatis a p̄tatis sue de daratiua que i
fra explicant. **L**catate ei. **Joē.** p̄sal
lite ei. corde a opere. **Iero.** q̄m
telligit s̄ctas scripturas a m lege
domini iugiter meditatur a mens
eius cōtemplat celestia: hic canit
deo. Qui aut operari⁹ ē boni opis.
hic q̄si citharā virtutuz cōponens
psallit.

Nico. **N**arrate om̄ia
dño. **Nico.** **M**irabilia eius.
a aliqua ex omnib⁹. qz omnia n̄
p̄nt p̄ticulariter enū
merari.

Hugo.
Laudamini tam bene uiuatis vt
fitis bone fame. **L**m nomine sancto
ei⁹. a ad honorez nois ei⁹. **E**t vt cō
solacōez de re tali fumeret adiecit

Letē cor q̄rētū dñm. **P**er pe
titiā q̄ritur dñs: q̄ p p̄tām fuerat
amissus. **S**z sūt q̄dā pusillanimes
q̄ nimis tepide querunt eū. p̄p̄ qd

subdit. **Q**uerite dñm a cōfirma
mini. **Q**uerendo est ot̄ feruētes
a firmi p amōrez a p̄seuerantiam
boni operis. **Q**uerite faciez eius sē
per. **H**oc ē studeatis p totaz vitam
vrām placē i asp̄ctu ei⁹. **C**ōsequē
ter p̄ph̄a hortat̄ fideles conūsos di
cens. **Q**uemētoze mirabiliuz eius
que fecit. **N**os p̄dōres ad penitē
tiā recipiendo in quo mirabilis ē
eius dignacio qui enz a quo despi
cit dementer ad se reuocat. **P**roē
gia eius. **Q**ue fecit etiam suscitā
do ad vitam gratie nos prius mōr
tuos in peccato. **H**oc enim est ma
gnum prodigium a miraculuz. qz
sicut dicit. **Greg.** **M**aius mirāculū
est suscitare animā in p̄petuum vi
cturā q̄ corpus iterum moitutu⁹.
Aug. etiā dicit qz mai⁹ est p̄dōre
iustificare q̄ celuz a terram creare.
La iudicia dñs eius. **Q**z p̄misit i euā
gelio. **Mat. iij.** **A**gite penitentia:
a p̄p̄inquet regnū celoz. **P**er iu
dicia discernit penitētes i oī mīa iu
dicādo. s. q̄ penitētes sunt. **S**emen
abrahā suū ei⁹. **Q**z imitatores ei⁹
per obediētiā. **Q**m̄ sicut abrahā fu
it obediēs deo. filiū suū immolādo
sic a penitētes obediunt p̄ceptis
dei imolando seip̄s per penitētiā.
de q̄ imolacione dicit in alio psal.
Sacrificiuz deo spiritus contribula
tus. **S**unt etiam. **L**filij iacob. **L**uctā
do contravicia. **L**electi eius.

Nicolaus iacob cum ab
huo mris cū esau fuit elect⁹ a dño
a esau reprobatus. licz adhuc nihil
boni a mali egisset vt dicit apls ad

Rō. **Hu.** Sic a penitentes non
 jr. **Hu.** suis meritis si gratis
 per gratiam dei electi sunt a deo. **L**
Ipsē dñs Iohannes q̄ nos edem̄t
 est deus noster. **L** per veruz cultum
 christiane religionis. licet sit deus
 a dñs oim per creationem a guber
 nationem. **L** **M.** **L** in vniūsa tra
 deo subditur. **M.** iudicia ei? **L** q̄a
 pro voluntate pōt peccatores peri
 mere. **M.** Memor fuit in seculuz testa
 menti sui. **L** **W.** **L** Sic ordina
 trām. **M.** Memor fuit testamēti sui du
 raturū in seculū v̄ in eternū. **L** Non ac
 dico testamēti veteris qd̄ fuit ab
 tps sed noui. **V**nde subdit **L** verbū
 sui quod mandauit. **L** hoc ē verbū
 dei quod mandauit predicanduz.
L in mille generationes. **L** v̄ in omēs
 generationes. **L** Et ponitur h̄ nume
 rus determinat⁹ pro indetermiato
 numero. q̄a numeri transcendētes
 millenariuz nō sunt nisi replicatio
 nes eius vel partū eius. **L** **Q**uod
 testamētū disposuit ad **Abrahā**
L a ab illos qui p̄ dilectionē obedi
 unt deo sicut **Abrahā**. q̄ de p̄cepto
 dei exiit de terra a de cognatiōe ei⁹
Gen. xij. **L** a iuramentū sui ad **isaac**
L v̄ p̄me p̄missionis sue memor fit
 it. **L** facte. **L** isaac v̄ populo gaudenti
 a gloriantī in deo. qualis ē fidelis
 popul⁹ christian⁹: cui⁹ totū gau
 diū in deo h̄ a non in mundo. **L** Nam
Isaac gaudiū interpretat. **L** **Q**
 statuit illud. **L** videlicet testamētū **L**
 in **iacob**. **L** v̄ in eis qui ōtravicia lu
 ctantur **L** in p̄ceptū. **L** dicens **P**eni
 tentiam agite **L** a **israel**. **L** videlicet fi
 de h̄b⁹: deū per fidem a operationez

videntib⁹ **L** in testamētū eternū **L**
Cal. **N**ouum testamētū pro
 priē dicit eternum quia
 nulluz aliud aliqū succedit in quo
 est oim p̄missoz ōpleta p̄fectio.
W. **H**oc statuit p̄ lōo fideli
Quens tibi dabo terram chana
 an. **L** dicitur illa terra fluens lac et
 mel. per quā significatur hereditas
 celestis que p̄mittitur p̄ lōo fideli.
Sed q̄a de ista terra alij plus: alij
 minus datur. **L** deo subdit **L** funicu
 lum hereditatis. **L** **Cal.** **I**sta compa
 ris vestre. **L** **Cal.** ratio ab eis
 tracta est quibus agri tenso fune
 diuiduntur. **L** **Glo.** **S**icut em̄ ter
 ra p̄missionis funiculo distribu
 ta est in diuersas partes. ita in vi
 ta eterna diuerse sunt mansiones
Iux illud **I**n domo patris mei mā
 siones multe. **L** **H.** **Q**uom̄ eēt
 sūt. **L** **S**equitur **H.** **N**um̄o breui
 illi videlicet q̄b p̄missa ē tra chana
 an. a hereditas celestis: sūt nūo bre
 ui v̄ pauci respectu reproboruz. v̄n̄
Mat. xx. **M**ulti sūt vocati: pauci v̄o
 electi. **L** Int̄ etiā electos sūt multi qui
 illā terrā aspirant. de q̄b subdit **L**
 paucissimi a incole ei⁹. **L** v̄ in h̄bitato
 res ei⁹ q̄ p̄nt dicē cū **Ap̄lo ad phi
 lip. vi.** **C**onuersatio nr̄a in cel̄ est.
Qui at̄ volūt esse incole ei⁹ ōz vt re
 cedant a societate mala. v̄n̄ b̄n̄ s̄
 b̄it. **L** **Q**uod p̄transierūt de gēte in gē
 tem. **L** v̄ de gēte peccatice ad gentē il
 lā. de q̄ in illo p̄s. dicit **B̄tā** est gens
 cuius ē dñs de⁹ eius a nō ē sperit in
 vanitates a insanas falsas. **L** et de
 regno. **L** dyaboli. **L** ad populum alte
 rū. **L** que elegit domin⁹ in hereditatē

sibi ut essent sancti cum sanctis. **M**ul-
tis ex causis nobis necessarium est
transire de mala gente ad bonam. si-
ne malis eorum moribus inficiamur.
ne ab eis commamur. ne ab eis
impediamur. ne de mus eis occasi-
onem malignandi et ne minuatur
auctoritas seu fama bonorum et tales
pertransientes protegit dominus. unde
subdit. **N**on reliquit hominem nocere
eis. licet enim multas tribulatio-
nes patiantur ab hominibus: hoc tamen
est ad eorum salutem et non ad nocu-
mentum ipsorum. **Vñ. Pe. iij. Et quis**
est qui vobis noceat si boni emula-
tores fueritis. et si quid patimini
propter iusticiam: beati estis. Illos
etiam qui tribulant eos quoniam deus
punit vel in presentia vite vel in futuro.
Unde subdit. et corripuit per eis re-
ges. sicut herodes fuit ab angelo
percussus ut legitur Act. xij. vel cor-
ripit arguendo dicens. Nolite ta-
gere christos meos. Christi domini
sunt christiani qui coniunguntur
in baptismo ut sint reges quia ipsorum
est regnum celorum. Et specialiter sacer-
dotes deo consecratos vocat christos
de quibus subditur. et in prophetis
meis. et in eis qui debent alijs bona
et vitia predicare de futuro regno
celorum. et de futuro inferni tormen-
to. Nolite malignari. id est mali-
gna eis inferre corde verbo vel ope-
re. Unde translatio hebraica habet
et prophetas meos nolite afflige-
re. Deinde describit propheta
M. ta ad litteram tempus Jo-
sephusque ad Moysen qui ordinati-
one divina venditus fuit in egipto

ad sue patientie meritum. et ad
videndum patri suo et fratribus tem-
pore famis future de qua dicitur. **Et**
locavit. s. dominus. famem
super terram. s. septem annorum
de qua habetur Gene. xli. Et omne
fermentum panis contrivit. id est
sustentationem vel nutrimentum
contrivit. Per hoc non est intelli-
gendum quod panis simpliciter defecit.
quia etiam tunc emebantur ali-
menta in egipto ut habetur Gen.
xlij. Sed quod tunc fuit maxima steri-
litas et defectus panis. Misit an-
te eos. s. Jacob et filios eius. videlicet
s. Joseph. qui dicitur vir a virtute
eo quod noluit adulterio domie sue con-
sentire Gen. xxxix. Et positus est ser-
uire in palatio regis pharaonis.
Iero. Cum autem esset sedecius
annorum ab amatus est
a regina. et in tali etate constitutus
que magis debita est voluptati no-
luit consentire iniquitati sed magis
timebat sibi periculum anime. unde
accusatus ab ipsa regina quod voluit
eam opprimere incipit carere
ti. Et hoc est quod subditur.
Vnicuique humiliaverunt in cor-
pe debibus pedes eius. quia ad falsam
accusationem domine sue fuit in carcere
religatus. ferentibus. et tribulatio. per-
transiit anima eius. quod ex compe-
debibus ferreis non solum erat affli-
ctus in corpore sed etiam in mente
quod non reciderit a virtute patientie.
donec veniret verbum eius. quando
a deo instructus exposuit
somnia per carnem regis et pistoris
eius. et hoc veraciter rei euentus

probatum **Genes. xi.**

Cassi. Dicit enim cogitationes **Jo**
seph fuisse gravissimas
donec tempus veniret. a quo verbum
eius a rege pharaone per interpretan-
do somnio quereret. tunc vero a glo-
riaz reperit: a claustra carceris le-
tus euasit. **Vnde** subditur. **Lo**
quiū dñi inflāmauit eum.

nico. Translatio hebraica h3.
Probauit eum: scilicet ha-
bere spiritum sanctum dei.

Cassi. Inflāmauit eū & viuaci-
ter & feruenter incitauit
eū vt corā pncipe futura diceret cū
fiducia veritatis. **Int9** enim celestis
flāme lumē accepit: vt pūderet ta-
lia que regni illius sapientes do-
ctoresq; superarent.

nicola. **L** misit rex **J** pharao
ad carcerē. **L** & soluit
& solui fecit **Leū** audito p m gēm
pncernarū q optime interpretatus
fueāt sōmā pdicta **Gen. xi.** **Q**on-
stituit eū dñm domus sue. **Leo** q p
interpretationē somnii sui cognoue-
rit eū hie spm dñi. **L** & pncipe omīs
possessionis sue. **hic** habet **Genes**
xli. **D**ixitq; rursum pharao ad **Jo**
seph. **E**cce cōstitui te sup vniuersā
terraz egipti. **U**t eu dicit pnci-
pes ei9 sicut semetipm. **q** non ha-
lebāt sciam: nisi hūanitus acqūsi-
tam p exercitiuz studij. qd pmo vi-
guit in terra egipti: vt habetur p̄-
mo meta **Cassi.** **P**harao emz
phific. **C**redebatur prin-
cipes ppli sui i hac sapia puenire
potuisse: vt a ipi somnio & interp̄-
tes esse mererent: & vt ad tantā d̄-

trinam scientia eorum potuisset
abduci: vt consulti de re dubia cer-
ta loquerentur.

Hugo. **L**a senes ei9 prudentiam
doceret. **J** non solum de di-
uina: s; de morib9 in agibilib9 hu-
manis. **U**t traui isrl. **J** p̄ io-
seph **L**i egiptū. **J** filio suo ioseph re-
gnate ibi. **L** & iacob. **J** q isrl dicit9 est
Laccola. **J** & colonus. **A**ccola est ad
aena manens. **V**nde translatio he-
braica h3. **A**duena. **L** fuit in terra
cham. **J** qui fuit filius noe: a quo de-
scenderūt egiptij. **E**t p̄ hoc hic ter-
ra egiptio & d̄ terra cham. **U**t
dñs auxit pplm suū vehement. **V**i-
delicet iacob & filios ei9. **L**et firma-
uit eum super inimicos eius.

nico. quia ppter potentiam io-
seph timebant omēs de
cognatiōe eius. **Q**onuerūt co-
eorum. **L** egiptio & vt odirent po-
pulum eius. **J** filios isrl: s; q di-
cit **Exo.** **S**urrexit rex nouus in egi-
ptū qui ignorabat opa ioseph. et
incepit affligere filios isrl p se & po-
pulum suū: ita q i amaritudinē pbu-
cebāt vitā eorū: vt d̄ ibidē. **E**t itel-
ligitur: dicit. non q deus sit actor
malis: s; q pri9 mali erāt. pmissit: vt
peiores fierent persequendo dei po-
pulum. **V**nde sequitur. **L**et dolum
facerent in seruos eius. **J** hoc est in
filios israel. quia rex precepit ob-
stetricibus vt in partu hebrearū
interficerent masculos: simulando
q passe fuissent abortiu9. **Exo.** p̄mo
deinde describit tempus moysi: & p̄-
mo p̄mit miracula facta i egipto
pro filiis israel tempore moysi: sed

non ponitur secundum ordinem historie
Unde dicitur **M**isit dominus seruum suum
moysen ad liberandum filios israel
de egipto: sic habetur **Exo. iij.** Aaron
quem elegit ipse. hunc enim adiu-
xit moysi ut pro eo loqueretur multi-
tudo: eo quod erat eloquens: secundum quod dicitur
Exo. iij. Aaron frater tuus leui-
tes scio quod eloquens sit: ipse loquatur
pro te ad populum.

Cal. Istos ad pharaonem quasi
destinatos ut populum sibi placitum ab
ire permisset ille. O inestimabilis
pietas omnipotentis. Deus ab homine
fragili petebat fieri: cuius ordinatio
nisi a nulla creatura poterat obuiari:
ut reuera nos infirmos doceat
qua moderatio vivere debeamus
quoniam voluntates suas creator sanctus
sibi tanta demerita pegisse cognoscit.

Hugo **P**osuit in eis in
moysen et aaron. ubi
signorum suorum. quo ad minora mi-
racula. et prodigiorum suorum. quo ad
maiora. quasi dicitur. Posuit in eis ver-
ba quibus predicabantur signa et prodi-
gia esse ventura. In terra cham. et
in egipto: ut super dictum est. Deinde
enumerat septem plagas que facte sunt
in egipto: licet fuerint decem: ut patet
in his versibus. Sanguis: rana: culex:
musca: peccora: ulcera: grando. **Bruca:**
caligo: mors: obtinere necando.
Die vero septem ut dictum est de illis
posuit: non tamen eo ordine quo facte fu-
erunt. quod primo posuit plagam nonam:
dicens **M**isit tenebras et obscu-
ra **Nicolaus** **I**sta fu-
it plaga

egipti nona. ita quod tribus diebus
nemo vidit fratrem suum: nec etiam
mouit se de loco in quo erat **Exo. x.**
Et non exacerbauit sermones suos.
quod cum pharaon permittebat pe-
nitentiam: deus remouebat plagas
et sic dulcorauit sermonem suum. Deinde
de subiungit plagam alteram quam prima
fuit: dicens. **Q**onuertit aquas eo-
rum in sanguinem: et occidit pisces
eorum. **Hec** fuit plaga prima de qua
legitur **Exo. viij.** **E**didit terra eo-
rum ranas in tanta multitudie quod
intrabant omnia loca et officinas
egiptiorum. Unde subdit. In penetra-
libus. et in thalamis et in secretis
locis. **Regum.** et principum et magna-
tum ipsorum. **Et** hec fuit plaga secun-
da de qua habetur **Exo. viij.** **Q**u-
erit et venit. quia dicitur dei facere est
Leuonia. et musca camina. tamen
cum hoc venerunt musce graues et
diuersi generis. **Et** hec fuit plaga
quarta: de qua habetur **Exo. viij.**
Et cimices. Musce videlicet minute
que atrociter mordent. theutonice
muefiere. gallice zimalles. **Et** hec
musce venerunt in omnibus fini-
bus eorum. **Sequitur.** **P**osuit
pluuias eorum in grandinem: ignem
comburentem. et flumina in ter-
ra ipsorum. **I**sta fuit septima pla-
ga in qua grando et ignis mixta pa-
riter ferebantur **Exo. ix.** **E**t per-
cussit vineas eorum et ficulneas eo-
rum. per grandinem. **Et** contriuit
lignum finium eorum.

Hugo **I**tempestate fluminum.
Quierit et venit locustis
et bruca. **L**ocusta est mater

bruci. dicitur enim locusta quæ volat: et brucus ante quæ volat. Et ponit numerum singularem pro populi. et in hoc notat maiorem copiam. Unde addit. cuius non erat numerus.]

R. Ista fuit octava plaga in qua fuit corrosivum quod remanserat ex igne et gramine. **exo. x.** **I** subditur. **Et comedit omne fructum terre eorum.]** et comedit omnem fructum terre eorum. Sequitur de plaga prima que fuit interfectio primogenitorum et animalium quæ bestiarum. **Vñ dicitur. La passit omne primogenitum in terra eorum.]** viz. egyptiorum. et non solum primogenita animalium et bestiarum sed etiam fructuum. **Vñ addit.]** primicias omnis laboris eorum. **exo. xii.** De quinta plaga et sexta non fit hic mentio. Notandum vero quod huiusmodi **HUGO** peccatores liter. **HUGO** autem plene de egypto hoc est de vita criminosa educantur percutuntur septem plagis in corde qui in obscuritate peccatorum captivi detinentur. Prima plaga est cecitas mentis que per tenebras figuratur. qua cecitate peccatores sic obscurantur quod non intelligunt veritatem et pravitate vite sue. hos non exercebat sermo dei quod ipsi non habent audire. **Alia** plaga est amor secularis vite que notatur cum dicitur. convertit aquas eorum in divitias in sanguinem et peccatum. **Tertiam** plaga. sanarum est quidam tumultus viciorum qui fit in corde peccatoris de quo psalmista. **Rugiebam a gemitu cordis mei. Quarta** plaga. scilicet muscarum pungentium

est remorsus conscientie. quos puniuntur cor peccatoris ut ad penitentiam convertatur. Et sicut post plagam muscarum sequitur quinta plaga graminis et ignis. sic post morsum conscientie sequitur compunctio que cor peccatoris flagellat et vivit. **Post** hanc sequuntur opera penitentie viz. vigilie. abstinentie ac discipline. **Pro** plaga sexta. hec sunt locustae que ab austro gratie spiritus sancti veniunt et plantant ortum peccatoris ad faciendum fructum virtutum. **Talibus** locustis rescebat **Job** baptista in deserto sicut dicit **Matth. iii.** **Post** hoc sequitur septima plaga. viz. mors primogenitorum et bestiarum. et peccatorum exinde generatio. quibus per penitentiam interfectis. **homo** erit de egypto. et arripit iter ad terram promissionis hoc est ad patriam celestem cum deus fidelibus promissam enumeratis super iuxta litteram septem plagis quibus egyptii sunt percussis. consequenter homo enumerat quod deus filiis israel fecit in exitu de egypto. **Primum** est quod eduxit eos de manibus inimicorum. **Secundum** est quod eduxit eos cum magnis divitiis. **Unde** dicit.

HUGO **Et** eduxit eos cum auro et argento. **Quia** de mandato domini acceperunt a vicinis vasa argentea et aurea: et sic spoliaverunt egyptum. **exo. xii.** **Non** tamen in hoc commiserunt furtum. quod de mandato domini dei fuit cuius sunt omnia. et etiam egyptii fraudaverunt eos in mul. **Cass.** **Et** ideo sine culpa

et dei imperio constat impletum.
Tertium beneficium fuit sanitas
corpis. unde dicitur. **Q**uod non erat in tri-
bubus eorum. **Q**uod a deo
inferimus. **R**ico. factum fu-
it ut omnes simul absque impedimen-
to possent egredi de egypto. **U**-
tata est egyptus in perfectione eorum.
cuius causa subditur cum dicitur
[quod incubuit timor eorum super eos].
Et hoc enim quod omnes primogeniti
erant subito mortui. timebant omnes
alii mori si amplius filij israel in
egyptu morarentur. sic dicitur. **exo.**
xij. Deinde ponit beneficia que deo
fecit populo israel in itinere postquam
egressus est egyptum dicens. **E**t
pandit nubem in protectione eorum.
contra solis estum. [et ignem]. et colup-
nam ignis. [ut luceret eis per noctem].
sicut dicitur. **exo. xij.** Dominus autem prece-
debat eos ad ostendam viam per di-
em in colupna nubis. et per noctem
in colupna ignis. ut dux esset iti-
neris utroque tempore. Deinde describit
miracula eis facta in deserto per exi-
tum de egypto. quod deficientibus aban-
tibus que acceperant in egypto. cepe-
runt murmurare dicentes. **V**tinam
mortui essemus per manum domini in egi-
pto. quando sedebamus super ollas carni-
um. et comedebamus panem in satu-
ritate. **U**nde dicitur. **P**etierunt. scilicet
maiores per murmurum minorum. [et ve-
nit coturnix]. et multitudo coturni-
cum de yolanciu sicut dicitur. **exo. xviii.**
Venit musca gravissima et multi-
tudo muscarum. **C**oturnix est avis
regia et mare per hyemem transmeare
consuevit. sicut dicit ysidorus.

Cassio Qui carnes tauri in vo-
latibus quibus in quadam
pedibus dulci. **Hugo** [Et pa-
ciores sunt. **H**ugo. ne celi.]
viz manna per ministerium angelorum ve-
niens de aere vel de celo. saturavit
eos. sicut dicitur. **exo. xvi.** Deinde da-
ta est eis habundancia aquarum.
Un subdit. **O**strupit petram a flu-
xerunt aque. [quod petra ad preceptum
eius dedit aquas ut habet nume-
ri. xv.] abierunt in sicco. [in deser-
to prius arido. flumina] et larga
flueta de fonte exeunte de petra a
moysen percussa. **O**mni memor fuit
bi sandi sui quod habuit ab abe-
ham puerum suum. [et seruum su-
um. quod dicitur. **I**ta beneficia fuerunt
populo collata non propter sua meri-
ta. cum ipse populus esset rebellis a mur-
murans contra dominum. sed propter me-
rita abrahe et ad implendum promissi-
onem ei factam. **gene. xxij.** Deinde po-
nunt beneficia facta populo israel tempore
iosue. quod post mortem moysi eduxit
hunc populum de deserto synai et indu-
xit in terram promissionis de mandato
domini ut habet. **Iosue. v.** **U**n dicitur. **E**t
eduxit. scilicet dominus [populum suum] sub du-
catu. **Iosue** in exultatione. [quod mi-
tus fuit gaudius populi. quando iordanis
in suo transitu fuit desiccatus. **Iosue**
ij. et electos suos in leticia. [viz
cordis]. **E**t dedit illi regiones ge-
nium. [viz terram chanaan ubi pri-
us habitabant gentes. ut diffuse
habetur in libro iosue. et labores populi
possederunt. et civitates edifi-
catas laboribus aliorum. et alia terra ali-
orum laboribus adquisita. **E**t custodi

ant iustificaciones eius. In mandata eius in lege tradita. Et legem eius requirant. Ut ex ea spirituales intellectum eliciant. Sciendum quod illa terra chanaan non erat principale premium pro custodia legis diuine sed potius possessio terre uenturum pro illam principaliter intellecta. Premium enim principale est melius ope meritorio: opus autem uirtutis melius est simplici quam quecumque possessio temporalis.

Iero. Et nos domini deprecemur ut deleatis in nobis uicij. in ipse dux nostri fiat itineris. ut in eo iugiter exultantes in fructu uenturum mereamur inducia in regno eius uocari ualeamus. cum factus eius leticia sempiterna gaudere. quia ipsi cum eterno patre et spiritu sancto est honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Psalmus 100.

Qonfitemini domino quonia; dicitur preponitur talis titulus. **Alfa alfa.**

Hugo. Jeronimus dicit quod quatuor ponit bis alfa in titulo psalmodum unum alfa est de fine precedentis psalmi: et aliud de principio sequentis. **Aug.** uero dicit quod non legitur hoc in libris grecorum. et maluit sequi opinionem communem quam illam que probabilitate non habet. et quod utrumque alfa est de psalmo sequenti hoc probat sic per inscriptionem psalmi. cum dicitur. psalmus iste est. c. v. Et post hunc numerum ponit duplex alfa. Ergo

utrumque alfa est de deo. alioquin alfa cum alfa esset ante numerum ponendum.

Rico. Geminat Bis alfa. quod semel ponit per laudem dei in psalmo: et item pro laude eius in ciuitate celesti. secundum hoc dicitur apoc. xix. Audiuu uoces in celo multorum angelorum dicentium alfa. Et sequitur postea. Et iterum dixerunt alfa propter quod in ecclesia quando cantatur versus in principio dicitur quod quod alfa: et in fine resumitur. Ideo per mutans nos in hoc psalmo ad laudem diuini.

Iero. Penitentes uocatur. negligentes arguit. misericordiam promittit. dicitur et

Qonfitemini domino. dicitur propheta. **Q**ui grauius peccastis et despatis de uera salute et putatis quod propter magnitudinem peccatorum non potestis remissionem peccatorum adipisci ego precipio uobis. Confitemini domino. confessione peccatorum.

Casti. Et ne aliquis eorum. **Casti.** de culpabilibus suarum numerositate. et ceteris. addit

Rico. non est finis.

Casti. Qui delinquentem patitur. scilicet qui expectat errantem. qui solem suum facit oriri super bonos et malos. Quia in seculum misericordia eius. In isto seculo miseretur: in futuro iudicabit. Sic fas conuerti est et misericordiam postulare: in futuro seculo peccata confiteri dampnatio est. ubi iam constat esse.

Rico. Et quia laus iudicium. **Rico.** eius non potest sufficiens enarrari a creatura intellectuali. **Io.** subdit. **Q**uis loquitur potentias domini. **Io.** qui dicit. **Nullus.** cuius sit potentie infinite. **Laut.** quod auditas. **R. ij.**

faciet om̄s laudes eius. **Q**ui dicat
Nullus posset enarrare opa eius: qui
bus ipse laudandus ē. **N**ec eius lau-
des expr̄mere cū ipse sit maior om-
ni laude sic dicitur **ecclē. xliij.**

HUGO Vel laudes eius sicut
dicit **Aug⁹** sunt opa
preceptorum eius. quibus deū laudat.
quoniam ad laudem eius ea faciunt. Et licet pau-
ca sint tales. tamen bona sunt. **V**n̄ sicut

Bati. Inō in spe et in futuro i re-
liqui custodiunt iudicium. **I**te iudicā-
do quoniam ad iudicēs. et faciunt iusti-
tiam. **I**te cū primo. et hoc quoniam ab
omni. **I**tem oī tpe. **Q**uod quod perseverauerit
usque in finē in bono opere: **B**onus
erit. **S**ecundum dicitur saluatoris **Mat. x.**
Et quod non sumus sufficientes cogitare
aut facere bonū. a nobis. **I**te implo-
rat diuinā grām dicitur **M**emento
nostri dñe. **G**ram tuā nobis cōfe-
rendo. ut simus in bono placati. **V**n̄
tui. **I**tem in societate eorum quod tibi pla-
cēt. **V**isita nos in salutari tuo. **V**n̄
ad salutandem nostram. non ad damp-
nandem si visitas reprobos. et quod
salus nostra in visione dīna ē. **I**te sicut
dicitur **ad videndum.** **S**icut facie ad
faciem in bonitate elocorum tuorum. **I**te
dicat. ad hanc visionem solus producet
tur electi. **D**ecretis in bono finali
Lad letandū in leticia genitricis tue.
et ut letemur cū gente tua: et totū
fac ad gloriā tuā. ut lauderis cū
hereditate tua. et cū electis qui sunt
hereditas.

nico **I**tem facit de
causam efficacem sicut in illis **ecclē. xxxv.**
Oratio humiliatis se nubes pene-
trat. **I**tem psalmista sue deprecatio

in impositis patrum confessione: et
hō recollit diuinorum beneficiorum exhi-
bitōem **Vn̄ dicitur** **P** ecce auis cum
patribus nostris. **I**tem in fidelita-
tis. et in hoc presens nos imitantes

Cast **C**um maioribus suis pe-
ccat. quod delicta similia non
declinant. **I**tem iuste egimus.

nico **C**ontra primū iniquitatem
fecimus. **I**tem contra deū. **D**eim
de subdit de peccato ignorantie dicens

Patres nostri in egipto non intelle-
xerunt mirabilia tua. **Q**uod si boni intel-
lexissent certē deo firmiter adhe-
sissent. **S**ubdit de peccato iniquitatis
dicens. **N**on fuerunt memores multitu-
dinis misericordie tue. **Q**uod pro eis multipli-
citer flagellasti egiptios. et eos
ab ipsis flagellis mirabiliter perse-
uasti. et hanc iniquitatem patrum
ostendit per effectū dicitur **E**t irrita
uerunt deū. **S**icut moysen seruū eius. **L**as-
cendentes in mari: mari rubro. **E**t
dū ascenderet mare rubrum. hoc fa-
ctus est sic legitur **exo. xiiij.** dicitur mo-
ysi in transitu maris. **F**orsitā non erāt
sepulchra in egipto. **I**te tulisti nos
ut moreremur in hac solitudine:

Sicut dñs misericordie reddidit eis bo-
num pro malo. **Vn̄ sequitur.** **E**t sal-
uauit eos propter nomen suū. **G**lorifi-
candū et non propter merita eorum. **V**t
notā faceret potētiam suā. **Q**uod omnia
opa dei ordinant ad eius gloriam
puer. xvi. **V**n̄ multa propter se me-
sum opatus est dñs. **P**ostea ostendit
quod saluauit eos: et primo pro diuifi-
one: maris rubri. **Vn̄ dicitur** **I**tem

crepuit et in **HUGO** **L**mae eu
crepauit. **HUGO** **B**onū dicitur

imperio. ipsum diuidendo. La exsteca
 tum est. viz iter mediu p q8 filii
 israhel transierunt sicis pedibus.
 vt habet exo. xiiij. a eduxit eos. p
 ducatu angeli. in abyssis. v. m. p
 fundo maris. sicut in deserto. v. si
 que in via sicca a plana. qz ibi non
 eat lutum. sic solet esse in p fundo
 aquaz. Et p ista dyol. **S**ahu aut
 eos de manu. v. de ptate. Obiectu.
 v. egiptoz psequentiu eos ad oc
 cidendu. Et redemit eos de manu
 immi. **Rico** Itē de ptate pha
raonis regis egi
pti. a operuit aq tribulantes eos.
 s. pharaonem et exercitu eius fili
 os israhel psequetes. sic exo. xiiij
di. Reuertum est mare pmo bilu
 culo ad pœem locuz. fugientibus
 qz egiptis occurerunt aq. et inuo
 luit eos dñs in medijs fluctibus.
 v. nus ex eis nō remasit. q nō fu
 isset submersus. **E**t visis his
 miracul filij israhel. crediderunt ver
 bis eius. v. moysi dñv viderunt egi
 ptios mortuos sup litus maris. La
 laudauerunt. v. laudates cantau
 erunt ppter victoriaz eius. laude ei.
 dicentes cantu moisi scriptu exo.
xy. viz Cantem dño gloriose ac.
 Deinde subdit de pctō murmuraci
 onis hui ppli p defedu cibi et po
 tus. de quo habet exo. xliij. Vñ di
 cit. **O**stō fecerūt. v. parū manse
 runt in laude dei. obiti sunt opm
 eius. quib⁹ eis puideat de auxilio
 in egipto et in mari rubro. Et non
 sustinuerūt cōsiliuz ei. v. nō expe
 ctauerunt patient tps in quo de⁹
 dispo fuerat eis subuenire scdm cō

filium voluntatis sue. s. p reuene
 illud murmurando sine rōe. **E**t
 cōcupierūt cōcupiscentiā in deser
 to. s. carmū sic dicitur numeri. xi.
 Quis habit nobis escas carmū?
 Et teptauerūt deū in ma quo so.
 hoc ē in deserto loco vbi nō erant
 aque. Et dicit. teptauerūt. qz non
 solū petierunt aqs ad siti suā rele
 uandā s. etiā ad experiendū sensi
 bili exēplo si deus esset cū eis. an
 non. scdm q dicit exo. xvij. Et
 debuit eis petitionem ipsorz. s. car
 nes et aqs. Et misit saturitate. v.
 ea qbus saturarent. in aias. v. in
 aialitate. eoz. qz debuit eis carnes
 ad vscendū v. scq ad mensē integz
 ita qz teptat eis in nauseam ex mi
 mia repletionē vt habet numeri.
 xi. Deinde describit pctm sedicōnis
 chore et sibi adherentiū viz dathā
 et abih. **HUGO** Isti enim qa
 ron. **HUGO** erant de ruben
 primo genito. voluerūt habere pñ
 cipatū in pple. et chore et chorite
 qui erant de leui voluerūt habere
 principatum sacerdotij. Et ob hoc
 hñ mouerūt sedicōne in pple cōn
 tra moysen a aaron scdm q diffu
 sus expssum ē numeri. xvi. Vñ a
hic dicit. **E**t irritauerūt. v. ad
 iram. puocauerūt. moysen in ca
 stris a aaron sanctum dñi.
Mi. v. consecratum ad fugēdū
 sicut habetur leuitici. ix. **I**sta aut
 irritatio fuerat quia chore et sibi
 adherentes dixerunt moysi a aa
 ron qui erant principes populi in
 tp alibus a spiritalibus. Sufficit
 R. iij.

vobis. quia omnis multitudo scō
rum est. quasi dicerent debet vob
sufficere q̄ sitis i eodem gradu cū
alijs. **V**nde subditur ibidem **C**ur
eleuamini sup̄ populum domini.
Deinde subditur pena se bitionis
eorum predictoꝝ cūz dīl. **A**perta
est terra et deglutiuit bathan: et
operuit sup̄ congregationem abi
ron. **P**ro ut diffuse dicitur numei
xvi. **E**t exarsit ignis i synago
gis eorum. **V**in eorum cōgregati
one. **F**lamma obussit peccatoꝝ.
Viz ducetos quinquaginta viros
quī offerebant incensum tanq̄ re
dicantes sibi illicite faceret dōcium.

Col. Timeant quī muerurāt
contra superiores suos time
ant quī ad honorem placōis inde
bite non pficiendi sed dñandi in
tenēde pueniunt ne infernus ape
riat os suuz a flamma inextingui
bilis post breuez ymmo post mo
mentaneam dñationem recipiat
eos etnalit cōburendos. **P**ostea
ōndit quō filij israel peccauerūt
in ydolatria. **HUGO** et fecere
dicēs.

HUGO vituluz
in oreb. **I**pe montem oreb. **O**reb
em̄ est pars montis synai quem
montem ascendeāt moyses vt re
ciperet a deo. **Col.** **T**ranslacio ro
legem.

Col. **M**ana a hebū
ica habent thoreb. et adrauerūt
sculptile. **S**culptile est ymago ido
li sculpta a facta in lapide vel in li
gno cum **HUGO** Sed pomē
mallo. **HUGO** hic p cōfla
tili q̄ vitulus ille nō erat sculptus
sed de metallo cōfusus a cōflatus

vt habet **exo. xxxij.** et mutauerūt
gloriam suam. **Rico.** **V**idum verum
gloriarū quī gloriose dureāt eos
de terra egipti in similitudine vitu
li comedentis fenum. **V**in ydolum
simile vi. **Castio.** **H**oc totum
tulo.

Castio. **F**ecit impati
entia leuissimoz hominū que sem
p ducit ad culpas. **P**am si causaz
rei sub veritate discutias nulluz cri
men est qd nō ex impatientia ma
tre nascatur. **C**ontra hoc illd vere
remediū ē quod in alio ps̄ dī. **E**x
pectās expectaui dñm a mēdit nī

Rico Deinde arguit iudeos de
peccato inq̄titudinis di
cens. obliuī sunt deū qui saluauit
eos. de seruitute dura egipti q̄ fec
magnalia in egipto egiptios ml
tipliciter flagellando. **L**mābilia in
terra cham. **V**i egipto sic noiata
ratione supra dicta populum isra
hel a plaga egiptioꝝ pte gendo
Lterribilia in mari rubro. **P**hara
onem et eius exercituz submerge
do. et dixit. **S.** dñs cōminādo. vt di
sperderet eos. ppter eoz inq̄tū
dinē. si moyses electus eius n̄ ite
tisset in cōfradione. **V**in plaga cō
fringere qua cominabat eos dñs
Lin cōspectu eius. **I**uis orationibꝰ
impediendo effectū diuine ymde
Vnde dic̄ ei dñs **exo. xxxij.** **C**erno
q̄ populus iste dure ceruicis sit dī
mitte me vt irascatur furor meꝝ cō
tra eos a deleam eos. a ibidem s̄
ditur. **V**t auerteret iraz eius ne di
sperderet eos. **O**biecit em̄ moyses
seipum ym dicit̄ dī pro eis dicens

ero. **xxiiij.** Obsecro peccauit ppls
 iste p̄m̄ magnū: feceruntq; sibi
 deos aureos. Aut dimitte eis h̄ac
 noxā. aut si nō facis. Dele me de li
 bro tuo quē scrip̄sisti. Deinde sub
 iungit de p̄c̄o rebellionis hui⁹ po
 puli dicens. **q; p̄ nichilo habuerit**
reputauerūt. **Tū**llatio hebra
 ca h̄z. et despererūt. **terā** desidera
 bilem. **eis** p̄missam. **laete** a melle
 fluentē. **q; uoluerūt** reuēti in egiptū
numeri. xxiiij. **Nō** crediderūt ver
 bo eius. **quo** p̄miserat eos intro
 ducere in terrā illam. **et** murmuā
 uerūt in tabernaculis suis. **Vñ** di
 citur. **numeri. xxiiij.** **Igitur** uoluerūt
 ois terra fleuit nocte illa: et mur
 muāti sūt oītra moysē a aaron aē.
Et dicit i tabernaculo suis.

Cal. ut hoc nō laborātib⁹ s̄ oī
 osis cōtingere uideret. **Et** eleua
 uauit manum suam sup̄ eos.

Hugo cōminando penam.
 Mos est cōminanti
 um leuare manū et sic dicit b. **ut**
 prosterneret eos in deserto.

Rico Tūc em̄ data est cōtra
 eos sentētia diuina ut
 omnes q̄ murmurati fuerant a vi
 ginti annis a sup̄. nō ingrederentē
 terrā p̄missionis. s̄ morerentē in de
 sero p̄t̄ calepha iofue. **numeri**
xxvi. **Et** diceret semen eoz̄ in nati
 onibus: a dispereret eos in regiōni
 bus. **Ita** pena fuit tūc eis cōmi
 nata. s̄ tū precibus moysi ipedita
Et iniati. **u** consecrati. **l** sunt
 beelphegor. **ap**plantes se cultui
 ydoli illius. **Circa** qd̄ ē sciendū q̄
 min⁹ rex assirioz̄ q̄ cōdidit min⁹

grandē fecit patri suo mortuo be
 lo noie ymaginē quā beluz nomi
 nauit. et omnib⁹ reis ad h̄ac yma
 ginē cōfugientibus p̄cebat. **Prop**
ter qd̄ hoies ceperūt illi ymaginē ex
 hilitere diuinos honores. **Et** inde diri
 uata ē ydolatria ad alias gētes a
 similit̄ noia ydolorū: q̄ sic assirij
 ydoli suū uocauerūt belū. ita a alij
 belut babilonij a alij baal et alij
 teel scdm̄ uarietates ydiomatū.
Moabite aē ydoli suū uocauerūt
 beelphegor: de quo hic agit. **Et** est
 nōmē cōpositū ex duob⁹ integris.
Bel ex teel a phegor qd̄ ē nomē mō
 tis ubi colebat. **Igitur** balach rex
 moabitaz̄ de cōsilio balaa: misit
 puellas pulchras a nobiles p̄pe
 tentoria filioz̄ israhel ut p̄ eas in
 ducerent ad ydolatriā: a sic offen
 dere cōtra pplm̄ israhel. a aliq̄ de
 populo luxuriosi accēdebāt ad eas
 a cū uellent eas agnoscere non as
 sentiebāt scdm̄ regis p̄ceptū nisi
 prius cū eis ydolatrarent ut ple
 m⁹ continet **numeri. xxv.** **Ex** quo se
 cuta fuit offensa dei oītra pplm̄: et
 plaga magna. **Et** hoc est qd̄ d̄. a
 iniati sunt beelphegor. **u** applica
 ti cultui illius ydoli. **Et** comedēūt
 sacrificia mortuoz̄. **u** de carnib⁹
 animatiū ydolis immolatoz̄. **Et**
 ieritauerūt eū. **Et** deum in admiue
 tiombus suis. **u** peccatis ab eis
 studiose factis. **u** multiplicata ē in
 eis ruina. **q; tūc** occisi sunt. **xxiiij.**
Et stetit fines. **constantē** con
 tra ydolatras. **q; occidit** zambri
 duce tribus symeonis cū muliere
 R. iij.

madianite cocūte in conspectu om-
nium. quem cum muliere trāssit
in locis genitalibus. **Et** placuit
s. deum p suum bonum zelū sic fa-
ciendo. **Et** cessauit quassatio. **Idē**
plaga a filiis **Hugo** **Et** hoc
hij israel **factū** **re**
putatum est ei. **s. fine** **ad iusti-**
cia. **qz** dominus reputauit ex hoc
facto ipsum

Rico **Et** q etiā
iustum. **ce** **rifica-**
tus fuit a deo q succederet pū suo
in sumo sacerdotō. **vt** habet ibidē
in generatōe a generatōem. **libē**
vsqz in sempiternum. **qz** istud fa-
ctum recolitur ad huc in memori-
am iusticie.

Iero **Quod** dilige
ipsum. **ter** **ausulta-**
o sacerdos: cui aie cōmendate sūt.
Euagīna **gladiū** **verbi** **dei.** **in** **time**
fornicatōe. **mlt** **a** **oportūe** **in** **opor-**
tune. **argue.** **in** **crepa.** **obserā** **cum**
omni **pacīa** **a** **doctrīna** **vt** **tibi** **repu-**
tetur **ad** **iusticiam:** **qz** **quī** **red** **di-**
dit **preciosū** **ex** **vili** **sic** **os** **meū** **erit**
dicit **domi-**

nus. **De** **inde** **sb** **di-**
nus. **Rico** **tur** **de** **pō** **i**
contradictione populi ppter aque
defectū qd plenū ponitur. **numeri**
xx. **et** **contigit** **ante** **factum** **pcedēs**
sed **post** **scribitur.** **psalmista** **non**
tenet **semp** **ordīe** **historie.** **Unde**
dicit **Et** **irritauerūt** **eu.** **s. deum**
ad **aquas** **contradictionis.** **vsqz** **i**
eades **vbi** **impatīentē** **a** **contencō**
se **locuti** **sunt** **cōtra** **moysen** **ppter**
aque **defectum:** **et** **p** **cōsequens** **cō-**
tra **dñm** **nō** **expēctātes** **debite** **ei**
benepiaciū. **Et** **veratus** **ē** **moyses**
ppter **eos.** **Et** **turbatus** **mente** **in**

tm q timuit ne deo denegaret eis
aquā ppter eoz maliciam. **qz** **exa-**
cerbauerūt **vt** **turbauerunt** **vl** **cō-**
mouerūt **spiritum** **eius.** **In** **tm** **qz**
proūperet **in** **verba** **subietatis** **di-**
cens. **Nūquid** **de** **hac** **petra** **potri-**
mus **vob** **aquaz** **ei** **gere.** **vt** **plenū**
habet **ibi** **idē.** **Deo** **subditur.** **Et**

distinxit. **In** **manifeste** **ōndit** **in** **la-**
bijis **suīs.** **hoc** **est** **in** **mō** **suo** **loquē**
di **dubitatōnem** **cordis** **sui.** **ppter** **qz**
statim **a** **dño** **fuit** **reprehensus:** **et**
ab **igressu** **terre** **pmissionis** **exdu-**
sus. **Sequitur** **de** **peccato** **idolatrie**
in **terra** **pmissionis** **iam** **adepta** **p**
petrato. **cum** **subditur.** **nō** **disp** **di-**
derūt **gentes.** **Et** **est** **hoc** **pncipiū**
versus **scdm** **trāslatōnem** **roma-**
nam. **Unde** **sciendum** **qz** **dñs** **pre-**
cepit **habitatores** **terre** **chanaan**
interfici. **numeri.** **xxiiij.** **ne** **p** **eos**
filij **israhel** **ad** **ydolatriā** **traheren-**
tur. **sed** **ipī** **cupiditate** **duci** **p** **mise-**
runt **eos** **vīuere** **ppter** **tributū** **qz**
eis **reddebāt.** **a** **sic** **tradi** **fuērūt** **ad**
ydolatriam **eozum.** **Et** **hoc** **est** **qz**
dicitur. **non** **disperderunt** **gētes**
quas **dixit** **dominus** **illis.** **vt** **prece-**
pit **vt** **disperderent.** **Et** **cōmixti**
sunt **inter**

gentes. **Hugo** **Non** **tantū**
corpore: **sed** **etiā** **ope.** **Unde** **addit.** **Et** **didicerūt**
opa **eozum:** **et** **seruierunt** **sculpi-**
libus. **vt** **ydolis** **eorum** **a** **factum**
est **illis** **in** **scandalum.** **vt** **in** **mani-**
festam **ruinam.** **Et** **immolauē-**
runt **filios** **suos** **et** **filias** **suas** **de-**
moniis. **que** **in** **ydolis** **celebrātur.**
Qz **hoc** **fecerunt** **non** **legitur** **in** **hi-**
storia: **sed** **credendū** **est** **p** **phete** **vt**

...

ait Aug⁹ Effude sunt sangui-
nem innocentiū sanguineꝝ. viz
filioꝝ suoꝝ a filiarū suarū q̄s
sacrificauerunt. v. immolauerūt
scilicet filiis chanaan. v. chana-
neorum inter eos habitantiū tra-
hendo paruulos suos p ignē. **Vn-**
de et. iij. regum. xvi. d. de achab.

Insup et filium suum cōsecrauit
trāsferens per ignem scdm ydola-
gentium. **Et** infecta est terra
v. homines terre in sanguinibꝝ
v. adulfata est in peccatis sicut sb
ditur. **Et** contaminata est in opibꝝ
eorū. p predictas imolacōes
v. fornicati sūt. v. ydo-

Rico latrauerūt. q̄ idolatria
fornicatio nominat̄ i scriptura q̄a
in ea recedit anima a sp̄so suo ve-
ro. s. deo. **Li** adinuentionibꝝ suis. q̄s
ab alijs et a seipsis inuenerūt. **Et**
ppter ista. **Iratus** est furorē domi-
nus in populo suo. **In** quo nota-
tur grauitas culpe deum prouocā-
tis ad vindiā am cuius furor est ri-
gor iusticie a vindiāte sue. **Et** abho-
minatus est hereditatem suam. v.
filios israel qui dicuntur dei here-
ditas in scriptura. qui ppter pecca-
ta sua fuerunt deiedi a protēdiōe
diuina sicut cibus abhominabilē

reicitur. **Et** tradidit eos in ma-
nus. v. in potestatem gentium.
ydolatrie deditarum. a dominati
sunt eorum qui oderūt eos. **Et** sic
ex obio precedenti grauius afflixerunt
eos. **Deo** sequitur. **Et** tribu-
lauerūt eos. affligendo. **Limini**
ci eorum. **Iudicium. x.** **Et** humili-
ati sunt. **Coram** deo. sub manibꝝ

eorum. **pena** inflicta dante eis in-
tellectum. **Sepe** liberauit eos. **Sicut**
patet ex cursu libri. **Iudicium** q̄
quādo ab inimicis afflicti humili-
ter deū deprecabantur. suscitabat
eis iudices ad eorum liberaōnem
fm q̄ dicitur. **Iudicium. ij.**

Hugo Sed ipi de beneficijs
de fuerūt crebro in-
grati. **et** nō dimittēbant mala cō-
suetā vnde subiungit. **Et** p̄ aūe
exacerbauerunt. v. ad iram puo-
cauerunt. **Leum** in consilio suo.

Quia mali culpe prouenit
ex vicio liberi arbitrii. nō
ex deo. **Et** humiliati sunt.

Hugo v. afflicti a puniti sūt
in iniquitatibus suis. **Vn** translatio
hebraica habet
et humiliati sunt ppter iniquitates
suas. **Et** tñ in illa afflictione nō de-
fuit eis mīa dei. **Vn** addit. **Et** vi-
dit. **Et** respēdu mie. **Et** tribulauerūt
et audiuit orōem eorum. **Et** liberaō
eos. **Et** memor fuit testamenti
sui.

Nicola id est pmissi sui
per moy sen ex-
pressi. **Deuteronomij. xxx.** **videli-**
cet si ad cardines celi fueris dilli-
patus. s. propter peccata tua inde
trahet te dñs deus tuꝝ si vere peni-
tueris a assumet atq̄ in troducet
te in terrā. qnā posse dēt patres
tui. **Et** penituit eum scdm mltā
dimē mie sue. v. ad modū penitē-
tis se habuit. quando quos p̄tu-
ros videbat de captiuitate reburit
Penitentia in deū non cadit. sed
loquit̄ h more hūanitat̄is. **Se q̄**

Et debet eos in misericordias in
conspetu oim qui cepant eos. **h**^o
pat; de manasse rege iuda: quem
de captiuitate in regnu suu restitu
it. **ij. pal. xxxij.** Et de ioachiz rege
iuda que rex babilonis de carcere
abstulit: et in maiores regni sui
constituit. **iiij. regu vltimo** deinde
quasi condudendo psalmista resumit
sua deprecatione; ad populi israel
liberacionem dicens. **Saluos nos fac**
dn̄e deus noster. De seruitute a an
gustijs quibus populus tuus est
afflictus in diuersis terris. q; a te
pore iudicij fuit populus israel
frequenter captiuatus a diuersis
gentibus. **Et congrega nos de na**
tionibus. In loco tui cultus. **s. in iu**
deam. **Et** confortamur nomini sa
cto tuo. **Confessione tue laudis** a
gloriamur in laude tua. **In pnti p**
gratiam et in futuro per gloriam.
Benedictus deus israel. In oi
bus que fecit a faciet nobis i ad
uersis a prosperis. **A seculo a vsq; in**
seculum. v. **meternus.** a dicit om
nis populus. **v. dicat.** **Hebrei pro**
optatio vt in futuro idicati. fiat
fiat. **In translacone hebraica ha**
betur amen amen quod figt veri
tatem stabi. **Hugo** Potest
litatis. **Hugo** autem h
queti quom possumus benedicere de
um cum apostolus dicat ad hebre
os. **vij.** **Sine vlla contradicone qd**
min⁹ est a meliore benedicatur. a
quis est melior deo. certe nullus.
ergo nullus potest deum benedicere.
Solucio est laudis benedictio.
et gratiarum actionis sicut habet

apre. vij. **Benedictio a caritas et**
sapientia gratiarum actio a honore a
virtus a fortitudo deo nostro in se
cula seculorum amen. Et hac bene
dictione potest a debet homo deum
benedicere. **Itz est benedictio que**
est consecratio qua semper maior
minori benedicit de qua benedicti
one loquitur apostolus ad hebre
os. vij. vt dictum est supra.

Cassio. **Cantatur est supra**
de ante omnia titulo suo. **Titulus**
est enim alla. ca. confessio. q; miro
mo ad laudes dmi omio fecunda est
Per confessione em ab egipcijis eri
pimur. qn̄ ab opibus by abolicis
diuino munere liberamur. maē tu
beu trāsim⁹ qn̄ baptismatis sacra
menta pepimus. **In deserto pasci**
mur. qn̄ dīma grā cōcedente in mū
di istius bonaz re; largitate saci
amur. ad terram pmissionis pdu
cimur qn̄ i illa patria felici mune
re supne pietatis intram⁹. vt me
rito talis frequens itata p̄dicet q
tantoy magnahū p̄figuracōne de
corat. **Qua ppter sūmo desideo sup**
plia⁹ vt nos de bñplacito sibi po
pulo eē cōcedat. q; de p̄uis recta. de
amaris dulcia. de t̄p alibus etna
facere cōsuevit. q̄tin⁹ a nos in xp̄o
dño gloriātes cōiter dicere merea
mur. **Bñdictus dn̄s de⁹ ihs xp̄s cō**
ditoy a redemptoy noster. cui ē ho
noz et gloria in secula seculorum
Amen.

Psalm⁹. Cui.

Confitemini

Titulus alla alla.

HUGO Quibus psalmi cum duobus precedentibus cois est materia sicut similis est titulus. Inuitamur enim in hoc psalmo ad utraq; confessionem tam peccatorum quam laudis diuine. Et propter hoc operenter duplicatur alla vel propter iudeos et gentes conuersas propter quod apostolus ad galathas. iiii. dicit **Abba pater.** Licet enim siget abba idem quod pater tamen abba dicitur per conuersionem iudeorum a patre per conuersionem gentium. **Cal.** Peruidens itaque peritium. **Cal.** plebs populi christi anum in aduentu domini gratiaz percepturuz ne se ciuitate tanti beneficii aliqua negligentia letare et reuolueret comonet cofiteri eum peccata sua et laudes domini pronare dicens.

Confitemini domino Duplici confessione tam peccatorum quam laudis. Ille enim peccata domini salutari ter assumit qui prius eum delictorum suorum confessione placauerit. Quomodo bonus. Iessencialis. Quomodo in se cultus. In eternum. In misericordia eius. Quomodo a hic confueuit peccatoribus parcere et in futuro fidelibus dignabitur eterna premia donare. Ita fit ut bonis supplicibus et humilibus suis semper misericors approbet. Dicant nunc qui redempti sunt a domino. Id est christiani de gentibus ad fidei conuersi christum domini laudent cu

tus sanguine redempti sunt. Quos redemit de manu inimici. et de potestate dyaboli. **HUGO** [de regionibus] et de quatuor dimatibus mundi. congregauit eos.

nico. Per predicacionem apostolorum et aliorum in uera ecclesiam et catholicam. **Cassi.** res de paucis primitiis congregatos subiegit.

A solis ortu et occasu ab aquilone et mari. Mare ponitur pro parte austrum quia auster li.

HUGO flat versus oceanum qui mare dicitur eo quod est maius ceteris congregationibus aquarum. Consequenter ponitur inuolutio ad dei laudem ex liberatione gentium a cultu ydolorum unde sub

Al. [Ierusalem] in solitudine. **Al.** [Ierusalem] in gentilitate que non erat culta prophetis a lege diuina. In maquoso. In statu qui est sine aqua gratie et doctrine. [via] ciuitatis habitaculi. [scilicet] patrie celestis. In inueniuntur. [quod] via christi que ducit ad regna celorum ignorauerunt. **Vn** dicit. **Ieromimus** in epistola ad paulinum. Hanc

viam doctus plato nesciuit hanc demostenes eloquens ignorauit.

HUGO Et preter hunc errorem fuerunt etiam in magna mopia uide subdit. **Furientes** a siti.

nico et ueram beatitudines. **nico** diuine cognoscere desiderantes. [a]ia eorum in ipsis. **H.** studijs suis a laboribus. [defecit] ab inuentione eterne

beatitudinis. **HUGO**

Et cognoscētes defectū suū & q̄ per se non poterant viā inuenire beatitudinis. **L**amauerunt ad dominū. **P**enitendo de suis erroribus cū tribularentur errore p̄b̄col. **Q**uadā necessitate pecebant gētes tanq̄ ignorātes et assueti ad ydolatriam. et inde leripuit eos. **Rico** viam veritatis eos. **Rico** oñdendo p̄pter q̄d subdit. **T** eduxit eos. **A** b errore. **I** n viā rectam. **Q** uā est x̄ps. **L** ut irent in ciuitate habitacōis. **T** ene opando. **I** n celū. **E** t q̄ fecit eis dō min⁹ non eoz meritis s̄ gratis ex pura sua mia. **I** deo hortat eos p̄ pheta ad grāu actōez dicēs. **C** oñfiteant. **C** oñfessione laudis. **D** n̄o misericordie eius. **V** hōies p̄pter misericordias. **Cassi** Per q̄s copi eius.

Cassi oñfiteantur beneficia p̄ ceperūt. q̄ q̄cquid in nob̄ videtur laudabile cōstat esse ipsi dementie. q̄ peccata relaxat. sp̄z tribuit. atq̄ ad bonitatis sue dōna p̄duc.

Hugo **E**t mirabilia eius. **E**xhibita. **F**ilij hominū. **A**c si dicat. peccatores idē p̄ti laudēt d̄m̄ p̄pter mirabilia ei⁹. **M**ia em̄ d̄m̄ fuit i hoc q̄ inimicos voluit liberare: s̄ mirabilia ei⁹ fuerunt in hoc q̄ tpalem modū liberauit eos. **S**. p̄prio cruore. **V**nde canit eccia in p̄sona defunctorū. **C**reator oīm rerū: deus q̄ me de luto formasti: et mirabiliter p̄po sanguine redemi.

Cassio **M**emēto at̄ q̄ sti. **Cassio** hic q̄tuor vicib⁹ vs̄ in finē p̄s sine aliq̄ p̄mutacōe repetit: vt sicut de q̄tuor p̄tib⁹ mū

di dicit ecciam cōgregatam. **I**ta de toto tūc cardinib⁹ orbis laudes mie ip̄sius deuotis mentib⁹ offerant.

Etā laudēt deus. **V**ia faciauit aiām inanē: q̄ aiām esuriētē faciauit bonis. **A**niā accipit hic p̄ hōmne: gentes q̄n̄ intencōnem suā in ydoloꝝ vanis desiderijs occupabant inanes erant et vacue ab oī bono: s̄ tūc esuriētes faciate sunt q̄n̄ p̄ predicacōem d̄m̄ cōmonite. vota sua ad p̄nic studia tūstulerūt.

Iero **E**os ergo q̄ manes erāt a gratia dei. et fa mē v̄bi d̄m̄ patiebant bonis celestibus facia.

Cal deinde describit vitā uit. **Cal** ipsaz gentium que aū aduētū d̄m̄ fuerūt dicēs. **S**edētes in tenebris. **I**gnorantē. **E**t in vmbra mortis. **I**n viciosa hui⁹ seculi vita. q̄ illi⁹ eterne mortis terribilē portabat ymaginē. **V**niūctos. **S**ub dyaboli d̄nacione nexibus p̄ctōꝝ. **I**n mendicitate. **N**ihil boni opis h̄ntes. **E**t ferro. **H**oc est in duricia malorū obstinati. cui⁹ cā subditur. **V**ia exacerbauēte eloquia.

Hugo **I**dē ad irā dei. **Hugo** **P**rouocauerunt deum loquentem sibi p̄ scripturas. et per legē naturalem scriptam in cordibus eorum et dicentem ydola nichil esse. **E**t consiliū altissimi. **Q**ui consulebat vt idola trē errore: relinquerent. **I**eritate runt. **N**olentes obedire. **E**t humiliatum est. **I**n humilitate confusiois. **I**n laboribus. **I**dolatrie et viciorum. **C**or eorum. **V**nde dicit. **S**apientie. **V**. **L**assati sumus in

via iniquitatis a p[ro]ditione. In fine
 mati sūt. tanq[ua]m omni virtute desti-
 tuti. Nec fuit supple ex hominib[us].
 Qui adiuuaret. In si solus de[us]. Et
 idē. clamauerūt ad d[omi]n[u]m cū tribu-
 larent[ur]. et de necessitatib[us] eor[um] lite-
 rauerit eos. De q[ui]bus necessitatib[us].
 de illis de q[ui]bus sub dicit. **Et** edu-
 rit eos de tenebris. s[ci]l[icet] ignorantie
 ab lumē fidei. et de umb[ra] mortis.
 et de p[ro]dō idolatrie ad veritatem vite.
 que ē vita gratie. et vincula eor[um].
 discu. **Cassi.** Inspice. mie d[omi]ni
 pit. q[ui]bus distinctōni-
 bus exponūtur. p[ri]mo de necessita-
 tib[us] eor[um] liberauit eos q[ui] p[re]meban-
 tur seruitute diaboli. Deinde a sup-
 stitionū suar[um] tenebris eduxit ani-
 mas p[ro]dō[rum]. s[ci]l[icet] de pollutas. Tercō
 nō dixit vincula eor[um] soluit s[ed] discu-
 pit. sic diaboli tyrānica potestas
 xp[ist]o remēte disrupta ē. Vā a mon[is]
 liberatos grās agere dicit. Confi-
 teant d[omi]no mie eius. et mirabilia
 ei[us] filijs hōim. q[ui] ianuas p[ro]dō[rum] a
 malor[um] oim claustra vtus diuina
 ofregit. Cām huius lauda cōnis
 adhuc subiūgit dicit. Quia v[er]i-
 uit portas ereas. et cōsuetas vici-
 orū cōcupiscētias q[ue] tenebant eos
 ne de p[ro]dō exirent. et rectes ferre-
 os. s[ed] ē dyabolicas suggestiones
 cōfregit. Hec enī duo metalla p[ro]-
 fortitū dīe delictor[um] vident[ur] adhibi-
 ta. s[ed] ista virtus dīma cōfregit. q[ui]
 picitantes aduentus sui lumine
 misericorditer. **Hugo** s[er]p[er]it.
 liberauit eos. p[ro] mīam suā. de via
 iniquitatis eor[um]. vt ponēt eos in via

e[qu]itatis. Et q[ui] oportet q[ui] humilitet
 se p[ro] p[ri]am q[ue] a d[omi]no suscipitur. idē
 subiūgit. p[ro]pter iniusticias enī su-
 as humiliati sunt. q[ui] erubescēt
 p[ro]dā sua penituerūt. **Omne** escā.
 non corpalem sed spiritualeu.

Cassi. viz legē d[omi]ni a salutaria
 ē aia eor[um]. et p[ro]hibita fallidiuit
Hugo Et idē. appropinqua-
 uerūt vsq[ue] ad portas
 mortis. Nos etna h[ab]et tot portas.
 q[ui]t sūt p[ro]dā mō[ra]lia. a has ingredi-
 tur q[ui] in peccatis mō[ra]lib[us] morit[ur]. Et
 b[ea]t[us] dicit. appropinquaerūt.

Cassi. q[ui] has portas non sūt in-
 gressi. q[ui] erāt d[omi]ni mise-
 racōe liberandi. Vñ sub dicit. **Et**
 clamauerūt ad d[omi]n[u]m cū tribularē-
 tur. et de necessitatib[us] eor[um] libera-
 uit eos. sicut sup[er] exp[re]ssit ē. Quō
 autē liberauit eos osequent[ur] s[er]u-
 git dicit. **Q[ui]s** de[us]. Ip[se] verb[us]
 suū. et d[omi]n[u]m xp[ist]um. q[ui] in principio
 erat ver[bum]. **Hugo** Let sanauit
 eos. La lang-
 uore mortis aie. et eripuit eos. de
 omnib[us] interitōmibus eor[um]. et ab
 omnib[us] peccatis p[ro] q[ui] interit a occi-
 ditur anima. Et pro tanto benefi-
 cio. onfirantur d[omi]no mie eius.
Jeroni Quibus excelsus se
 factus est. et immortalis p[ro] morta-
 lium vita subditur mortis. et mira-
 bilia eius filij hominum. quibus
 inferni portas ereas confregit. et
 a[er]esq[ue] ferreos. quib[us] redijt victor
 ad superos. quibus remeavit ad
 celos. **Et** sacrificet sacrificium

lau **Cal.** qz multo pstanti9 est
dis. cu bonis actibus psal
mobie illi iubilaciones offerre: qz
pe auduz victimas imolare. Et p
dicatores sancti. annucent opa
eius in exultaco9e. v. cuz gaudio p
dicabunt ppls fidelib9. qliter eos
sua incarnaco9e a morte saluauit

Qui descendunt mare. v. seculum
In nauib9. v. in ecclis qz xpm por
tant a a fluidib9 hu9 scilicet cobant.

Hugo Et bñ dicit. descēdūt
qz sc̄iuit et p̄dicato
res boni habitāt mēte a desiderio
in celo: et nō in tra. Et idō descēdūt
qn̄ primo cōpatiuntur. [faciētes
opaco9em in aquis multis.]

Cassi. Sacerdotes em̄ sunt qui
opant p̄dicando v̄bu9
dei in aq̄s v. in ppls multis. Nā in
apoc. di. Quid eēt aq̄. inrogāte
Iob. r̄sum ē p̄li sunt. [Ipsi. p̄
dicatores.]

Rico. opal dñi. In
scripturis sc̄is in q̄bus dñt eē eru
dia. a miābilia ei9 in pfūdo. [scrip
tura9 q̄ n̄ p̄nt explicari ad plēnū

Cassi. viz in mare rubē. ba
ptismū. vt iōne tribuā
in ventre ceti habitaco9nem. sepul
chrū dñi siḡre agnoscerēt a hñs
filia q̄ scriptura9 dñim a9 p̄figu
racōibus a gebant. et iō fit vt mi
racula ei9 in pfūdo respiciāt q̄ opa
ei9 spūali estimaco9e cōsiderat

Rico. Dixit. s. de9 cuius di
cere est facere. a stetit
spūs p̄elle. v. tēptaco9is piculose
que q̄ diu de9 p̄mittit stat in suo
furore. Jo subdit. et exaltati sunt

fluctus **Hugo** v. motus ear
eius. nales et fug
gestiones dyaboli. Ascendūt v̄
qz ad celos. [tēptatōes de p̄sumpco
ne. laia eoz in mal' tatescebat.] v.
deficiebat a languebat in tēptati
onū labore. et ipsi tatesfacti in tēp
tationib9. [turbati sūt. lignozātes
quos facere.]

Cassi. sic ebri9. [ad
iras p̄tin9 euomendas.] a omnis
sapia eoz de **Glo.** q̄a in tēpe
uorata ē. [state tem
ptaōis oia ofilia humana defici
unt: a q̄d agendū sit nō vident.]

Cal. Dñs ḡ exēplis mouētur
sacerdotes vt dño suppli
cēt. quatin9 cor eoz in humilita
te cōsolidet ne a tēptationib9 dya
bolis ventilent. Et q̄d restat in tē
ptationib9 faciendū nisi hoc qd se
quitur. [Et clamauerūt ad dñm
cū tribularent: a de necessitatib9
eoz edu.]

Hugo hoc facit do
xit eos. [min9 quādo
animā de corpe educit. qz q̄ diu vi
uit homo semp̄ evallat9 tēptatio
nū piculis. et idō clamat apls ad
rō. vij. Infelix ego hō. q̄s me libe
rabit de corpe mortis huius. Et li
cet in hac vita de hñs non educat
om̄o. tñ ipsas tēptaco9es mitigat
vt nō nocēat sed iuuēt. vñ se quif
[Et statuit p̄cellā ei9 v. asperita
tem tempta.]

Rico. [in aurā]
tionis. cōfere nō
cōscientie serenitatē tñquilitatis
[et s̄tuerunt fluctus eius.] idē mo
tus carnales quos temptatio ex
citabat. [Et letati sūt.] i dōminō

ex eius beneficio vij. q. sic dicitur
sicutus temptationum. quibus faci
gabant. Et si hac tranquillitate
L. duxit eos in portu voluntatis eo
ruz. v. ad requiem vite celestis qua
desiderabāt. Et qm ex hoc est de re
granandū nō solū particularitē hā
rota eccā. **Ite**

subditur **Jeroni** **Q**uod
dno mie eius. qbus ptegit gen⁹
humanum. et mirabilis ei filijs
hominuz. qz mirabiliter xps cōpe
savit flu

Cassio **E**t exaltet
eum. **Ite** notis
laudib⁹. n. q illi qēp possit abbi.
hvt nos inde ipsius exaltacōne de
beam⁹ meri

Iero **L**in ecclā ple
tis augeri. **Iero**. bis. v. i. vgre
gaōe fidelīū. Et in cathedra semio
rum laudent

Cal. **P**er hoc pre
eum. **Cal**. **C**ipit omnes
doctores laudes dñi psonare. q in
cathedra semioy residere noscuntur
q successores vete rū pōtificū esse
merue

Rico **C**onsequēt po
runt. **Rico** **n**ic inuitatio ab
laudandū deū ex liberacōe a spū a
li sterilitate. de q dicit. **Amos**. viij.

Mittā in trā. nō famē panis neqz
fici aq: s. audiendi verbū dñi. **A**q
gētilitas fuit liberata p a ploz re
cessum de iudea. dicitē paulo act.

vij. **V**ob oportebat p mū loqz ver
bū dei: s. qm repulistis illud. eccē
cōuertimur ad gētes. dicit ergo

Posuit flūia. s. sacre sepriture
lm de ser. **Cal**. **v**im p m gēn
tum. **Cal**. **l**em. qz apli n

crendentib⁹ iudeis ad
desta gēciū tūsserūt. **Hugo**

La exitus aqz. v. ipsoz iudeos vñ
alijs manabant aq doctri naz. po
suit. **lm** fū. qz ipsoz fecit siccos a
egenos. **Vñ** subdit. **Errā** fructi
ferā. qz prius sup na religione flore
bat. postea posuit. **i** saluaginē. v.
in sterilitate tonoz opm. q sterili
tas p saluaginē idō intelligit. qz
vbi salus humor dñatur fecund i
tate tollit. Et hęc sterilitas i illo po
pulo iudaico cōtiget. **a** malicia. **a**
ppter maliciā. **lm** habitantiū in
ea. **vij** iudeoz repellentiū verbuz
dei. **P**osuit desertū. **a** gētilitatez
lm itaqz aqz. p predicacōez apo
stolorū vt aq sacre sepriturē apd
eos maneāt. **l**et fram sine aq. **a**
gētes prius siue doctrinas suple
posuit. **lm** exitis aqz. vt. s. nō tñ
retineant doctrinas apud eos s. et
alijs ipsas effundant p doctores

ad fidē cōuersos vij. dyonisiū. am
brosiū. aug. ac alios multos. **P**
em saluator predixit. **Mat. xxi**. **Au**
feret a vobis regnū dei: a dabitur
genti facienti fructū eius. **Et** col
locabit illic. s. in plenitudine do
ctrina

Rico **L**furientes. v.
rum. **Rico** **g**ētes fidem a x
bū dei deuote cāpiētes. **a** vstitue
runt ciuitate habitacōis. **v** eccāz
colleam ex gentib⁹ deuotis: in q ē
ciuiū vmitas

Hugo **E**t se
in fide. **Hugo** **m**inaue
rūt. s. apli semie vbi dei. **l** agros.
v. vites de mūdo: qz ager mundū
figt vt habet. **Mat. xvi**.

Castiodor
Seminant agros qui corpora sua
mundanis sensibus peccatorum

celesti institutione purificant. vt
fructus illos germinent qui dño
placere noscuntur. **Felix** labor. pfe
ctus mirabilis. sic opari vt redem
p tot gēciū placat⁹ possit agnosci

Rico Let plantauē eūt. id est
edificauē eūt. vineas.]
v particularēs ecclias.] et fecerūt fru
ctum natiuitatis.] v xpianitatis q̄
est natiuitas spiritualis.] **Et** be
nedixit eis.] augendo gratiam i to
nis spiritualibus et tpalibus.] a
multiplicati sunt nimis.] merito a
numero.] et iu mēta eoz.] v laicos
a ydiotas inter eos.] non minora
uit.] sed mult.

Hugo quia plu
tiplicauit. **Hugo** res sūt cō
uerſi ad fidem de simplici b⁹ q̄ de
sapiētib⁹. de plebibus q̄ de nobili
bus. **Vñ** apls. v. ad cor. v. Videte
uocationem vestram fratres. qm̄
non multī sapientes. nō multī no
biles. sed que stulta sunt mundi
elegit deus vt cōfundat sapiētēs
ac. Deinde subdit de repulsione iu
deorum.

Et pauci fci sūt.]
dicens. **Rico**. videlz iudei.] a vexati
sunt a tribulacōne maloꝝ et dolo
re.] q̄ p romanos ptim sūt occisi.
a partim capti atq; dispersi. **Et** cā
subditur cum dicitur. **Rico**. fusa est
ofēcio sup principes viz romanos
et iudeos. et ppter hanc ofēcionem
destrudi sunt.] et errare fecit.] v p
misit.] eos i inuio.] infidelitatis.] a
non.] sunt tuerſi.] in via.] si dei. **Et**
adiuuēt pauperem.] v populu; gē
tilem.] de inopia.] q̄ esuriente; pa
uit sacra scriptura.] et posuit.] per
ordmacionem apostolorum et p

latoꝝ in ecclis.] sic oues famili
as.] s. gentium cōuersarū xpō hu
militate ac deuote seruientium.

Hugo Vt audientes voceꝝ
veri pastois fide nō
ficta sequantur xp̄m.] **Et** bunt
recti.] multitudinem conuersoꝝ.

Let leta. **Callio** q̄ fideles po
bunt.] **Callio**. pulum respi
ciunt suis rethibus acquisitū.] et
omnis iniquitas.] s. dyaboli.] opi
labit os.

Rico quando elc̄s
suum.] **Rico** do mini n̄ erit
quod possit oppom.] In fine ps̄ cō
dudit pro omnibus predictis di
cens.] **Quis** sapiens a custodiet
hec.] viz vt se reputet pauperem
ac sine adiutio dei nil valere.] a]
tūel intelliget misericordias dñi.]

Aug Qui errantē a egenū; in
viam debuxit a pauit. q̄
pugnante ad ūsus difficultatē pec
catoꝝ a colligatū vīcū soluit cō
suetudinis a liberauit. q̄ fastidien
te; vbi dei a tedio quodā pene mo
rientē. missa medicina vbi sui tere
auit. q̄ piditante in naufragia a
pelloſa maris huius discrimina
ad portū pbuxit. q̄ eū demiq; ostitu
it in eo pp̄ vbi humilib⁹ dat ḡ
tiā. et fecit eū suū. vt itus manēs
multiplicaret nō vt foras exiens
minueret. **Hec** custodiet sapiens
p humilitatē itelligēdo mias dñi

Col Vñ bñs bernard⁹ po nit
in principio psal. octogesimo da
uū sup̄ didū ē. **Ros** q̄ p̄cemur dñz
q̄ peccatib⁹ p̄cit. p̄ctōres ad p̄māz
pducit. p̄ctā idulget. facultatē de

latoꝝ in ecclis.] sic oues famili
as.] s. gentium cōuersarū xpō hu
militate ac deuote seruientium.

Hugo Vt audientes voceꝝ
veri pastois fide nō
ficta sequantur xp̄m.] **Et** bunt
recti.] multitudinem conuersoꝝ.

Let leta. **Callio** q̄ fideles po
bunt.] **Callio**. pulum respi
ciunt suis rethibus acquisitū.] et
omnis iniquitas.] s. dyaboli.] opi
labit os.

Rico quando elc̄s
suum.] **Rico** do mini n̄ erit
quod possit oppom.] In fine ps̄ cō
dudit pro omnibus predictis di
cens.] **Quis** sapiens a custodiet
hec.] viz vt se reputet pauperem
ac sine adiutio dei nil valere.] a]
tūel intelliget misericordias dñi.]

Aug Qui errantē a egenū; in
viam debuxit a pauit. q̄
pugnante ad ūsus difficultatē pec
catoꝝ a colligatū vīcū soluit cō
suetudinis a liberauit. q̄ fastidien
te; vbi dei a tedio quodā pene mo
rientē. missa medicina vbi sui tere
auit. q̄ piditante in naufragia a
pelloſa maris huius discrimina
ad portū pbuxit. q̄ eū demiq; ostitu
it in eo pp̄ vbi humilib⁹ dat ḡ
tiā. et fecit eū suū. vt itus manēs
multiplicaret nō vt foras exiens
minueret. **Hec** custodiet sapiens
p humilitatē itelligēdo mias dñi

Col Vñ bñs bernard⁹ po nit
in principio psal. octogesimo da
uū sup̄ didū ē. **Ros** q̄ p̄cemur dñz
q̄ peccatib⁹ p̄cit. p̄ctōres ad p̄māz
pducit. p̄ctā idulget. facultatē de

inceps continendi ac emendatus
 viuendi gratia; prestet. quatinus
 eius misericordia adiuti sic vitam nostre pere-
 grinationis finire valeamus. ut cum
 electis suis regni celestis participes
 effici mereamur. **Ipsi** sit cum eterno patre
 a spiritu sancto honor et gloria in seculum
 seculorum. Amen.

Psalmus. CXXII.

Paratum cor
 Col. ps iste pro
 titus est a con-
 textus ex duabus pri-

bus duorum psalmodum. Nam prima ps
 huius ps usque ad illud versiculum.
Sabiu fac de terra tua. sumpta est
 ex fine ps. lvi. qui incipit. **Misere**
 re mei deus. misere re mei. Secunda ps
 sumpta est ex fine ps. lxx. qui incipit
Deus respicisti nos. Sed quod huic ps
 preponit alius titulus qui ex aliis
 predictis psalmis. Ideo aliter expo-
 nendus est. Titulus vero huius ps talis
 est. Canticum ps ipsi dauid.

Hugo Cuius sensus talis est.
 Canticum ps et ps iste
 agit de metis in concubitate que de bo-
 nis opibus preedit: ad quem ideus
 ps monet. **Call.** Canticum enim re-
 rum rex contemplationem: ps vero ad
 opas actuales que tibi diuinis no-
 scantur conuenire mandatis.

Rico Juxta enim tractalem sensum
 ps iste est exultatio deus in
 deo: atque gratiarum actio de restitutione
 regni israel in statu bonum tempore deus
 victoria sibi a deo concessa de pabu

meis. quod redigit sub tribu ut et a
 beatur. in re. **Col.** Et licet iste ps
 gū. viii. et cassio. sit vox christi gratias deo pro
 exsoluētis. in hoc enim ps dicitur quod
 ipse christus suscipiens mirabile passi-
 omis archanum resurrexit in gloria
 sempiterna: tamen quod in predictis ps to-
 tra huius ps secundum hunc sensum misti-
 ce exposita est in ps predictis de christo
 Ideo hic ps ad prius exponit secundum se-
 sum moralium. **Hugo.** Super ei psal-
 lem.

Hugo. mista in tri-
 bus ps predictis iuitauit nos ad
 confessionem cum dixit ter. **Confite** mi-
 ni domino: hic audit auditor. di-
Paratum cor meum deus. **lab**
 tibi confitendum. paratum cor
 meum. **lab** faciendum quod in preceptis
 cantato. **deuote oratio. a psalla.**
 opa bona faciendo a hoc in gloria
 mea. et puritate conscientie mee de
 qua dicit apostolus. **ad cor. 1.** Glori-
 am hanc est testimonium conscientie nostre.

Iero. Hoc dicit quod tibi psallo
 quod tibi cetero: non tibi gra-
 tiam facio sed michi. In alio ps di-
 citur quod bonorum meorum non eges. **Et**
 ergo facio: pro me facio. **Ieiunamus.**
 nunquid deus aliquid donamus: et pro pecca-
 tis nostris hoc facimus. **Iacemus** in
 sacco: quod ex hoc prestamus deo ut
 ut saluemus animas nostras. **Ipsa**
 enim hoc desiderat sicut bonus et mise-
 ricors medicus. si aliquem sanauit
 gaudet quidem et ipse et ille qui sana-
 tus est. ita et dominus noster.

Hugo. Et quod permittunt multi
 sanctam deducere vitam
 sed non soluunt. **Vnde** subiungit

A Surge psalteriū a cythara.]
• Esto psalteriū decacordū p obser-
uantiam decē mandatorū dei: a cy-
thara p carnis mortificacōem S; qz nichil possumus facere sine grā
dei. **I**deo abdit exurgam.] de vicijis
ad tō opa.] d. biluculo.] v. m. ortu gra-
te.] confitebor tibi.] cōfessione lau-
dis.] in populis domine.] bonitatez
tuam laudando nō solū verbo sed
etiam exemplo vnde sbbdit.] a psal-
lam.] bona opa faciēdo.] tibi.] v. ad
honorē tuū.] in natiōib;.] bonum
exemplum alijs prebendo. **J**uxta
illud **Mat. v.** Sic luceat lux vestra
coram hoībus vt videant opavra
bona. et glorificent patrem vestz
qui in celis est. Et merito laudan-
bus est. **Q**uia magna sup celos.]
hoc est super iustos.] mia tua.] qz
quantumcūq; iusti sint. tū necesse
habent non iusticiam allegare s;
imERICORDIAM implorare. **V**nde.

GREGO Vita sanctorūz sicut
cūbit si pietas desit
Let vsq; ad nubes veritas tua.] v.
vsq; ad peccatores puniēdos qui
nubes dicuntur. **J**ude. ij. **D**ij sūt nu-
bes sine aquis: que a ventis cirrū
feruntur. **E**xaltare sup celos de?]
v. facit ipsi celestes homines te ex-
altent bonis opibus. et sic iusticia
am facientes de ipsa iusticia remu-
nerent. **E**xaltatur at deus a bonis
hoībus p famam bonam p cultū
p fidem p cōtemplacōem.] a sup
oēm terrā.] v. sup peccatores qui
sunt omnis terra.] v. omio terrē sit
] gloria tua.] v. mia. que dicit glo-
ria de qua dicit apostolus **ad rō.**

ij. Omnes peccauerūt: et egēt glo-
ria dei. **C**ur at hoc petat cōse quēter
manifestat cum subiungit dicens.
Lvt liberentur dilecti tui.] a seruitu-
te peccati a dyaboli. licet em obisti
omnes qui opantur iniquitatem. tū
diligis peccatores in quantum sunt
creature tue. quia sic dicit **sapie.**
ri. Diligis omnia que sūt: a nichil
odisti eoz que fecisti. **I**ntm emz
peccatores creature tue sūt a te di-
lecti. qz te fecisti seruum vt eos libe-
rares: et mori voluisti vt eos redime-
res.] saluum fac.] s. me per spem in
pnti sicut ait apłs **ad rō. vij.** **S**pe
em salui facti sum?.] **D**extera tua.]
v. ppiciacōe tua.] **E**t exaudi me.] vt
ad salutē pueniam. **O**min? lo-
cutus ē in sancto suo.] v. in viro scō
qui a in alio **pō dicit.** **A**udiā quid
loquat in me dñs deus. **D**einde se-
quēz dñm dei dicētis.] **E**xultabo.]
de iustis sic **dñs psal. lxxij.** **G**audet
sponsus sup sponsam.] **E**t diuidā si-
cimā.] v. sperabo de societate bono-
rum malos qui pue a iniquitate
fugiēdo sicut sic himitē qz me alia
mala que fecerūt oppresserūt dñm
filiā iacob. vt habet **gene. xxxij.**
La uallē tate tna culoz.] a. humi-
lem pñiam fidelū hūciantū oīra
vicia que in hoc mūdo vult in ta-
ternaculis sunt. nō marentes sic
seculi amatores. s; vt peregrini ad
celestē patriam tñseuntes. **D**oz
pñiam a victoria;.] **D**imiciat.] v. in-
ste remunerato reddendo vnicuiq;
mercedē scdm suuz laborem. **E**t ne
quis de bonis suis superbiat a sibi
ea ascribat consequenter subiū

git. **D**eus est galaad. I. a me
habet homo testimonium bonoꝝ
opm: q̄ non q̄ seipm̄ commendat. p
batus est ac. Galaad aceruus te
stimoniū interpretat. a meus est
manasses. I. a me hab; homo vt
posterior hoc est terrenoz obli
tus ad anteriora viz celestia. osequē
da seipm̄ extendat vt dicitur ad
philipp. iij. Manasses em̄ obliuio
interpretat. Et effraim. I. v. feudifi
catio et omnis p̄fectus spūalis n̄
est ab homine: s̄ est susceptō capi
pitis mei. id ē dei. Quasi dicat. susci
pitur a deo largiente. **V**nde ap̄ls
v. ad choi. iij. Deus incrementum
dedit. Hec aut̄ tria viz bō opatio.
mundi obliuio a p̄fectus in bono
spūaliter cōcedunt fidelib; a dño
largitōe. q̄bus ne noceant latro
nes. v. demones supponit eis domi
nus regē de quo subdit. **I**uda
rex meus. I. v. confessio regis mibi
ista tria dona: q̄ ip̄a confessio latro
nes. v. suggestiones dyaboli a mo
tus carnales destruit: et regnum
cōscientie in pace a peccatis cōser
uat. Nā iuda confessio interpretat:
et quod rex iste bñ regat sume ne
cessaria ē sapia. que eū doceat q̄d
bonū sit aut malū. **V**ñ addit. **M**o
ab lebes spi mee. **M**oab interpreta
tur aqua maena a siḡt sapientia;
paty: i qua sacra scriptura cōtine
tur. Lebes est studiu; in quo caro
hois deo quē scdm̄ qd̄ dī erde. vt
tino. **F**requēs meditatio viz scri
pturaz: carnis est afflictō. **S**apia
igitur que acquir̄ i studio sacre
scripture docet discernere inter bo

num a malū. v. in confessione a est
robore spei mee adipiscendi patri
am celestem ad quam aspiro. **V**ñ
ap̄ls ad rō. xv. **Q**uecunq; scripta
sunt. ad nostram doctrinā scripta
sunt. vt p̄ patientiā a consolacōem
scripturazū spem habeam. **I**ñ
ydumeaz. I. que frena interpretatur
signē peccatores. ad quos l̄ exten
dam calciamentū meū. I. v. exēpla
humanitatis mee. vel scōꝝ. **C**alci
amentū em̄ sit de corio mortui aial.
Mortua aialia sunt sancti qui mor
tificauerūt corpa sua p̄ p̄niam. et
multi eoz se morti. p̄ xp̄o tradide
runt. quoz cōuersatio relicta ē no
bis in exemplū. **I**psoz em̄ exēplo
multi cōuersi sunt ad p̄niam. vñ
subdit xp̄s. **M**ibi a liem gene. I. v.
peccatores. **A**mici facti sūt. I. v. re cō
filiati sunt p̄ penitentiam qui pri
erant inimici p̄ culpam. **S**ed quia
pauci sunt qui de vita seculari ad
dñm cōuertuntur. querit dominus
Quis deducet me in ciuitatē mu
ntam. I. v. in cor vallatum a obsti
natum multis vicis. **A**ut quis de
ducet me in ydumeam. I. v. in men
tem terrenas delicias amantem. s̄
quasi dicat. **N**ullus nisi tu ip̄e. qui
solus conuertis ad te cor peccato
ris. vnde vir iustus de se non pre
sumens a peccatoribus cōpaties
eūdens ait. **N**onne tu deus. I. qua
si dicat. **N**on sumus digni et potē
tes hoc facere quia tu solus cōuer
ti facis peccatores de via sua mala
Lq̄ reputisti nos. I. quasi nō egēs
nostro auxilio. **L**a non egredieris
deus. **L**ad capien dū siue ad cōuer

ferendum cor obstinatum. **L**i virtutibus nostris quia hoc non ad nos infernos sed ad te pertinet sicut dixisti **psa. xliii.** Ego sum qui deleo iniquitates tuas. propter me. Nos potius indigemus tuo auxilio. **V**nde subditur. **O** nobis auxilium. **N**on in prosperitate mundi que nociva est. sed de tribulatione. **Q**ue iuuat quod retrahit hominem a peccato et ad deum redire compellit. nec hoc auxilium quero ab homine. **q**uia vana salus hominis. **I**psi **Jeremias. xvii.** dicit. **M**aledictus homo qui spem suam ponit in homine: et a deo recedat cor eius. **I**ero. **D**ecima omnibus ius. **I**ero. **p**atet. **A**liquis speravit in impatore in principe in patre aut matre aut in aliquo negotio. subito subtractus est spiritus eius in quo speravit et euauit salus eius propter quod nos sperantes. **I**n deo. **H**ugo. **E**t non in nostra potentia vel in sapientia. **L**acie virtutem. **v**irtuosa operationem. **C**assi. **I**psa in domino facta virtutem: qui in mandatis eius iugiter perseverans diabolicas tentaciones eodem miserante calcauerit. **S**equitur. **E**t ipse ad nihilum deducet inimicos nostros. **Q**uid tibi fidelissime opus sunt eterna arma qui habere talia prebaris auxilia. **I**psa ei pro te pugnat cui nullus resistit. **A**d nihilum quippe producit inimicos fidelium suorum quoniam delet eos de libro viventium ubi sibi scripti videbantur elati. **E**cce mundi istius tribulatio beata si secundum domini imperium toleretur. ecce humilitatem

et reus culmine celso. **q**uia non potest deficere cui venit auxilium de tribulatione. **S**ine te domine deus uniuersus mundi reus est principatus. **a**nxia est sibi quilibet potestas: et pro te gaudet humilitas. **Q**uis possit enarrare magnificentiam tuam: quoniam nostri tribulationes temporales in gaudia eterna conuertere. et illud apud te est preciosum quod in hoc mundo sceleratis hominibus videtur abiectum. **T**ibi domine laus et gloria in secula seculorum. **A**men.

Psalmus. C. viii.

Deus laudem Titulus. **I**n fine psalmi dauid. **E**t superioribus patet sensus eius.

Rico. **D**e materia huius psalmi dicit beatus petrus apostolus. **q**uia littera huius psalmi intelligitur de passione christi spiritualiter quantum ad hoc quod fuit traditus a iuda traditore qui ex auaricia motus fuit ad hoc et iudei ex inuidia. **v**nde dicitur. **I**n diebus illis exurgens petrus in medio fratrum dixit. **V**iri fratres oportet impleri scripturam quam predixit spiritus sanctus per os dauid de iuda qui fuit dux eorum qui comprehenderunt iherosolimam. **E**t subdit postea. **S**criptum est in libro psalmorum. **E**t epigramma eius accipiat alter: cuius locum impleuit mathias. **C**assi. **P**er totum quidem

dominus christus in forma humana
nitatis assumptus. In prima parte
inceptat iudeos ac in dā q̄ mala
p̄ bonis creatori suo reddere malie
runt dicens.

Deus pater laude
mea ne taceris. **Hug**
ne taceri permittas quin me resu
scites. q̄a os peccatoris. videlicet
ceteri sacerdotum dicentes. In be
elzebub principe demoniorum de
monia enit. **Matth. xij.** et os dolo
si. s. iude peccatoris dicentis. **Aue**
rabbi super me apertum est.

Rico Iudei enim fuerunt emē
tes christum et iudas
fuit venditor: et culpam vtrorūq̄
simul describit sicut verba emētis
et vendentis simul cōcurrunt vnde
subditur. **Locuti sunt.** s. iudei et
iudas. aduersum me lingua dolo
sa simul tractando de traditione
mea. **Et** prius iudei sermonib⁹
odij circūdecessit me. **dicēs Jo.**
vij. Samaritanus es et demonum
habes. **Et expugnauerunt.** v. mē
tis i pernis persecuti sūt me. **ḡtis.**
v. sine causa. vnde subditur. **Pro**
eo vt me diligerent. v. p̄ bono qd̄
eis feci. sanando eorum infirmos.
vnde me diligere deberēt. detrahe
bant mihi. **dicentes Joh. ix.** Nos
scimus. quia hic homo peccator ē
Legō autem orabam. s. pro ip̄s
persecutori. **Aug⁹** Quo dñico
bus meis. **Aug⁹** exēplo do
cemur. vt quando aliq̄s sentim⁹
ingros. oremus pro nobis primi
tus. vt animus nostrum deo mise
rāte atq̄ opitulante vincam⁹ quo

ferimur in v̄liscendi cupiditate.
atq̄ animo nostro sedato a p̄aē
to. oremus etiam pro ip̄s detra
ctoribus nostris vt securi dicam⁹
Dimitte nobis debita nostra: sicut
et nos dimittimus debitorib⁹ no
stris. **Sequitur.** **Et** posuerūt ad
uersum me. v. contra me. mala p̄
bonis. hoc declarat cum subiūgit
dicens. **Et odiū pro dilectōe mea.**
hic est omnis et magnus reatus
illorum. Hanc dilectionem in euā
gelio. **Mat. xxij.** cōmemorat dicens
Iherusalem iherusalem quociens
vohi congregare filios tuos quē
admodum gallina cōgregat pul
los suos sub alis: et non uolisti.

Cassi. Consequente de iuda
p̄ditore maloz omniū
capite multa diciturus etiā miscet
impios iudeos qui filij ip̄s imita
tione sceleris existerunt. **Vnde** di
cit. **Constituē.** v. constituēs. su
p̄ eum peccatorem. v. dyabolum
qui merito peccator dicitur quom̄
am delictuz traditionis domini ab
ip̄so sumpsit initium. **Ideo** subdi
tur. **Et dyabol⁹** stet a dextris ei⁹.

Collect Vt q̄ me noluit ha
tere dominum et ma
gistuz: habeat dyabolū p̄ pte sua.
Hugo v. m̄ iudicatur. **Q**
particulari iudicio i
morte vel in extremo iudicio. **ere**
at. de cōgregatōe iustoz. **Q**dem
pnatus. cum illis quib⁹ dicitur.
Ite in ignem eternum. **Et** orō eius
fiat in pec̄. **Iero** quia penitētia
ratum. **Iero** eius qua dixit
Peccauī. tradens sanguinē iustū:
o. iij.

conuersa est in desperationem: et
abiens laqueo se suspendit et ex h^o
dominuz magis offendit q̄ q̄ tra
didit dō. **NICO** **H**ant dies
minum eius pauci. Iq̄s
factum est q̄ cito post traditionē
dominicam seipsum suspendit. Let
ep̄atum eius. I. v. ap̄latuz. Accipi
at alter. I. sic factum est. quia bea
tus mathias loco eius electus est
vt habetur actu. **D**ie nota q̄ ep̄i
sunt ap̄lorum successores vt etia
in decretis habet. rri. caplo in no
uo testamento. **H**at filij eius or
phanizet vxor eius vidua. I. quod
factum est ipso suspēso. Ergo p̄
istam p̄phetiam iudas vxorem ha
buit et filios. Etiam filij iude dicitur
iudei qui traditione eius secu
ti sunt de quibus subditur. **M**
utantes. I. tanq̄ vici incerti q̄ eant
I. transferantur filij eius. I. videlicet
iudei de loco ad locum tanq̄ vagi
I. mendicent. I. in omnibus bonis
p̄ impatores romanos spoliati. I.
eiciantur de habitatiomb⁹ suis. I.
quia de tota iudea fuerunt iudei ex
pulsī. **S**crutetur fenerator. I. **V**is
laco hebraica habet. Scrutetur ex
actor. I. omnem substantiam eius. I.
Iste exactor fuit tyrius qui prece
pit omnem substantiam iudeorū
diligenter inquiri et auferri. **I**deo
subditur. I. diuicias laboribus
eorum acquisitas. **M**oraliter iste
versus sic exponitur. **S**crutetur fe
nerator omnem substantiā eius.
Cassio. Debitor quando ad
soluendum ydone?

non est. fenerator eius a iudice p
cepta licentia ingreditur dō mun
obligati sui. et omnia que habe
re potest diripit: et satisfacit sibi p
pecunia mutuata. **S**ic et dyabolus
quando peccata hoibus multa cō
gregauerit et in eis obstinata volū
tate presitueit. accipit potestātē
vt obnoxij et obligati sui substan
tiam diripiat et pro libitu suo de
humana sibi spolia cōne satisfaci
at. **D**oc nūc optatur iude vt datis
in potestate dyaboli omnibus bo
nis spolieetur. **A**lieni quoq̄ sūt spi
ritus immundi quibus dyabolus
tanq̄ ministris imperat ad nocen
dum. **Q**ui alieni dicuntur quia a
regno dei probātur extranei. **I**sti
labores diripiunt mādata domini
transgredientium dum eos bonis
spiritualibus priuauerint per ce
pta licentia. **S**equitur adhuc de de
structōe populi iudaici cū subdit.
NICO **N**on sit illi adiutor. I.
quia nullus populus au
sus fuit inuare iudaicum populū
contra romanos. ymo etiā agrip
pa rex qui erat iudeus noluit eos
inuare sed magis diuixit se roma
nis. vt dicit iosephus i libro de iu
daico bello. nec sit qui miseratur
pupillis eius. I. quia milites roma
ni sine misericordia parci eos occi
derunt. et partim captiuabāt ml
tipliciter affli. **Iero**. **R**ūdete mi
gentes. **H**i o iudei.
fuiſtis i babilonia. habuistis ibi
prophetas daniel. ezechiel. lxx.
annis fuiſtis i captiuitate. et postea
venistis in p̄ria. **N**ota ānos a r̄pō

v'sq; ad **Jeromimū**. Ecce nunc qua
 dringenti anni sunt quae non est
 missus ad vos propheta. et quare de
 reliquit vos dominus. tunc dere
 liquistis dominum et ydola cole
 batis et miserebatur vestri deus.
Nunc cum non colitis ydola. qua
 re derelinquit vos dominus. **Racō**
 est hec quia dominū crucifixistis
 et interfecistis: et ideo non erit vo
 bis adiutor. **Sequitur.**

Nico **H**ant nati eius in i
 ferituz. qz. xliij. anno a
 passione christi de bellauerūt eos
 romani in generacōne vna delea
 tur nomen **Jero** qz p romanos
 eius. **Jero** deleta ē. **Jero**
 solima: et populus ille deletus est.

nicola. Et illi qui remaserūt
 de iudeis dispersi sunt
 p̄muerſas ptes orbis a subieci
 alijs gentibus. ita qz faciūt popu
 lū p se nō habentē aliquā terrā.

Jero Videte demenciam dñi:
 crucifixerūt eū. a. xliij. an
 nos debet eis ad penitentiam.

Nico Consequēter oñdit qz
 indeorū successores fue
 runt puniti pro peccatis parentū
 dicens. **R** memoriaz re deat im
 quitas p̄m eius. vij. iude a indeo
 rum in oſpectu domini. vt p̄mia
 tur. a peccatum matris eius. **lib** ē
 synagoge infidelis. nō deletur. **li**
 fra. xliij. annos predictos. **illi** qui
 tractauerunt de morte christi erāt
 mortui saltem pro maiori parte.
 sed eoz iniquitas fuit ad memoriā
 reducta. qm̄ in vindictā mortis xp̄i
 captiuitas fuit sup̄ p̄m̄ inducta

Hugo Sed quae p peccato
 p̄m̄ puniuntur filij
 cum scriptuz sit. ezechielis. xviii.
 filius nō portabit iniquitatē p̄ris.
Ad quod videtur qz filius nō por
 tat iniquitatem patris vt p̄mia
 tur p patre etnalit. s̄ qnqz p̄mit
 t̄palit p p̄re v pro delicto patris
Sivero imittetur p̄rem in delicto:
 tunc non tm̄ t̄paliter. s̄ etnalit
 etiam p̄mit. **V**nde merito p̄miti
 sūt filij iude et vxor eius. qm̄ ea co
 medebant que ipse iudas dñio fu
 rabatur. et etiā p̄miti sunt filij iu
 deorum qui p̄res suos i peccato se
 cuti sunt. p̄sequēdo nomē xp̄i de q̄
 bus subdit. **H**at otra dñm sp̄.

Nico qz illi qui remanserūt p
 maiori parte obstinati
 sunt in infidelitate. a sic sūt otra do
 minam. **Et** addit semper.

Cassi. Qui a regno eius ali
 enati in iehenne cōtra
 pietatem iusticia faciente mittēdi
 sunt. **R**am̄ qz dominus sit etna be
 atitudo: contra ipsum fieri bene di
 citur. qui p̄henm̄ vlcōne dāpnat.

Nico **L**a dispeat de tra memo
 ria eoz. **Quantuz** ad to
 num: qz de eis nō remanet nisi me
 moria ad malū eoz scdm̄ qz dicit
 p̄uerb. x. Memoria iusti cū laudi
 bus: et nomē impioz putrescet.
Cōsequēne subdit causa dicte pu
 nicōis cū dī. **P**ro eo qz nō ē reor
 datus facere misericordiaz.

Hug **R**ec iudas fecit mīa; q̄
 bona paupm̄ furabaf.
 nec iudeus similis qui in xp̄m̄ ma
 p̄maz fecit credulitate. vñ subdit

o. iij.

Let ipse ppl's iudaicus psecutus
est homi **Nico** & xpm de xgi
nem. **Nico** ne natu cuius
ditatem psequi no poterant. Ino
pca mendicium xps em dixit vi
tam valde paup em. a copunctu
& afflictu corde. Ex ingratitude
iudeorum mortificare. & vt eum
ocide. **Iero** Lacrie a copunctio
rent. **Iero** xpi erat. qm perse
quentes eum non potuit saluare.
eo q no huerunt penitere.

Nico Et dilexit maledictio
nem. que imprecatur
psecutoribus innocentiuz. Deutro
xxvii. Let xpi **Hugo** Judas op
niet ei. **Hugo** tauit illa
maledictionem dm dicentis. **Mat.**
xxvi. **Ve** hoi illi. p que filius hois
tradetur. Et iudei habuerunt illam.
qua sibi ipfis optauerunt. dicentes.

Mat. xxvii. Sanguis eius sup nos
et sup filios. **Nico** Propet qd
nostros. **Nico** psecutione
atrocissima sustinuerunt a romis
Let ipse iudas et iudaicus popu
lus. Inoluit benedictionem. que
in lege imprecatur pro operibus
mie. cu dicit. **Pa** misericordes: qm ip
si miam consequent. et elongabit
ab eo. qd romi no fuerunt miserti
populo predicto. **Et** induit ma
ledictionem sic vestimentum. & fuit
circudatus maledictionib. sicut
ho circudatur vestimeto. **Et** qd pca
huius maledictionis no tm tetigit
iuda a iudeos in exteriorib. bonis
sicut etia in interiorib. viz anime a co
poris. **I**deo subdit. Let intravit. **I**bi
cta maledictio. sic aq interiora ei.

Cassio Qu deliberavit facere
qd ei fuerat de morte
dm byabolica il piraco e suggestu
Let sicut oleum in ossib. eius. qm
effectum pessime suggestionis in
audita pueritate opleuit. dicendo.
sicut oleu sigt delectationem facino
ruz qd sic corp. pccatis molliter i
grebit. vt ipm quada. iocunditate
pmulceat. & delectet. qd o stat malis
mentib. accedere qm in scelere suo
aliqua delectatione gloriant. **Mat.**
at ei sicut vestimentu quo operit.

Hugo & q vestimento opia
tur maledictio. Let sic
zona qua semp precingitur.

Nico qd fuerit hac maledictio
ne ligati. et sic violente
tracti extra terram sua. et captiua
ti. in qua captiuitate adhuc pdu
rant. In fine at hui. maledictiois
concludit psalmista in psona xpi
hois dicens. **Hoc** opus eoz. & hec
pena q predicta e. p malo ope red
bita e. **Hugo** Lq detrahunt
iudeis. **Hugo** mihi apud do
minu. p infidelitate. a q loquunt
mala aduersus aiā meā. & huma
nitate meam. negantes me resurre
xis.

Nico Sequit confirmatio
ordis p meliore i pn
cipio hui. ps nunc dicetis ad ptez
Let tu dne dne. rex angeloz et
homi.

Cassio Decipitio af
nu. sedum suauissi
me precatiois ostendit.

Nico [fac meuz] sm miaz me
fufcitando a morte corpis
[ppe nome tuu] & vt nome tu um
glorificet p meā exaltationem. qd

fructus est misericordia tua. **S**anctus omnes
 mortuos **HUGO** per quam generi
 bus humano voluisti
 subuenire. **L**ibera me. **I**n iudeorum
 persecutioea a morte per resurrectionem
 [quod egenus et pauper ego sum].

AUG Egestas et paupertas sunt
 firmitas est ex qua cru
 cifixus. **Iero** habete consolatio
 est. **Iero** nez pauperes quod do
 minus vobiscum pauper est. **E**t cor meum
 conturbatum est intra me.]

hugo Ego in cruce pendebam
 et sanguine meo laua
 ba fortis eorum: et ipsi volebant age
 re penitentiam. **E**t ex hoc opuntur a con
 turbatur sui a dixi. **P**atignosce illi:
 quia nesciunt quid faciunt.

Rico **S**icut umbra cuius de
 clinat ablatum suum. **d**e vi
 tapiti per mortem. **V**n Marc. xv. dicit
Mirabatur pylatus si iam obisset
Let excussus sum sicut locusta.]

Gre. xxii. libro moralium. **Q**uid
 redemptoris nostri resurrectio desig
 nat. **T**eneri enim se a persecutoribus
 usque ad mortem pertulit: sicut locu
 sta excussus est. quod ab eorum manu
 salu subite resurrectiois euoluente

Genua mea infirmata sunt a ieiunio
Cassi. Legimus dominus christum. xl.
 o. dies ieiunasse: genua
 a tunc eius infirmata esse non legimus.

Melius ergo genua ab ipsius mem
 bra referantur. que reuera infirmata
 sunt quasi apostoli in passione eius disperi
 runt. **Q**uid enim plus potuit esse infir
 mius quam ut petrus negaret. et reliqua
 turba fidelium lateret. **I**n aug.

Rico **A**d iram enim christus. xl.
 diebus esuritus et laboribus
 ac vigiliis multis passus est fatiga
 tione corporis. quod maxime sentit in
 genibus. eo quod sustinet pondus corpo
 ris. **V**n dicit. **Iob. iiii.** **I**hs autem fati
 gatus ex itinere se debat super fontem.

Iero **H**abete consolationem o
 monachum ieiunando: si quidem
 et hoc dominus fecit. **E**go autem dico quod quando
 ieiunat monachus. fortior fit ieiunio.
 Et nos quando ieiunamus et facies
 nostre pallide sunt. et quando se debemus
 cognoscimus nosmetipsos tunc pul
 chiores apparere christo. **T**ales mili
 tes diligit christus cum ieiuniis vacat.
 Anona nostra et esca ieiunium est. quod
 quod in ieiunio victoria est: et in victoria
 triumphus. **D**enique a apostolis non in sa
 turitate. sed in infirmitate gloria est.

Sequitur hugo **L**a caro mea] quod
 tur. **hugo** in sepulchro ia
 cebat mortua. immutata est. **I**n
 melius mutata est per resurrectionem
 et hoc propter oleum.]

Cassiodorus. **G**ratia
 diuinam. **I**psa est enim gratia quod car
 nis infirmitate in immobilitatis glo
 riam commutauit. **HUGO** **V**n de in
 tavit.

HUGO **I**n ipso sperauit cor meum: et
 ad iutus sum. et resoluunt caro mea
 viz per gratiam resurrectionis. **C**onseque
 ter adhuc enumeat experientia quod per
 di iudei in ipsum expectant cum subdit
 dices. **E**t ego factus sum opprobri
 um illi. **I**n iudeis per ignominiam et cru
 cis. **V**ideat me. **I**n cruce pedetere. **E**t
 mouerit capita sua. **I**n sanando me

Vnde **Matth. xxvii.** Preterentes
autē blasphemabant eum. moūē
tes capita sua. **H**uua me domi
ne deus meus. Si passione huma
nitatem meam confortando. sal
uum me fac. a morte me resuscitā
do. scdm̄ miā tuā. **C**ausā sub iū
git dicens. **E**t scient qz manus.
v̄ potestas. tua hęc. sopata ē. a
tu domine fecisti eā. viz̄ miā. vt p
meā passionē redimeretur genus
humanum. **A**ledicent illi.

nicola. qz iudei i malicia ob
stinati apl̄is gloriā
resurrectionis xp̄i predicantibus
maledicebāt. **Actu. xix.** vbi dī. Cū
autē quidā indurarent. a nō crede
rent. maledicentes viā dñi coram
omni multitudine. **P**autus disce
dēs ab eis segregauit discipulos
q̄. et tu benedices. q̄a predicatio
nem ap̄loz confirmauit p̄ curatio
nes languidoz et suscitacōes mor
tuoz. ac alia dei beneficia q̄ dicunt
benedictōes in sacra scriptura. **J**o
subditur. **Q**ui insurgūt in me cō
fundant. qz ex didis miracul con
fundebant adūsarij veritatis. **S**er
uus autem tuus letabit. in dexte
ra tua collocatus. **E**cce contrariuz
accidit iudeis. **P**utauerūt em̄ xp̄m
confundere et ex eius cōfusione si
bi gaudiū acquirere. sed xp̄s ade
ptus est gaudiū ipsi cōfusione.
que eis predicat cum subdit. **I**n
duantur qui detrahūt mihi pudore.
Hoc factum est qm̄ xp̄m resur
rexisse audierūt et apl̄i hęc vbiqz
predicauerunt. a opiantur sicut
diploz. v̄ tanq̄ duplici vestimē

to. **L**confusi. **Aug⁹** vt viz̄ corā
one sua. **Aug⁹** deo a homi
nibus eru
bescant. **G**rego. ix. libro

Grego. moraliū
duobus modis in hac vita homi
nem iudicat deus: qz aut p̄ mala
p̄ntia inferre iā tormenta sequen
tia incipit. aut tormenta sequētia
flagellis p̄ntibus extinguit sicut
voce āgeli ad ioh̄ in apoc̄. dicitur.
Ego quos amo arguo et castigo
Nisi em̄ delictis exigentibus iust⁹
iudex a nunc a postmodum quos
dam peccet: de im̄qs psalmista
non diceret. **I**nduant sicut dyploi
de confusione sua. **C**onfusione ḡ
v̄ dyploide induti sunt. qui iuxta
reatus sui merituz a tp̄ ali a pepe
tua ai aduersione v̄ pena feriunt.

Collect. **H**ec sūt. xxx. maledi
ctōes q̄bus sentētia
iudicis eterni p̄culit v̄ percussit in
anima iudam vendentem a iudeuz
ementem **pro. xxx.** denarijs satura
toz. sicqz **pro. vno** quoqz denatio
notati sunt mortis cauterio. **S**eq̄t
gratiaruz actio ex parte christi ho
mmis dicentis ad patrem.

nico. **C**onfitebor domino ni
mis v̄ deuotissime. in ore
meo. **C**onfessione laudis. et in me
dio multoz laudabo eum. **H**oc re
tificatum fuit in christo quando
post resurrectionem suā discipul
suis apparuit manifestans ipsaz
resurrectionem ad laudem dei pa
tris. **Q**ui astitit a dextis paupis
Hugo. **I**d ē mei qui fui pau
per rebus et amicis
in passione. **Jerom⁹.** **D**yabol⁹ ad

dexterā iude stetit a domin⁹ ad dex-
teram michi stetit. *Ut saluam fa-
ceret a persequentibus.*

Rico *Si iudeis* [animam me
scitādo a morte. *Vel ē vox populi
fidelis grās agentis et dicentis.*

Hugo [Confitebor dño.] *u*
laudabo eum non te-
pide vel accidiose sed [nimis] *ut tā*
corpore q̄ mente eius psalmodiā
cantando in ore meo. et non p̄vica-
rium [in medio multorum.] *ut in ec-*
desia laudabo eum. *quia semper*
laus eius in ore meo. *q̄ astitit p̄c-*
cata emittendo. *la dextris paup̄is*
scilicet populi christiani.

Aug⁹ *Nō ut ei multiplicaret*
annos vite cito finien-
de neq̄ ut eius augetet pecuniam
aut eum faceret corporeis viribus
fortem vel ad tempus sanum sed
ut saluaz faceret a p̄sequentib⁹
tam demonibus q̄ prauis homi-
nibus. *animam meam. Salua fit*
autem a p̄sequentib⁹ anima si nō
eis consentiatur ad malum. *Non*
autem eis consentitur cum astitit
dominus a dextris paup̄is ne ip-
sa paupertate v̄firmitate succubat

Cassiodor⁹ *Quintus p̄s*
est eorum qui
lacus de domini passione locuti
sunt viz. *xxi. xxiiij. liij. et. lxviij. et*
p̄ns. Cviij. *Virgo pepit. messias*
venit. *agnus immaculatus occis⁹*
est. *redemptor surrexit a mortuis*
mundus audita credit et adhuc
iude⁹ similat se nescire quod totus
mundus agnouit. *Presta domine*

obstinatis cōtue r̄sionem lumen
obscuris incredulis fidem vt pro-
quibus in cruce positus orasti pi-
citantibus subuenire digneris.
Nam quibus suadere iusta nō pos-
sumus recte pro illis tibi domine
supplicamus qui es tene dictus in
secula seculorum. Amen.

Psalm⁹. C. ix.

Dixit domi-
n⁹ domino

meo: sede a dextris

meis. *Titulus. psalmus dauid*

Rico *Per hoc patet q̄ dauid*
quī loquitur de christi diuinitate
et de verbo incarnato quod proba-
tur primo per dictum saluatoris.

Matth. xxij. vbi dicitur Congrega-
tis autem phariseis interrogauit
eos ihesus dicens. *Quid vobis vi-*
detur de christo: cuius filius sit *Di-*
cunt ei. *dauid. Et ait illis. Quomo-*
do ergo ipse dauid in spiritu vo-
cat eum dominum dicens *Dixit do-*
minus domino meo: *sede a dextris*
meis. *Et subditur. Si ergo dauid*
voeat eum dominū quomodo eius
filius est. *et nemo potrat ei respō-*
dere verbum quia pharisei diuini-
tatem christi ignorabant p̄ quaz
christus est dominus ipsi⁹ dauid
vt hic patet a filius eius scdm car-
nem sicut dicitur. *Mat. i. Liber ge-*
neracionis ihu x̄ filij dd *P; etiā q̄*

iste psalmus loquitur de christo
secundum eius humanitatem per dictum
apostoli ad hebreos ubi per litteras
huius psalmi probatur christum maiorem
angelis dicens **Ad** quem autem an-
gelorum dixit aliquis **Sede** a dextris
meis quousque ponam inimicos tu-
os scabellum pedum tuorum. quasi
diceret **Nulli**. **Ideo** subdit. **Nonne**
omnes sunt administratores spiritus
in ministerium missi. **Probatio** autem
non fit nisi ex sensu litterarum secundum quod dicit
Aug⁹ contra Vincentium donatista.

Cassio. Sanctissimus igitur
propheta in secretis altis-
sime contemplationis euectus in
primo versu inestimabilia verba
refert que omnipotens pater om-
nipotenti et coeterno filio sibi dixit
naturam simul deitatis et humani-
tatis ostendens. **Glo** Et loquens
dens.

de futuro per
modum preteriti propter certitudinem
prophetie dicit.

Dixit In ore carnali protulit
sed eterna dispositione per ordinauit
Mox nostro loquitur propheta cum
ait **Dixit** **Deo** **Deus** pater
minus. **Nico** **ter** domino
meo. **et** pro filio suo: quem datus
dominum vocat ratione diuinitatis
sue. **Geminatio** ista videlicet.

Cassi. Dominus domino meo.
et personam patris et fi-
lij competentur expressit: et ynaque na-
tura deitatis euidentem ostendit. **Quid**
autem deus ab eterno disposuit con-
sequenter declarat dicens **Sede** a
dextris. **Iero** **Deus** non sedet: as-
sumptio corporis

christi sedet. **Quic** ergo precipit
ut sedeat qui homo est qui assum-
ptus. **Cal** **Nam** si naturam dei
est. **Cal** **tatis** ex cogites. que
locum potest habere partis sinistre
vel dextre qui omnia ubique plenis
sima maiestate complectitur. **Victori**
igitur filio a per sanctam incarna-
tionem totius mundi triumphato-
ri post resurrectionis gloria; ho-
norabilis consessus offertur.

Nico. **De** qua dicitur. **Marcivl**
amo. **Et** dominus quidem
ihesus postquam locutus est eis. assum-
ptus est in celum sedet a dextris dei.

Hugo **Id** est in potentibus
bonis dei patris.

Cassiodorus. **In** qua
parte po-
nendi sunt qui a perfidis diuinitatis
munere segregantur. **Iuxta** illud
Pater volo ut ubi ego sum. illic sit
et minister meus mecum. **Abiecit**
quod **On** **ec** ponam inimicos tuos.

nicola. **si** in deos qui persecu-
ti fuerunt christum
ad mortem. **scabellum** pedum tuo-
rum. **et** subiectos tibi. quod videri
mus impletum. quia illi qui de iu-
deis crediderunt sunt christo subie-
cti per fidem. **Illi** vero qui increduli
remanserunt: sunt membris christi
subiecti quia in terris principum
christianorum manent sicut serui
et abieci. **Nam** inter sarracenos
habitare non permittuntur: ut a
fide dignis narratur.

Hugo **Rota** quod **h.** donec est
affirmatum seu idu-
um omni tempore. **Et** quousque negatum fuit

exclusiui; omnium temporum vt
habetur **Matth. 13** Joseph non co
gnouit eam donec peperit filium
vnumq; cognouit. **Ducisq;** fuit
verba patris ad filiu; que recita
uit propheta; nunc autem se ouer
tit propheta ad loquendum ipsi
christo. **Nico.** Virgam vic
dicens. **Nico.** Tutis tue. Et po
testatem docendi in omnibus lin
guis et faciendi miracula ad con
firmationem doctrine. **L**emittet do
minus. **I**christus p apostolos. **L**ex
syon. **I**sta missio fuit facta in mo
te syon vt dicit **Jeronimus** in epi
stola ad paulinum. **A**postoli em
alijq; discipuli christi spiritu san
cto confirmati experiant ad predi
candum p orbem gloriam christi
Vnde **ysa. 60.** dicitur est de syon exi
bit lex: et verbum domini de iheru
salem. Et quia p doctrinam et mi
racula apostolorum illi qui per or
bem propter ydola christum ple
quebantur. conuersi sunt ad fide;
a subiecti ipsi xpo dicitur **L**dominare.
Ltu christe dominaberis. **T**ransla
cio romana habet. et dominaberis
Lin medio inimicorum tuorum.
Hugo in cordibus eorum
p fide; qui p̄us erat
inimici per incredulitatem.
Nico. Notandum vero q po
testas docendi predeā
conuenienter figuratur p virgā
quia doctores hebreorum antiqui
tus portabant virgam in signu;
doctrinae. **S**imiliter pastores ecclie
baculum portabant: et apostolis
ad predicandum missis. **Mat. vi.**

dicitur. q non possunt nisi virgā
tantum. **S**imiliter potestas mira
cula faciendi p virgā designatur
Vn moysi missio a domino in egi
ptum dicitur **exo. 17.** Virgā quo
q; hanc sime in manu tua: i qua
facturus es signa. **C**onsequenter
ostenditur equalitas christi ad
patrem que ouenit ei ratione na
ture diuine: que est eadem in p̄e
et filio. Et hoc est quod dicitur **C**e
cum principium. **P**incipium di
citur hic deus pater sicut a **Ioh.**
dicitur. **I**n principio erat verbu;
id est filius erat in patre.

Hugo dicit ergo pater filio
Ltecum principium.
et eadem auctoritas dominandi et
principandi est michi. tecum.

Nico Est enim filius cu; patre
vnius in natura et distin
ctus in persona; et hoc importat
hec didio tecū. s. vnionē distinctoꝝ

Callio Sed hic sādi quem
admodum sit prin
cipiu; in principio videlicet pater
in filio. nequeunt intuei: quod ta
men manifestum erit oibus elās

Nicola in die virtutis tue.
Hoc est i caritate
patris que est dies sine node. **V**n
de in apoc. xxi. **N**ox enim non erit
illie. in qua die videtur ap̄te vire;
christi quantum ad deitatem et
humanitatem: quia sancti in pa
tria reficiuntur interius in asp̄u
humanitatis eius. vt dicit **Aug.**
super **Iohannem.** **I**deo subdit in
splendoribus. **Calliodo;**
sanctorum.

Quādo in resurrectione lucēbunt
ipſi ſancti ſicut ſol. et ita purifica
ti atq; conſpici erunt vt illaz ma
ieſtatem queant cordis oculis in
tueri. Conſequenter oſtendit con
ſubſtātiahtatem filij cum patre.

Vnde dicit pater. **Ex vtero**. Id eſt
ex archano ſubſtātie mee. ex ipſa
videlicet deitate. totū ex toto. oīpo
tentē de oīpotente. lumē de lūie. ſū
mmum ex ſummo qđ nulla inueſti
gatio null⁹ ſenſus poſſit attingere
quemadmodū valeat cōprehēdi
ſ. quō ante luciferū genuit eū. an
te p̄ductionē ſtellarū. que luciferi
nomine designantur ſicut totum
a parte ſnobiliori denominat. et p̄
cōſequens gnatio filij p̄cedit cre
acionē celi. cū quo facte ſunt ſtelle

Tps at ſequit motū celi. ſicq; aū
tps nō ē niſi eſnitas. Ergo in eſni
tate eterna ē gnatio filij dei. Dicit
emim pater.

Iero Nō habeo vter:
ter. **Ex vtero** genui
dico qđ nō poſſum me aliē iudica
re patrem niſi v̄bis locut⁹ fuero.

Cassio Narratio ē ineffabi
lis intellect⁹. in cōpre
hēſibilis cogitacō. ſup̄ creaturaz
oīm vires que angelorū qđ ſupat
ſenſuz et tñ nobis ſe cape. put po
tuiſſem⁹ id ulget Cōſequentē agit
p̄pheta de xp̄i ſacerdotio cui ſubiū
git dīcēs **Iurauit dñs**. ſ. firmē
ſtatuit non filio genito aū ſecula
ſia; xp̄o qđ ex maria v̄gine nat⁹ ē

Hugo Deus p̄ legē in tri
bus locis iuraffe. ſ.
hic xp̄o **Ite dō in p̄s. C. xxxi. dīcēs**
Iurauit dñs dauid veritatē. Item

abrahā. **geneſ. xxi. dīcēs**. Per me
metipm iurauit dīcēs **L** et non
penitbit eū. **Vnō** retractabit **De**
nitētia em nō cadit in dñm: iuxta il
tud. **v. regū. xv. Neq; hō** ē vt agat
p̄niam. **S; videt** oſtrarium cū dīcēs
ibidē. **Penitet me. qđ** conſtituerim
ſaul regē **Solutio**. **Lo** quē huma
no morē **Quid** aut iurauit dñs. de
clarat cū ſubdit. **di. Tu es ſac̄dos**

Cassio Qui ſemel te p̄ nob ob
tulit. **tu liſi** immolandū **Vn**
dicit apls. **Talis** em; decebat vt
nobis eſſet. p̄tiſer. ſc̄us. innocens
et impollutus. ſegregatus a pecca
toribus. et excellior celis fact⁹ **In**
eternum. **Quia** dominus chriſtus
p̄manet in gloria ſempiterna.

Rico Declarat hoc ſacerdoti
um cū ſubiungit dīcēs
L ſed; ordīnē melchizedech. **Quia**
ſicut obtulit panem a vīnuz in ſa
crificium vt habetur **geneſ. xxiij.**
Sic chriſtus in ſacrificio eucharī
ſtie conſecrat corpus ſuam a ſan
guinem. quia in hoc ſacrificio ip
ſe eſt ſacerdos a hoſtia. **Sequitur**
vox p̄phete ad patrem. **cum** dī
tūret **Dominus**. ſ. iſte ſacerdos
chriſtus exiſtēs **La dexteriſ tuis**.

Aug⁹ Et interpellans p̄ no
bis tanq̄ ſacerdos in
trans ſancta ſanctorum id ē in ſe
creta celorum ipſe **conſecgit** i die
ire ſue. **v. v̄m dīcte ſue** **reges**. **De**
quibus dīcuz eſt in ſecundo pſal
mo. **Iſti** fuerunt herodes a ponti⁹
p̄latus a principes iudeorum re
gentes populum de quibus hero
des a p̄latus fuerunt relegati in

exiliū p̄ imp̄atorem rom̄anum let
principes iudeoz p̄ rōnos exēmi
nati. **Seq̄ Hugo** **L**udica
tur.

bit inacio
nibus **L**udicabit p̄ suos ap̄los re
darguendo peccata gentiliū: et si
qui eoz ad eum conuerſi voluerit

Limplebit **Cassi.** **Q**uā de cordi
rumas.]

Cassi. bus huma
nis faciet peccata corruē a noxia
delicta emendacōne saluterima

bispire. a ſiel. cōquassabit.] **H**umi
liabit **L**capita.] **V** corda que cōtra
deū erigunt peccando **L**in terra.] **V**

In vital. multoz. **L**et nō oim. **S** illo
rum q̄ conuertunt. q̄ dyabolū diū
fis sequunt̄ erroribz a peccatis. cū

fuerint correcti capite suo sine du
bitatione quas **Aug⁹** **H**oc fit
santur. **Aug⁹** q̄n̄ i ter
ra **H**oc est **I**n vita p̄nū de superbis

humiles **HUGO** **V** p̄ futuro
facit. **HUGO** **V** p̄ futuro
cristi iudicio

hec trā intelligiē **L**udicabit i na
tionibz.] **V** na rōes cū aſſeſſoribus
suis. **V** cū ſāctis de q̄bus dī. **S**ap̄ie.

iiij. **J**udicabūt ſc̄i na rōnes: et de bo
nis ſaluatis **L**implebit ruinas.] **S.**
angeloz.] **Q** alibi orat̄ **p̄**ſeta di
cens. **B**enigne fac dñe in tō volun
tate tua syon: vt edificentur muri

ihrlm **L**cōquassabit capita in ter
ra mul. **V** graūiter dāna
toz.] **Rico** **p**nabit tirānos

huū mūdi qui fuerūt principes a
capitanei multoz in terra huū ſe
culi. **C**ōſequent̄ oñdit vñ p̄tās iu
dicādi meritorie cōceſſa ē xp̄o hōi
cū dī. **O**e torrente in via bibet.] **V**

de fluxu seu ipetu tribulacōis bibz

in via p̄nū vite. a maxime in ſua
paſſione. **p̄**pter qd̄ dixit iacobo et

Iobi **M**at. **xx.** potestis bibere cali
cem quē ego bibiturus ſū. **Q**z at̄
p̄ torrentē intelligat̄ ipetus tribu
lationis patet **p̄**ſa. **xxx.** **S**pūs ei⁹

rebut torrentis iundās vsqz ad me
dū colli ad p̄ndas gentes in mi
chili. **X**p̄s ḡ de torrentē **V** de fluxu
seu ipetu tribulacōis bibet **L** **p̄**ſea

exaltabit caput.] **S**eipsum exalta
uit qui est caput omnium.

Grego. **riij.** et. **xxiij.** mora
liuz. qz hoc qd̄ mo
riēdo in sepulchro poſuit reſurgē
do ſup̄ angelos eleuauit. **V**el d⁹

exaltabit caput oibz dñando. ſic
dicit ap̄ſtolus ad philipp. **iiij.** **D**u
miliauit ſeipsum factus obediens

vsqz ad mortem: **p̄**pter quod deus
exaltauit illum etc. **D**eus eternus
atqz in cōmutabilis in ſua natura

p̄manens dignatus est aſſumere
humanitatem noſtram vt veterē
hominem innouaret. vt de peccato
re iuſtum. de mortali faceret imor
talem. de alieno ḡgni ſui iaberet cē

participem. ne p̄maginē ſuā in
conſentibus pateretur p̄ire quā
annihilare voluit crudel̄ inimic⁹.

Collect **R**os igitur karissimi
de vite **H**uius corren
te. exemplo ſaluatoris noſtri bibē
tes. illuc euz ſequamur corde. vbi

eum corpore credimus aſcendiſſe.
deſideria terrena fugiam⁹. nil nos
iam delectet in infimis. qui patre

habemus in celis.

Gre. **sup** euangelium **M**arci
ultimo. sed hoc nobis

est magnopere perpendendum. quia
qui placidus ascendit terribilis re-
dierit: et quicquid nobis cum mansuetu-
dine precepit: hoc a nobis cum distri-
ctione exiget. Nemo ergo in multa
pne tpa pui pendat. Nemo curam
sui dum valet a gere negligat. quia
redemptor noster tanto tunc in iu-
diciam districcionem veniet quanto no-
bis ante iudicium patientiam ma-
gnam pre- **Col** Studetam ergo
rogavit. vitam nostram
corrigere a que ignoranter huma-
na fragilitate peccavi: cum omni di-
ligentia emendaem non differam.
quatinus cum nos ab hac vita vo-
cauerit nos patos iuemat quos
secum in dextera sua cum electis suis
feliciter collocandos ducere digne-
tur dominus noster ihesus xps cui
cum patre a spu sancto est honor et
gloria in secula seculorum. Amen.

Psalmus. Cx.

Confitebor
In precedenti psalmo actum
est de sacerdote christi
et eius sacrificio quod
est eucharistia. In isto agit de eu-
charistie efficacia. quia sic baptis-
mus est quedam spiritualis generatio
sic eucharistia est regeneratio
spiritualis nutritio. Et tunc hoc agitur
hic de quibusdam alijs opibus
dominis. ex quibus omnibus deus lau-
dandus est. Et ideo huic psalmo premit-
titur pro titulo alia quod significat laudate
deum sicut diffuse super **Callio.**
dictum est. Cy. ps.

Et iste est psalmus apud hebreos alpha-
beti ordine decoratus. Cuius alpha-
beti huic psalmus ac alijs appositi ut
pater hylarius dicit. causa talis
est. Scimus paruulos a rudem per-
trās erubiri ut patientie precepta con-
quirant. Sic homini psalmus pueris a im-
sipientibus dant. ut proordia eo-
rum quasi quibusdam elementis decen-
tibus istentent. Populus itaque be-
atorum in diuersis mundi partibus ag-
gregatus primo ingressu psalmus confite-
ri se dicit domino in congregacione iusto-
rum. ubi est eterna laus a sine fine
preconium. unde dicit.

Confitebor tibi domine. **Rico** confessio
ne lau-
dis. non solum labijs sic de illis de quibus
dicit dominus. **psa. xxxix. p. l. s. hic**
labijs me honorat: cor autem eorum lon-
ge est a me. sed etiam laudato te in
toto corde meo. intellectu. et affe-
ctu unde **Aug** quod valet stre-
dit. **Aug** pitus labiorum
ubi cor est. **Hugo** nec autem
mutum. **Hugo** laudatio.
non tamen debet esse deuota sed etiam di-
secretum subdit. **in consilio iustorum**
a non temere sed ex discrecione non pro-
terremis principaliter sed pro bonis et
mis consequendis. **Locum** autem huius
laudacionis declarat dicens. **Let** congre-
gacione. **in ecclesia fidelium** ubi congre-
gantur iusti. **Consequent** ostendit causas
laudis primo commendans dominum a ma-
gnitudine operacionis dicens.

M. Magna opera domini. **s. in cre-**
acione mundi a i. eius gubernacione
et **Lex** quae sita in oes voluntates eius
quod si aliquis querat rationem operum dei

iuveniet q oia dependent ex ei⁹ me
 ra voluta **Hu.** Ac si dicat oia
 te et gra. **Hu.** qaiq; voluit bn
 et sapi **Rico** Propt qd ex fu
 ent fecit **Rico** is opib⁹ magis
 est laudand⁹. Vnde adhuc sbdit
Confessio magificacia op⁹ ei?]
Augusti⁹ Quid magnificae
 eius q iustificae
 impiu. s; opus fortasse hois pucit
 istam magnificacia deivt cu fu erit
 peccata confessus iustificai mereat
Hu. Magnum op⁹ dei fuit pau
 lus a alij persecutores ecclē
 couit et confessi sūt fidem xpi a mag
 nifice opati sūt miracula facietes
 et oia aduersa p xpo paciētes. Nec
 est confessio et magnificacia q sūt
 opus dei quia xps opatus est ea
 in illis qui dixit aplis ioh. xv. Si
 ne me nihil **Aug.** Quid g di
 potestis facere. **Aug.** ai q a cui
 vlt miseretur a que vult obdurat
 nuqb imqtas e apud deuz; cabit
Hugol. Iusticia eius] qua red
 det ymcaiq; sedm opa sua] manet
 in seai **Cal** Cu peccatorib⁹
 hum scti] **Cal** dixerit **Ite** in ig
 ne etnu q patis est dy abolo a mi
 nistris eius. Et iteru qn fideles ad
 uocauerit dices. Venite benedicti
 patris mei p cipite regnu quod vo
 bis patu est ab origine mudi Sic
 in ytraq; parte iusticia dmi ppetu
 a et incommuta **Rico** conseque
 bil pseuerat. **Rico** e ponit
 ratio dme laudis ex bnificō eucha
 ristie et pmo ponit hui⁹ sacramē
 ti cōdicio cu dicit **Memoria**] Vn
 sciendū q cōdicio eucharistie re

spai vite pntis est nutritio spua
 lis que fuit figurata in xtri testa
 me to vt mana q deus nutrit filii
 os isrl in deserto vt sctur. **exo xvi.**
Cib⁹ at ille eat valde sapid⁹ et nu
 triuus saltē bonis sedm q dicit
sapie xvi Panē patuz de celo psti
 tisti eis sine labore oē delcāmētuz
 in se hntē. **Malis** at eat insipidus
 et aboiabilis. Vn dicebat **Ru. x**
ri. Aia nra nauseat sup cibo isto
 leuissimo. Sic eucharistie cibus
 sapid⁹ e gustu spualianutritiu⁹ in
 gra ipis hois **Propt** q dicit salua
 tor. **Ioh vi.** Si q; manducauit ex
 hoc pane viuet in eternum. **Malis**
 est valde nociuus se cidū quod dicit
ad cor. xi. Qui māduca a bibit in
 digne iudiciū sibi manducat a bi
 bit. **Propter** quod dicit [memori
 az fecit mirabilium suorum miseri
 cordis et miserato: dominus: e scam
 dedit timentibus se.] scilicet cor
 pus suum in sacramento eucharis
 tie propter quod reduciuntur ad
 memoriam mirabilia dei que fecit
 filiis israel in donatione manne.
 Deinde describit efficacia eucharis
 tie respectu vite future que habet
 efficaciam introducendi ad vitam
 beatam si deuote sumatur et prop
 ter hoc nominatur viaticum a qua
 tum ad hoc dicitur **Memor** erit
 in seculum testamenti sui.] **Hoc**
 est huius sacramenti quod dicit
 testamentum de quo dicitur priā
ad choro. xi **Hic** calix nouuz testa
 mentum est in meo sāguine] v
 tutem operum suorum] v efficaciam
 huius sacramenti a deo nobis

collati. Annuntiabit populo suo. Quia per seipsum christus annuntiavit apostolis et apostoli ecclesie primitiue. et sic consequenter annuntiatur in ecclesia quotidie. Que autem sit virtus huius sacramenti annuntiata subditur. **U**t det illis hereditatem gentium. et vitam beatam ad quam introducitur hoc sacramentum.

HUGO Et dicitur vita beata hereditas gentium. quia regnum celorum iudeis reprobatis datum est gentibus in hereditate secundum illud Mathei. xxi. Auferetur a vobis regnum dei et dabitur genti facienti fructus eius. Opera manuum eius.

RICO id est potestatum eius maxime in hoc sacramento sunt. Veritas quia ibi continetur corpus christi verum. et iudicium vite. sumentibus hoc sacramentum deuote. et iudicium mortis eterne. scilicet sumentibus indigne id est indebite. **H**ec omnia mandata eius maxime de consecratione et huius sacramenti vsu videlicet quod in eius commemoratione debet offerri confirmata. Tam in euangelio quam per miracula vt durent in seculum. quia post ista non expectatur alia mandata facta in veritate. videlicet a christo qui est testis fidelis et verus. Et equitate. quia omnia mandata tua equitas. **P**redictum autem sacramentum instituit christus in cena imminente sua passione. Unde consequenter dicitur. **R**edemptorem misit dominus populo suo. Tunc enim deus pater misit populo suo redemptionem quando christus

ex obedientia dei patris venit ad suam passionem: per quam redemptum est genus humanum. Mandauit in eternum testamentum suum. Quia tunc instituit eucharistie sacramentum quod vocatur testamentum. **U**nde dicit christus in eius institutione **Mathei. xxvi.** **D**ic est sanguis meus noui testamenti. **Et v. ad eorum. xi. dicitur.** **D**ic calix nouum testamentum est in meo sanguine. **P**er hoc autem quod dicitur in eternum designatur quod huius sacramento non succedunt alia sicut sacramentis veteris legis successeunt noui testamenti sacramenta. **S**i autem sacramento succedit vita beata in qua est plena fruitio ipsius christi contenti in hoc sacramento: cuius deitate beati reficiuntur interius et humanitate exterius. **S**icut quod dicit **Augustinus super Iob. 2.** **Q**uia autem mandatis dei et specialiter mandato eucharistie sit firmiter obediendum ostenditur. cum in feritur. **S**andum quantum in se formaliter. et effectiue obediendum. **L**et terribile inobediens. **L**omen eius. Quia ipse est iudex viuorum et mortuorum. **U**nde ad **phil. ij.** **D**edit illi nomen quod est super omne nomen. Et quia per timorem dei deducit omnis a malo. **P**rouerbi. **xxv.** **I**deo subditur. **L**imitum sapientie timor domini. Quia recedens a malo accedit ad bonum sibi oppositum.

HUGO Est autem quatuor duplex timor. scilicet mundanus. **I**ste eligit peccare ne perdat bona terrena. Et est

timor humanus. **I**ste refugit peccare ne lesetur in corporali vita. **I**ta timor seruilis **I**ste timet peccare ne puniatur tormentis gehenne. **E**t timor filialis **I**ste timet peccare ne priuetur dei amore et eius incurrat offensam de quo dicitur **ecclesia**. **T**imor domini expellit peccatum. **E**t quia sunt multi qui se putant esse sapientes quia sunt intelligentes licet non habeant vitam bonam. **I**deo subditur **I**ntellectus bonus **I**supple est **L**omnibus facientibus eum. **U** qui faciunt ea que facienda esse intelligunt **N**am non facientibus intellectus malus est et nocuus quia sicut dicitur **luce**. **xij** **S**eruus sciens voluntatem domini sui et non faciens plagis vapulabit et verberabitur multis **E**t quia omne bonum a deo habetur **I**deo laude est dignus **U**nde subditur **L**audatio eius manet in se **C**assio **E**cce in culum seculi **I**ntentio psalmi tota declarata est. **p**opulus iste fidelis a diabolica prauitate liberatus gratias agens deo sententiam religiose mentis expressit quod et hii facere debent qui deuoti sunt et in illa celesti ierusalem a beatis constat esse pagendum. **L**audatio eius nullo clauditur termino quia nec finem habet vel habere potest eius beneficii. **D**ic laudatur quia peccatores liberat. **I**bi predicatur quia deuotos coronat. **M**elto ergo alleluia in titulo psalmi iste cognoscitur suscepisse quia a laude domini nostri iesu christi fecit in

icium et finitus est in laude christi qui est benedictus in secula seculorum. **A**men

Psalmus. **C**ri

Beatus vir qui

ti. Titulus alleluia. **N**ico **C**uius expositio deca est super psalmum **Cv**. **I**n aliquibus tamen libris ad dicitur christi alleluia reuerfionis aggei et zacharie. sed hoc non est in hebreo neque in translatione **J**eronimi **E**t ideo additum est sub aliquo expositore pro voluntate sua **H**ugo **I**sti vero prophete aggeus et zacharias non fuerunt tempore dauid qui hunc psalmum composuit. sed multo tempore post **A**ug **q**uia ambo prophete incepunt infra unum annum post transmigrationem babilonis inter quam et tempus dauid. **xiiij**. generatio non inueniuntur sicut **M**atheus euangelista **n**ico **A**d intellectum testatur. **n**ico **v**ero huius psalmi sciendum quod licet beatitudo sit reddenda pro opibus virtuosus generaliter tamen per quandam appropriationem dicitur reddenda specialiter pro opibus misericordie **U**nde dicit saluator. **M**ath **xxv**. **V**enite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. **E**t futuri et debistis mihi manducare et propter hoc in presenti psalmo dicitur reddenda felicitas pro operibus misericordie **S**ed sciendum quod felicitas que potest haberi in